

การพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นายกิตติคุณ รุ่งเรือง

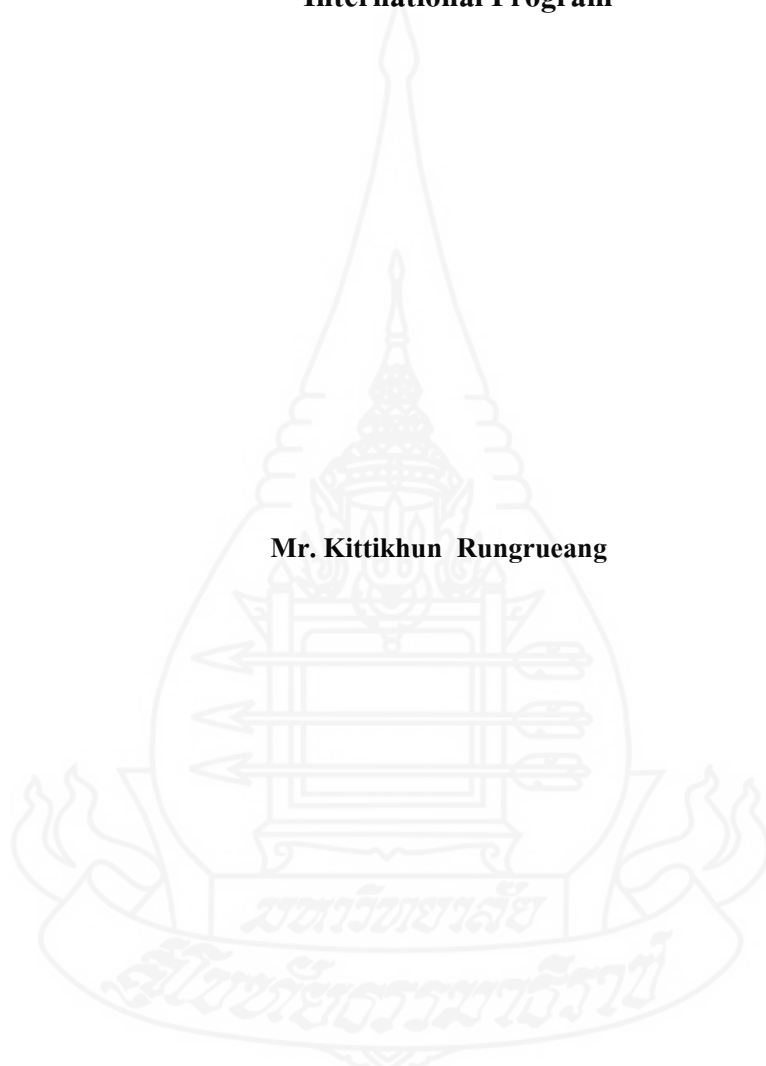
คู่มือนี้พจนันเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุษฎีบัณฑิต
วิชาเอกหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2560

Development of Thai History Curriculum in the Basic Education Level

International Program

Mr. Kittikhun Rungrueang

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Doctor of Philosophy in Curriculum and Instructional

School of Educational Studies

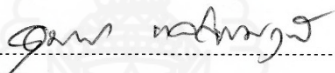
Sukhothai Thammathirat Open University

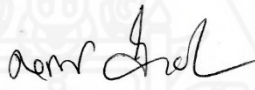
2017

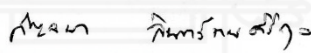
หัวข้อคุณิพนธ์   การพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ชื่อและนามสกุล   นายกิตติคุณ รุ่งเรือง
วิชาเอก   หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา   ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา   1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดรุณี จำปาทอง
2. รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา ลินทร์ตันศิริกุล
3. ศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล

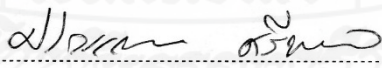
คุณิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาเอก เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2560

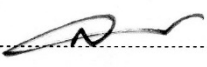
คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.อุมาพร หล่อสมถิติ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดรุณี จำปาทอง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา ลินทร์ตันศิริกุล)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย)

ชื่อคุณูปนิพนธ์ การพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัย นายกิตติคุณ รุ่งเรือง **รหัสนักศึกษา** 4532100015 **ปริญญา** ปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ครุณี จำปาทอง (2) รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา ลินทร์คันศิริกุล

(3) ศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล **ปีการศึกษา** 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ (2) ศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การดำเนินการวิจัยมี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร และสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ตอนที่ 2 การศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) Year 10 จำนวน 40 คน ระยะเวลาในการทดลอง 24 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาดัชนีความสอดคล้อง การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย ปรากฏว่า (1) หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย องค์ประกอบ 7 ประการ คือ (1.1) ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร (1.2) คำอธิบายรายวิชา (1.3) มาตรฐานตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้ (1.4) โครงสร้างหลักสูตร (1.5) กระบวนการจัดการเรียนรู้ (1.6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ (1.7) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งนี้หลักสูตรนี้ได้กำหนดผลการเรียนรู้เพิ่มเติม 2 ข้อ คือ 1) วิเคราะห์ผลงานและคุณค่าของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของสังคมไทยปัจจุบัน และ 2) อภิปรายในรากเหง้าความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญา และวัฒนธรรม ผลการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร พบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบ และ (2) ประสิทธิภาพของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประสิทธิภาพ คือ (2.1) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2.2) นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (2.3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ การพัฒนาหลักสูตร ประวัติศาสตร์ไทย หลักสูตรนานาชาติ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

Dissertation title: Development of Thai History Curriculum in the Basic Education Level International Program

Researcher: Mr. Kittikhun Rungrueang; **ID:** 4532100015;

Degree: Doctor of Philosophy;

Dissertation advisors: (1) Dr. Darunee Jumpathong, Assistant Professor;

(2) Dr. Kanchana Lindratanasirikul, Associate Professor;

(3) Dr. Siriwan Sripahol, Professor; **Academic year:** 2017

Abstract

The purposes of this research were (1) to develop Thai history curriculum in the Basic Education Level International Program; and (2) to study the efficiency of the developed Thai history curriculum in the Basic Education Level International Program.

The research process comprised two phases. Phase 1 was the development of Thai history curriculum in the Basic Education Level International Program. In this phase the researcher studied basic information on the condition of educational management in the international program and curriculum development concepts. After that, the researcher synthesized a curriculum development model and submitted it for quality verification by the experts. Phase 2 was a study to determine the efficiency of the developed Thai history curriculum in the Basic Education Level International Program. In this phase the developed curriculum was tried out with 40 Mathayom Suksa IV (Grade 10) students of the Demonstration School (Secondary) of Srinakharinwirot University, Prasanmit Campus. The try-out covered 24 periods each of which lasted for one hour. The employed research instruments were the developed Thai history curriculum in the Basic Education Level International Program, a scale to assess desirable characteristics of the love for Thainess, a scale to assess analytical thinking ability, and an achievement test on Thai history. Research data were analyzed using the mean, standard deviation, IOC index, t-test, and content analysis.

Research findings revealed that (1) the developed Thai history curriculum in the Basic Education Level International Program was composed of seven following components: (1.1) basic information for curriculum development, (1.2) course description, (1.3) the standards with indicators and learning outcomes, (1.4) curriculum structure, (1.5) instructional management process, (1.6) instructional media and learning sources, and (1.7) measurement and evaluation of learning outcomes; also, two additional learning outcomes had been determined in the curriculum as follows: 1) the analysis of work achievement and values of important persons in Thai history which affect the security and prosperity of the present Thai society, and 2) the discussion on the roots and origin of Thainess, the realization of being the co-owners of the country, and the pride on the national heritage, national wisdom and national culture; regarding results of quality verification of the curriculum, it was found that the developed curriculum was appropriate at the highest level and all of its components were compatible; and (2) regarding the efficiency of the curriculum, it was found that the developed Thai history curriculum in the Basic Education Level International Program was efficient as shown by the following: (2.1) the students' post-learning desirable characteristics of the love for Thainess was significantly higher than their pre-learning counterpart characteristics at the .01 level; (2.2) the students' post-learning analytical thinking ability was significantly higher than their pre-learning counterpart ability at the .01 level; and (2.3) the students' post-learning Thai history learning achievement was significantly higher than their pre-learning counterpart achievement at the .01 level.

Keywords: Curriculum development, Thai history, International Program, Basic education

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ครุณี จำปาทอง รองศาสตราจารย์ ดร. กัญจนา ลินทรัตนศิริกุล สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และอาจารย์ ดร.อุมาพร หล่อสมฤดี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษาให้ความรู้และแนวความคิดการวิจัยที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ได้ด้วยดี และผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาเสียสละเวลาช่วยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ตลอดจนให้สัมภาษณ์และข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่งในการพัฒนาคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะอาจารย์ และนักเรียนทุกท่าน ที่ให้โอกาสแก่ผู้วิจัยในการหาประสิทธิภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งทำให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่าต่อคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา ครอบครัวรุ่งเรือง และผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่เป็นกำลังใจ ส่งเสริมสนับสนุนในการศึกษาปริญญาเอกในครั้งนี้ และที่สำคัญยิ่งขอกราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่ให้โอกาสในการเรียนรู้แก่ผู้วิจัยอย่างดียิ่งตลอดมา

กิตติคุณ รุ่งเรือง

ธันวาคม 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร	11
แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ไทย	21
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	35
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย	40
แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทย	44
แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร	55
กรอบแนวคิดการวิจัย	59
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
ตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	61
ตอนที่ 2 การศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตร นานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	75

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	79
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทย ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	96
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	102
สรุปการวิจัย	102
อภิปรายผล	105
ข้อเสนอแนะ	111
บรรณานุกรม	113
ภาคผนวก	121
ก รายนามผู้ให้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	122
ข หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	125
ค แบบทดสอบวิชาประวัติศาสตร์ไทย	220
ง แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์	230
จ แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย	240
ฉ แบบประเมินร่างหลักสูตรหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	243
ช แบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตร นานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	249
ซ แบบแบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาความต้องการหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทย ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	251
ประวัติผู้วิจัย	253

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	แสดงสาระการเรียนรู้มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย 24
ตารางที่ 2.2	ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 42
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย 80
ตารางที่ 4.2	หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 82
ตารางที่ 4.3	แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทย ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 91
ตารางที่ 4.4	แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของร่างหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทย ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 94
ตารางที่ 4.5	แสดงผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบของโครงร่างแผน การจัดการเรียนรู้ หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 95
ตารางที่ 4.6	ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยก่อน และหลังเรียน 97
ตารางที่ 4.7	ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียน 98
ตารางที่ 4.8	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยก่อน และหลังเรียน 100

ญ

สารบัญภาพ

ภาพที่ 2.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	หน้า
		60

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการสร้างและพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยแก่เยาวชนตั้งแต่วัยเด็ก และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยก็เป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2574) กับทิศทางการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในมิติด้านเศรษฐกิจที่ต้องการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของผู้ประกอบการไทยในการสร้างสรรค์สินค้าและบริการรูปแบบใหม่ให้มีจุดเด่น และสามารถต่อยอดด้วยความคิดและนวัตกรรม รวมทั้งสร้างความได้เปรียบจากความหลากหลายและเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมและความเป็นไทย โดยมุ่งเน้นส่งเสริมสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นให้เป็นแหล่งรวบรวมและศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย เพื่อสนองตอบผู้บริโภคทุกระดับ และรณรงค์ส่งเสริมประชาสัมพันธน์ให้ผู้ประกอบการเห็นความสำคัญในการสร้างเครื่องหมายการค้าของตนเองและสร้างภาพลักษณ์สินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลก และมุ่งเน้นให้คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีความเป็นพลเมืองตื่นรู้ ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นนวัตกรรมสร้างสรรค์ทางสังคม มีความสุขทั้งมิติทางกาย ใจ สังคมและจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่พอเพียง มีความเป็นไทย และมีความสามารถเชิงการแข่งขันในเวทีโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี

จากสาระสำคัญดังกล่าวสามารถสะท้อนให้เห็นได้ว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย มีความสำคัญยิ่งที่ควรส่งเสริมพัฒนาเด็กไทยในอนาคตให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย เพื่อให้เด็กไทยในอนาคตเป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย สามารถดำรงรักษาและถักทอสานต่อวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและมีวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์อันดีงามของไทยไว้ เพราะคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยจะช่วยนำพาบุคคลและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า และประสบความสำเร็จอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทความเป็นไทย และการเปลี่ยนแปลงของสังคม โลกในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ประการหนึ่ง เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดมีจิตสำนึกรักในความเป็นไทย ด้วยการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมไทยอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่สำคัญยิ่งวิชาหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักในความเป็นไทยและเกิดความรักความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษวีรบุรุษที่ก่อตั้งชาติบ้านเมืองยังความเป็นปึกแผ่นดำรงเอกราชมาจนปัจจุบันรวมถึงการสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรมที่คงความเป็นเอกลักษณ์ และสืบทอดให้คงอยู่ตลอดไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ที่ช่วยให้มนุษย์เกิดสำนึกในการค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลที่เชื่อมโยงอดีต และปัจจุบันที่นำไปสู่การสร้างความภาคภูมิใจ และกระตุ้นความรู้สึกในชาตินิยม รวมทั้งตระหนักในคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษสั่งสมไว้ (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, 2537, น. 2) ตลอดจนรู้จักใช้ความคิด รู้จักหาเหตุผลจากข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่ เป็นการกลับสมองและทำให้ได้รับความรู้อันเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในแง่ดี ประวัติศาสตร์มิได้ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่รวบรวมไว้เพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับการตีความประเมินคุณค่าของข้อมูลในแง่ใหม่ๆ รวมทั้งยังเป็นการคาดคะเนแนวโน้มในอนาคตด้วย (สมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ อ่างใน สิริวรรณ ศรีพหล, 2553, น. 15)

จากเหตุผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความสำคัญของการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่สามารถส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้ โดยช่วยส่งเสริมให้ผู้ศึกษาวิชาประวัติศาสตร์เกิดประสบการณ์และทักษะในการคิดวิเคราะห์ได้ถ้วน และแก้ปัญหา โดยเฉพาะการค้นหาสาเหตุของปัญหา จนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน (วงเดือน นาราัจจ์, 2549, น. 13-14) ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากอดีตเพื่อเป็นบทเรียนสำหรับปัจจุบัน เนื่องจากองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์สามารถทำให้เข้าใจถึงปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบจากปัญหา รวมทั้งองค์ความรู้ที่หลากหลายเหล่านั้นได้อย่างชัดเจน เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินนโยบายที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดนัย ไชโยธา (2550, น. 8-9) ภารดี มหาจันทร์ (2553, น. 17-18) และ สิริวรรณ ศรีพหล (2553, น. 17-18) ที่กล่าวถึงคุณค่าของการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ไว้ว่า วิชา

ประวัติศาสตร์สามารถช่วยเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาแบบอย่างเหตุการณ์ และศาสตร์แขนงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ที่ได้ถูกหลอมรวมกันและมีความหมายต่อการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตทำให้ผู้ศึกษามีเหตุผล เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์โดยฝึกจากการตีความหลักฐาน วิพากษ์หลักฐาน โดยอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงทำให้เป็นคนที่สามารถมองเห็นปัญหาต่างๆ ได้อย่างชัดเจน และแก้ไขปัญหาได้อย่างรอบคอบ แต่ในปัจจุบันประเทศไทย กำลังถูกคุกคามจากวัฒนธรรมต่างชาติที่แทรกซึมในหลายๆ รูปแบบ เช่น ทางการค้าระหว่างประเทศ การท่องเที่ยว การสื่อสารสารสนเทศ การบันเทิง รวมทั้งการศึกษาทั้งในรูปแบบการไปศึกษาต่อในต่างประเทศ และรูปแบบที่ต่างชาตินำมาเปิดการเรียนการสอนในประเทศไทยตั้งแต่ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี ชาวต่างชาติเข้ามาเปิดโรงเรียนโดยจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรนานาชาติเป็นจำนวนมากขึ้น จะเห็นได้ว่าอัตราการเติบโตของโรงเรียนนานาชาติในรอบ 10 กว่าปีที่ผ่านมา พบว่า มีโรงเรียนนานาชาติ ที่ได้รับอนุญาตจัดตั้งเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น (นิธิ เอียวศรีวงศ์ และอาคม พัทธมยะ. 2555, น. 24-26)

ปัจจุบันโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับอนุญาตจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 143 โรงเรียน โดยแยกเป็นโรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานคร จำนวน 93 โรงเรียน และโรงเรียน นานาชาติในภูมิภาค จำนวน 50 โรงเรียน โดยมีจำนวนนักเรียนที่ผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าศึกษา ในโรงเรียนนานาชาติ จำนวน 42,024 คน (วารสารณ์ โภธิบำเพ็ญ, น. 2557) โดยมีจำนวนนักเรียนที่เป็นคนไทยศึกษาในโรงเรียนนานาชาติเป็นจำนวนมาก แต่กลับพบว่าโรงเรียนนานาชาติให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยน้อยมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ พัชรินทร์ วัชรกิตตานนท์ (2551, น. 109) ที่กล่าวว่า โรงเรียนนานาชาติควรให้ความสำคัญและมองเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย เนื่องจากพบว่า การจัดการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม การเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียนนานาชาติยังมีปัญหาอยู่ มาก นอกจากนี้ในเรื่องข้อมูลสารสนเทศที่เป็นภาษาไทยก็ยังมีค่อนข้างน้อยมาก อีกทั้งแต่ละโรงเรียนมีจำนวนครูที่สอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยน้อยและมีภารกิจในการสอนน้อยมาก ถึงแม้ว่ามีการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมทุกกระบวนการในแต่ละด้านของการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย ทำให้ครูผู้สอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติไม่สามารถปฏิบัติงานด้านต่างๆ ในการนำ หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยไปใช้ได้ไม่ครบถ้วน (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน, 2550) จึงทำให้นักเรียนในโรงเรียนนานาชาติที่เป็นเด็กไทยขาดโอกาสและ ประสบการณ์ในการได้รับการปลูกฝังอบรมบ่มนิสัยด้านรักความเป็นไทย ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูล

จากการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนนานาชาติ (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2556) พบว่า ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของภาษาและวัฒนธรรมไทย ไม่ซาบซึ้งในวรรณคดีไทย ขาดความเอื้ออาทรช่วยเหลือกัน และมารยาทในความเป็นไทย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย โดยผู้เรียนที่เรียนหลักสูตรนานาชาติจะถูกซึมซับรูปแบบชีวิตของคนตะวันตกในทุกด้านทำให้ขาดสำนึกและความผูกพันกับวัฒนธรรมไทย ค่านิยมรักความเป็นไทย (สำรวจ พฤกษ์เสถียร, 2550) และผลการวิจัยของนันทพร เลิศประเสริฐคง และปองสิน วิเศษศิริ (2556) ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหาร โปรแกรมภาษาและวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนนานาชาติ พบว่า ผู้บริหารและผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญและสนับสนุนการเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทย และปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนที่เรียนหลักสูตรนานาชาติเหล่านี้ขาดสำนึก ขาดความผูกพันกับวัฒนธรรมไทย และเห็นค่านิยมในด้านรักความเป็นไทยน้อยนั้น เนื่องจากหลักสูตรนานาชาติมีหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้อุปประวัติศาสตร์ไทยที่เป็นรายวิชาอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนน้อย โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องประวัติศาสตร์ไทยเพียงผิวในวิชาประวัติศาสตร์สากลเท่านั้น (สำรวจ พฤกษ์เสถียร, 2550)

ดังนั้นการปลูกฝังให้นักเรียนไทยในหลักสูตรนานาชาติมีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในความเป็นไทยนั้น เป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยการศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในกรุงเทพมหานครของพัชรินทร์ วัชรกิตตานนท์ (2551, น. 109) ที่พบว่า โรงเรียนนานาชาติควรให้ความสำคัญและมองเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย และแนวทางการพัฒนาโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยที่สำคัญประการหนึ่งที่โรงเรียนนานาชาติต่างๆควรนำไปปรับใช้เพื่อการพัฒนาเยาวชนและสังคมไทย โดยการกำหนดจุดมุ่งหมายที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความงดงามของภาษาและวัฒนธรรมไทย มีจิตสำนึกและภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนสืบทอดมรดกภาษา วรรณกรรม วัฒนธรรมของชาติ ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้มองเห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทยให้ดำรงอยู่ต่อไป (สมาคมโรงเรียนนานาชาติแห่งประเทศไทย, 2544) ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงมีประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์การจัดตั้งและดำเนินกิจการโรงเรียนนานาชาติ ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548 ข้อที่ 5 ว่าด้วยการใช้หลักสูตรจากต่างประเทศจะต้องจัดให้มีการสอนวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยให้กับนักเรียนของโรงเรียนในทุกระดับชั้น โดยปัจจุบันโรงเรียนนานาชาติจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนต่างชาติเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยเป็นวิชาบังคับ 1 คาบต่อสัปดาห์ ส่วนนักเรียนไทยทุกคนให้เรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยอย่างน้อยสัปดาห์ละ

5 คาบ โดยไม่มีการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนตามผลที่ได้จากสัมมนาเชิงปฏิบัติการผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ และการศึกษาสภาพจริงของการเรียนการสอนในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าไม่มีหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทย ซึ่งส่งผลให้นักเรียนไทยในโรงเรียนนานาชาติขาดโอกาสในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ตามมาตรฐานการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ส 4.3 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย รักในความเป็นไทย อนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและมารยาทอันดีงามของไทยให้คงอยู่ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยน้อย เนื่องจากหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทยมีการเรียนการสอนเกี่ยวกับความเป็นไทยเพียง 2 รายวิชา คือ วิชาภาษาไทย และวิชาวัฒนธรรมไทย ดังนั้นควรมีการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ นักเรียนไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาติไทย ภาษาและวัฒนธรรมอันดีงามของไทย ตลอดจนมีความภาคภูมิใจและรักษาความเป็นไทยในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่เรียนในหลักสูตรนานาชาติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย และมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากร คือ นักเรียนหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.2 เนื้อหาการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาของวิชาประวัติศาสตร์ไทยตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และผลการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

3.3 ระยะเวลาในการทดลองใช้หลักสูตร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการทดลองการใช้หลักสูตร โดยดำเนินการในภาคเรียนที่ 3 ปีศึกษา 2558 ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง กรกฎาคม 2558 โดยทดลองสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 12 สัปดาห์ รวม 24 ชั่วโมง

3.4 ตัวแปรที่ศึกษา

3.5.1 *ตัวแปรจัดกระทำ* คือ การใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.5.2 *ตัวแปรตาม* คือ ประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทย ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้าน รักความเป็นไทย ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย

4. นิยามศัพท์

4.1 การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงมวลประสบการณ์เดิมจากสาระการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนของต่างประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

4.2 หลักสูตรนานาชาติ หมายถึง มวลประสบการณ์ต่างๆ ที่มาจากต่างประเทศ โดยไม่ใช่ของประเทศไทย และจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ พัฒนาทักษะ และเปลี่ยนเจตคติไปสู่เป้าหมาย หรือจุดหมายที่กำหนดไว้

4.3 การพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การปรับปรุงมวลประสบการณ์เดิมจากสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการเรียนการสอนของต่างประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน คำอธิบายรายวิชา มาตรฐานตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย

4.4 ประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ หมายถึง ผลจากการใช้หลักสูตร โดยวัดนักเรียน 3 ด้าน คือ

4.4.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ ภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย ตลอดจนเป็นผู้มีความกตัญญูกตเวที สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการคือ

- 1) ความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูกตเวที
- 2) การเห็นคุณค่าและสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- 3) การอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทยในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

4.4.2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ทักษะการระบุงองค์ประกอบที่สำคัญหรือลักษณะเฉพาะ พร้อมทั้งการระบุงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ การจับใจความสำคัญ การค้นหาและระบุงความผิดพลาด ไม่ว่าจะเป็นวัตถุหรือเรื่องราว เหตุการณ์ต่างๆ ออกเป็นส่วนย่อยๆ และจัดเป็นมวดหมุ่เพื่อค้นหาความจริง ความสำคัญ แก่นแท้ขององค์ประกอบหรือหลักการของเรื่องนั้นๆ ตลอดจนสามารถอธิบายตีความสิ่งที่เห็นหรือแอบแฝงซ่อนเร้น และสามารถค้นหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นเพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้ได้อย่างชัดเจน ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ คือ

1) **การวิเคราะห์ความสำคัญ (analysis of element)** หมายถึง ความสามารถในการคิดจำแนก แจกแจงความเหมือน ความแตกต่าง และการจัดหมวดหมุ่ประเภท ชนิด ลักษณะที่เป็นคุณลักษณะเด่นชัดของสิ่งของ สถานการณ์เรื่องราวต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุมีผลที่ชัดเจน

2) **การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (analysis of relationship)** หมายถึง ความสามารถในการค้นหาความเกี่ยวข้อง และความเชื่อมโยงของสิ่งของ สถานการณ์เรื่องราวต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุมีผลที่ชัดเจน

3) **การวิเคราะห์หลักการ (analysis of organization principles)** หมายถึง ความสามารถในการค้นหาความเกี่ยวข้องที่มีความเชื่อมโยงของสิ่งของ สถานการณ์เรื่องราวต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุมีผลที่ชัดเจนและสามารถสรุปเป็แนวทางการนำไปปฏิบัติใช้ได้

4.4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในหลักสูตรนานาชาติที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย โดยพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.5 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษาในหลักสูตรนานาชาติ year 8 ถึง year 10 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้

5.1 เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทย สำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับประเทศไทย

5.2 เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย

5.3 เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาของประเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำเสนอหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร
  - 1.1 ความหมาย ความสำคัญ และองค์ประกอบของหลักสูตร
  - 1.2 ความหมายและรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตร
2. แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ไทย
  - 2.1 ความหมายและความสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์ไทย
  - 2.2 หลักสูตรสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทย
  - 2.3 การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย
3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
  - 3.1 ความหมายและความสำคัญของความสามารถในการคิดวิเคราะห์
  - 3.2 องค์ประกอบของความสามารถในการคิดวิเคราะห์
4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย
  - 4.1 ความหมายและความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย
  - 4.2 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย
  - 4.3 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย
5. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทย
  - 5.1 สภาพการจัดหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทย
  - 5.2 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทย
  - 5.3 รูปแบบหลักสูตร โรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย
6. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 6.1 ความหมายและความสำคัญของการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 6.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการศึกษา เนื่องจากหลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นในการศึกษาแนวคิดของหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการออกแบบหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีหัวข้อสำคัญเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ และองค์ประกอบของหลักสูตร และความหมาย และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ความหมาย ความสำคัญ และองค์ประกอบของหลักสูตร

1.1.1 ความหมายของหลักสูตร หลักสูตรเป็นคำที่มีผู้ให้นิยามที่หลากหลาย ซึ่งแตกต่างกันตามความเชื่อ ความคิด ปรัชญา และประสบการณ์ของนักพัฒนาหลักสูตร นักพัฒนาหลักสูตรประเทศไทย เช่น ฉันท ชาติทอง (2552, น.ก: 7); มาเรียม นิลพันธุ์ (2543, น. 6); ราชบัณฑิตยสถาน (2546, น. 175); วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล (2554, น. 1); และสมนึก ชาติทอง (2548, น. 4) ได้ให้นิยามหลักสูตรพอสรุปได้ คือ การจัดมวลประสบการณ์ให้นักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้ สำหรับนักพัฒนาหลักสูตรต่างประเทศ เช่น Doll (1996, p. 359); Good (1973, p. 157); Oliva (2009, p. 127); Sowell (1996, p. 5); Taba (1962, pp. 133-134); และ Saylor and Alexander (1981, p. 6) ได้ให้นิยามหลักสูตรพอสรุปได้ คือ แผนแม่บทสำหรับการจัดการเรียนรู้ หรือโปรแกรมการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้นักเรียนได้เรียนภายใต้คำแนะนำ และการวางแผนของโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ การพัฒนาทักษะ การเปลี่ยนเจตคติ และค่านิยม

จากความหมายที่นักพัฒนาหลักสูตรไทยและต่างประเทศให้นิยามความหมายไว้ พอสรุปความหมายของหลักสูตรได้ คือ มวลประสบการณ์ต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียนที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น เพื่อพัฒนานักเรียนให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ การพัฒนาทักษะ และเปลี่ยนเจตคติไปสู่เป้าหมาย หรือจุดหมายที่กำหนดไว้

1.1.2 ความสำคัญของหลักสูตร หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งสำหรับการจัดการศึกษา เนื่องจากหลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้เรียนว่าจะต้องได้รับประสบการณ์อะไรบ้างที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ นอกจากนั้น

หลักสูตรยังเป็นแนวทางสำคัญสำหรับสถานศึกษาในการวางแผนเตรียมการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังที่ ชวลิต ชุกก่าแพง (2551, น. 28-30); ฉันท ชาติทอง (2552, น. ก: 9); ชำรง บัวศรี (2542, น. 9-11); บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553, น. 13-14); มาเรียม นิลพันธุ์ (2543, น. 6); วิชัย วงษ์ใหญ่ (2552, น.28); สมนึก ชาติทอง (2548, น. 5) และสุทนต์ ศรีไสย์ (2551, น. 58-59) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร พอสรุปได้ 7 ประการ ดังนี้

1) หลักสูตรเป็นหลักหรือแนวทางในการปฏิบัติงานการจัดการศึกษา สำหรับบุคลากรด้านการศึกษา ได้แก่ นักการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้สอน ศึกษานิเทศก์ เป็นต้น ในการถ่ายทอดเจตนารมณ์ หรือเป้าประสงค์หลักของการศึกษาชาติลงสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้

2) หลักสูตรเป็นสิ่งกำหนดแนวทางในการพัฒนานักเรียนว่าควรได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทักษะคิด และความประพฤติอะไรบ้าง และทำให้นักเรียนค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัดที่แท้จริงของตน และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ อันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ท้องถิ่น และประเทศชาติ

3) หลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับสถานศึกษาในการกำหนดทิศทางในการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปตามความมุ่งหมายของการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

4) หลักสูตรเป็นสิ่งที่สำคัญในการกำหนดภาพรวมของการจัดการศึกษาของประเทศ และเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นแนวโน้มสัมคมกับการจัดการศึกษา ซึ่งมีความสำคัญต่อการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนโดยตรง โดยมีรายละเอียดและเอกสารประกอบที่กำหนดแนวทางว่าจะสอนใคร เรื่องใดและเพื่ออะไร

5) หลักสูตรเป็นเครื่องบ่งชี้สภาพการพัฒนาและความเจริญเติบโตของประเทศทั้งทางวัตถุและทางจิตใจ ส่งผลให้คนในสังคมมีคุณลักษณะที่สังคมคาดหวัง และส่งเสริมการเจริญงอกงามของบุคคล

6) หลักสูตรเป็นบรรทัดฐานหรือเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษาที่ช่วยกำกับทิศทางและตรวจสอบคุณภาพทางการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

7) หลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตามทิศทาง และเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาประเทศ โดยการกำหนดจุดมุ่งหมายเนื้อหาวิชา และกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาเยาวชนไปตามเป้าหมายของประเทศ

กล่าวโดยสรุป หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการการศึกษาทุกระดับไม่ว่าจะเป็นในระดับประเทศ ระดับสถานศึกษา หรือระดับห้องเรียน เนื่องจากหลักสูตรเป็นเอกสารสำคัญที่เป็นแผนแม่บทหรือยุทธศาสตร์หลักในการกำหนดแนวทางการ

ปฏิบัติงานการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรด้านการศึกษา ตลอดจนเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการจัดมวลประสบการณ์แก่นักเรียน รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำคัญในการบ่งชี้ถึงทิศทางการพัฒนาและความเจริญเติบโตของประเทศในอนาคต

1.1.3 องค์ประกอบของหลักสูตร จากการสังเคราะห์องค์ประกอบหลักสูตรจากแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรพบว่า หลักสูตรไม่ว่าจะได้รับการออกแบบหรือพัฒนาในลักษณะใดก็ตาม องค์ประกอบของหลักสูตร มีความสำคัญยิ่งที่นักการศึกษาควรนำมาพิจารณา เพราะหลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล ตลอดจนการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร และยังพบว่าองค์ประกอบหลักสูตรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยมีองค์ประกอบที่คล้ายคลึงกัน 7 ประการ ดังที่นักวิชาการหลักสูตร ชนัท ธาตุทอง (2552, น. ก: 13); เศษฐ์ ศิริสวัสดิ์ (2550, น.15); ทวิช ลักษณ์สง่า (2556, น.175); ทักษิณา เครือหงส์ (2550, น.15); นิลุบล สุดตา (2558, น. 36); บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553, น.15); สุริยา คำทร (2553); วิชัย วงษ์ใหญ่ (2551, น.45); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552); เสาวลักษณ์ โรมา (2551, น.19); Chaninan Pruekpramool (2011, p. 27); Parinda Limpanont (2011, pp.41-43); Sinclair-Bell (1993, pp.131-133); Tyler (2011, pp.110-125); Taba (1962, pp. 424-425) พอสรุปได้ ดังนี้

1) ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร

ข้อมูลพื้นฐานเป็นส่วนที่ระบุถึงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การเมือง ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และข้อมูลสถานศึกษาที่นำไปสู่ความจำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรเพื่ออะไร ต้องการจะพัฒนาอะไร เป็นข้อความที่ระบุถึงคุณลักษณะของหลักสูตรในมุมกว้างๆ ที่สะท้อนถึงความมุ่งหมายของหลักสูตรที่มีความตั้งใจหรือความคาดหวังต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน โดยผ่านหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียน ช่วยในการเลือกเนื้อหา กิจกรรม และเป็นมาตรการในการวัดและประเมินผล

2) คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรที่ระบุถึงเนื้อหาสาระ และมวลประสบการณ์มีการจัดเรียงลำดับเนื้อหาสาระ ตลอดจนประสบการณ์ให้มีลักษณะต่อเนื่องสอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด ตลอดจนสามารถส่งเสริมการพัฒนาการของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะ พร้อมทั้งกำหนดเวลาเรียนที่เหมาะสม

3) มาตรฐานตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้

มาตรฐานตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดหรือเกณฑ์กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เรียนศึกษา และทักษะ สมรรถนะเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล โดยคำนึงถึงหลักพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน

4) โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร เป็นกรอบโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ มาตรฐานตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม ตลอดจนการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้และค่าน้ำหนักเวลาในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ของรายวิชานั้นๆ โดยการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรต้องมีความยากง่ายเหมาะสมสอดคล้องกับวุฒิภาวะและพัฒนาการของผู้เรียน ตลอดจนมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันเชิงภายในหน่วยการเรียนรู้และเชิงภายนอกที่ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่อง

5) กระบวนการจัดการเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการนำหลักสูตรไปใช้เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ จึงเป็นส่วนที่กล่าวถึงแนวปฏิบัติหรือแนวดำเนินการให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย และ โครงสร้างที่กำหนดโดยระบุถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อนำไปเป็นกรอบในการวางแผนการสอนและจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพนักเรียนและชุมชน รวมทั้งการจัดทำวัสดุหลักสูตร เช่น คู่มือครู เอกสารหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น

6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อและแหล่งการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นการหาคำตอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่ จึงเป็นส่วนที่ระบุถึงหลักการที่เกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนมีพัฒนาการเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ ผู้สอนควรปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการสอนอย่างไร ดังนั้นในส่วนนี้เป็นส่วนที่สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบของหลักสูตรควรประกอบด้วย (1) ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร (2) คำอธิบายรายวิชา (3) มาตรฐานตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้ (4) โครงสร้างหลักสูตร (5) กระบวนการจัดการเรียนรู้ (6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ (7) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยจะนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ความหมาย และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร

1.2.1 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นพลวัต เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นกระบวนการที่ต้องมีการดำเนินการเพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และเทคโนโลยี ตลอดจนมีความทันสมัยต่อกระแสโลกาภิวัตน์ และพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพสามารถร่วมมือและแข่งขันในสังคมโลกได้อย่างยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรได้มีนักการศึกษาได้ให้นิยามไว้มาก ดังที่ กรมวิชาการ (2543, น. 33) กิตติคุณ รุ่งเรือง (2545, น. 146); ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2549, น. 53) วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล (2554, น. 1) วิชัย วงศ์สุวรรณ (2555, น. 18) Good (1973, p. 57) Taba (1962, p.454) Saylor; & Alexander (1981, p. 7) Oliva (2009, p. 26) โดยนักศึกษาดังกล่าวได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกัน พอสรุปได้ ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตร คือการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิม หรือการปรับปรุงหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น โดยมีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนสภาพการณ์ของเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบันและอนาคต

สำหรับการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยใช้แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรในความหมาย การปรับปรุงมวลประสบการณ์เดิมจากสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนของต่างประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

1.2.2 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรมีหลายรูปแบบ โดยแต่ละรูปแบบมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรที่แตกต่างกัน บางขั้นตอนในแต่ละรูปแบบมีความเหมือนกัน ดังแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรจากหนังสือ *Developing the Curriculum* ของ Peter F. Oliva, 2009 ที่ผู้วิจัยนำเสนอ รายละเอียดของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ดังต่อไปนี้

- 1) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของTaba

- Taba (1962, p.12) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนได้มีการกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน ดังนี้
- ขั้นที่ 1 การสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการ (diagnosis of needs) เป็นการระดมความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร โดยการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและสังคม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรที่มีความเหมาะสม สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและบริบทสังคม
  - ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย (formulation of objectives) เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยการนำข้อมูลพื้นฐานในขั้นที่ 1 มากำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้บรรลุผล
  - ขั้นที่ 3 การเลือกเนื้อหา (selection of contents) เป็นการคัดเลือกรายวิชาหรือเนื้อหาสาระของหลักสูตร โดยใช้ข้อมูลพื้นฐานจากความต้องการของผู้เรียนและสังคม ตลอดจนจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้บรรลุเป็นแนวทางในการคัดเลือกเนื้อหา เพื่อให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและตรงกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม
  - ขั้นที่ 4 การจัดลำดับเนื้อหา (organization of contents) เป็นการนำรายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่คัดเลือกไว้สำหรับการพัฒนาหลักสูตรมาวิเคราะห์จัดลำดับความต่อเนื่อง สัมพันธ์ของรายวิชาและเนื้อหาสาระ ตลอดจนเรียงลำดับความยากง่ายตามธรรมชาติของเนื้อหา โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ
  - ขั้นที่ 5 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (selection of learning experiences) เป็นการคัดเลือกกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนสื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยประสบการณ์การเรียนรู้ที่เลือกนั้นต้องสามารถส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งมีความเหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชาหรือเนื้อหาสาระ และวุฒิภาวะของผู้เรียน
  - ขั้นที่ 6 การจัดลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ (organization of learning experiences) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการจัดเรียงลำดับขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน และเหมาะสมกับผู้เรียน
  - ขั้นที่ 7 การประเมินผลและกำหนดวิธีการประเมินผล (evaluation and means of evaluation) เป็นการกำหนดเครื่องมือการวัดและประเมินผล ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน และคุณภาพของหลักสูตรที่แท้จริง โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการประเมินผล

2) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของSaylor,Alexander and Lewis

Saylor, Alexander and Lewis (1981, pp. 30-31) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการกำหนดเป้าหมายของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรใน 4 ขั้นตอนที่ชัดเจน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขอบเขต (goals, objectives and domains) เป็นการเริ่มจากกำหนดเป้าหมายหลักของหลักสูตร จากนั้นจึงกำหนดเป็นวัตถุประสงค์เฉพาะที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมายหลักของหลักสูตร และส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงขอบเขต 4 ประการ คือ การพัฒนาการของบุคคล (personal development) สมรรถนะทางสังคม (Social competence) ทักษะการเรียนรู้ (continued learning skills) และความชำนาญเฉพาะด้าน (specialization)

ขั้นที่ 2 การออกแบบหลักสูตร (curriculum design) เป็นการนำเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขอบเขต มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจออกแบบหลักสูตร โดยพิจารณาจากข้อมูลด้านอื่นๆ ได้แก่ ธรรมชาติของวิชา รูปแบบของสถาบันทางสังคมที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

ขั้นที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ (curriculum implementation) เป็นการนำหลักสูตรที่ออกแบบเรียบร้อยแล้วไปใช้ในห้องเรียน ซึ่งขั้นตอนนี้ผู้สอนจะมีบทบาทเกี่ยวกับการวางแผนหลักสูตรในส่วนของกระบวนการเรียนการสอน จะพิจารณาเลือกวิธีการสอน สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีส่วนสัมพันธ์กับผู้เรียนและหลักสูตร จุดเน้นของรูปแบบส่วนนี้จะมีส่วนช่วยเสนอแนะเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนการสอน ผู้สอนจะกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เฉพาะก่อนพิจารณาเลือกยุทธวิธีการสอนที่จะนำเสนอต่อการจัดการเรียนการสอน

ขั้นที่ 4 การประเมินผลหลักสูตร (curriculum evaluation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการวางแผนหลักสูตร ซึ่งผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและครู รวมทั้งผู้บริหาร จะต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันในการประเมินหลักสูตร ซึ่งมีจุดเน้นของการประเมินอยู่ 2 ประการ คือ 1) การประเมินผลรวมของการใช้หลักสูตรทั้งโรงเรียน ซึ่งรวมถึงเป้าหมาย วัตถุประสงค์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในแต่ละส่วนของการจัดโปรแกรมการเรียน 2) การประเมินหลักสูตร เป็นการประเมินกระบวนการหลักสูตรทั้งระบบ ตั้งแต่คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรตัดสินใจเกี่ยวกับการออกแบบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ ว่าเป้าหมายนั้น โรงเรียนสามารถบรรลุได้ รวมทั้งวัตถุประสงค์ และการจัดการเรียนการสอนว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพเพียงใด เพื่อนำผลการประเมิน ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของTyler

Tyler (2011, pp. 113-114) ได้ให้แนวคิดที่เป็นหลักการและเหตุผลในการสร้างหลักสูตร โดยเน้นเป้าหมายการพัฒนาหลักสูตรและการสอนจะต้องตอบคำถามพื้นฐาน 4 ประการ คือ

(1) ความมุ่งหมายทางการศึกษา (Educational Purposes) โรงเรียนต้องการให้อะไรกับนักเรียน

(2) ประสบการณ์ทางการศึกษา (Educational Experiences) โรงเรียนควรจัดประสบการณ์เรียนรู้อะไรบ้าง ที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

(3) ประสบการณ์ทางการศึกษาโรงเรียนจะจัดอย่างไร จึงจะมีประสิทธิภาพและบรรลุตามความมุ่งหมายทางการศึกษา

(4) ผลของการจัดประสบการณ์ทางการศึกษา ที่สะท้อนให้ทราบว่าบรรลุตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

4) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของGoodlad; Richter

Goodlad; Richter (1973, pp.24-25) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นเป้าหมายของหลักสูตร ดังนี้ ค่านิยมของสังคมจะถูกนำมากำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา และจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดขึ้นจะนำไปสู่การกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมทั่วไปทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบใหญ่ๆ 2 ประการ คือ เนื้อหาสาระที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพฤติกรรมที่ต้องการจะปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมทั่วไปทางการศึกษานี้จะช่วยเป็นแนวทางในการกำหนดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งหมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ที่ออกแบบวางแผนขึ้นภายใต้บริบทของโปรแกรมทางการศึกษาและสถานศึกษา เพื่อต้องการที่จะให้บรรลุถึงจุดหมายปลายทางที่กำหนด ตัวอย่างกระบวนการเรียนรู้ได้แก่ รายวิชาต่าง ๆ แบบเรียน สื่อและแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น จากนั้นจะนำข้อมูลจากจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมทั่วไปทางการศึกษามากำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเฉพาะทางการศึกษา เพื่อนำไปสู่การออกแบบ และคัดเลือกกิจกรรมการเรียนรู้เฉพาะที่จะเกิดขึ้นสำหรับกลุ่มผู้เรียนหรือผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งเรียกว่า Organizing Center การตรวจสอบสะท้อนกลับเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมบรรลุผลตามจุดหมายทางการศึกษาที่กำหนด

5) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Oliva (2009, pp.137-138) ได้พัฒนารูปแบบกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่สำคัญไว้เป็นลำดับ 12 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอน 1 กำหนดจุดหมายของการศึกษา (Aims of Education) และหลักการทางปรัชญาและจิตวิทยาการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสังคมและของผู้เรียน

ขั้นตอน 2 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของชุมชนที่สถานศึกษานั้นๆ ตั้งอยู่ ความต้องการจำเป็นของผู้เรียนในชุมชน รวมทั้งเนื้อหาวิชาที่จำเป็น

ขั้นตอน 3 กำหนดเป้าหมายของหลักสูตร (Curriculum Goals) โดยอาศัยข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 และ 2

ขั้นตอน 4 กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร (Curriculum objectives) โดยอาศัยข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1, 2 และ 3 แตกต่างจากขั้นที่ 3 คือ มีลักษณะเฉพาะเจาะจงเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้หลักสูตร และการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร

ขั้นตอน 5 จัดระบบในการนำหลักสูตรไปใช้ (Organization and Implementation of the Curriculum) เป็นขั้นของการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร

ขั้นตอน 6 กำหนดเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน (Instructional Goals) ในแต่ละรายวิชา

ขั้นตอน 7 กำหนดจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน (Instructional Objectives)

ขั้นตอน 8 เลือกยุทธวิธีในการสอน (Selection of Strategies) เป็นขั้นที่ผู้สอนเลือกยุทธวิธีที่เหมาะสมกับผู้เรียน

ขั้นตอน 9 เลือกเทคนิควิธีการประเมินผลก่อนที่นำไปสอนจริง คือ 9A (Preliminary Selection of Evaluation Techniques) และ 9B (Find Selection of Evaluation Techniques)

ขั้นตอน 10 นำยุทธวิธีไปปฏิบัติจริง (Implementation of Strategies) เป็นขั้นตอนของการใช้วิธีการที่กำหนดในขั้นที่ 8

ขั้นตอน 11 ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน (Evaluation of Instruction) เป็นขั้นที่เมื่อการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้นก็มีการประเมินผลตามที่ได้เลือกหรือกำหนดวิธีการประเมินในขั้นที่ 9

ขั้นตอน 12 ประเมินผลหลักสูตร (Evaluation of Curriculum) เป็นขั้นสุดท้ายที่ทำให้วงจรครบถ้วน การประเมินผลที่มีใช้ประเมินผู้เรียนและผู้สอน แต่เป็นการประเมินหลักสูตรที่จัดทำขึ้น

จากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามรูปแบบOliva พอสรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรในขั้นตอนที่1- 4 เป็นขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 5-8 เป็นขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 9 เป็นขั้นตอนการนำร่องการใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 10 - 11 เป็นขั้นของการนำหลักสูตรไปใช้ และขั้นตอนที่ 12 เป็นขั้นตอนการประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีความมีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของOliva มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรคล้ายคลึงกับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรอื่น ๆ แต่รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของOliva มีลักษณะเด่นตรงที่แตกต่างกับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรอื่นที่มีการตรวจสอบผลสะท้อนกลับไปยังแต่ละขั้นตอน เช่น ประเมินการสอนเป็นการตรวจสอบว่ามีความสอดคล้องกับเป้าหมายการสอนหรือไม่ และขั้นตอนการประเมินหลักสูตรก็เป็นการตรวจสอบว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อจะได้นำผลการประเมินผลปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมต่อไป

6) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของวิชัย วงษ์ใหญ่

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2552, น.57) ได้ให้แนวคิดรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรไว้ 5 ขั้นตอน พอสรุปได้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการพัฒนาหลักสูตร โดยการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง และการออกแบบหลักสูตร โดยอาศัยข้อมูลจากสภาพปัญหาและความต้องการของสังคมปัจจุบันที่ได้จากการศึกษา ด้วยการปรึกษาขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 การร่างหลักสูตร โดยการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ หรือในแต่ละรายวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ หรือผลการการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในสถานศึกษา เพื่อการนำร่องการใช้หลักสูตรใหม่ หากพบข้อบกพร่องระหว่างการทดลองนำร่องการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลไปดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การเตรียมการนำหลักสูตรไปใช้ โดยการฝึกอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันจะได้ใช้หลักสูตรใหม่ให้ถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 5 การนำหลักสูตรไปใช้ ขั้นตอนนี้เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา และในห้องเรียน โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาเป็นสำคัญ

จากการศึกษารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว พบว่า รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรบางรูปแบบมีกระบวนการขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรที่เหมือนกัน และแตกต่างกันอยู่บ้างตามจุดมุ่งหมายของการพัฒนาหลักสูตร สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของOliva และรูปแบบวิชัย วงษ์ใหญ่ มาเป็นกรอบแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากเป็นรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของทั้งสองท่านมีจุดเด่นตรงที่มีกระบวนการตรวจสอบผลสะท้อนกลับในแต่ละขั้นตอน เพื่อนำผลการประเมินผลหลักสูตรในแต่ละขั้นตอนไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสม โดยผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ 5 ขั้นตอน คือ (1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน (2) การพัฒนาหลักสูตร (3) การนำร่องใช้หลักสูตร (4) การทดลองใช้หลักสูตร และ (5) การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร

2. แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ไทย

2.1 ความหมายและความสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์ไทย

2.1.1 ความหมายของวิชาประวัติศาสตร์ไทย ประวัติศาสตร์มีผู้ให้นิยามความหมายหลากหลายแตกต่างกันตามบริบทในแต่ละช่วงเวลา สำหรับประวัติศาสตร์ไทยในปัจจุบันได้มีผู้ให้ความหมายที่สอดคล้องกัน ดังนี้ ราชบัณฑิตยสถาน (2546, น. 665) วงเดือน นารา ลัจจ์ (2549, น. 1) สิริวรรณ ศรีพหล (2553, น.6) และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, น.ก-จ) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ พอสรุปได้ คือวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่ว่าด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมของสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้สืบสวน ค้นคว้า มีหลักฐาน และบันทึกไว้เป็นหลักฐานอย่างเป็นระเบียบแบบแผน โดยกล่าวถึงเหตุการณ์ของชาติไทยที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตพร้อมทั้งอธิบายถึงเหตุและผลของเหตุการณ์นั้น ที่มีความหมายต่อความสำคัญต่อประเทศชาติ และสังคมมนุษย์ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนความเจริญ และความเสื่อมของแต่ละสังคมในปัจจุบัน จากนิยามความหมายของวิชาประวัติศาสตร์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า วิชาประวัติศาสตร์ไทยไม่ได้หมายถึงการศึกษาเรื่องราวของสังคมไทยในอดีตเท่านั้น แต่หมายรวมถึงอดีตของสังคมไทยในกาลเวลา และสถานที่ต่างๆ ที่ส่งผลต่อสังคมไทยต่อๆมาจนถึงในปัจจุบัน ดังนั้นการศึกษาเรื่องราวของสังคมไทยในอดีตจึงมีความจำเป็นยิ่งที่ต้องให้เยาวชนได้ศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์และแก้ปัญหาสังคมไทยอย่างยั่งยืน

2.1.2 ความสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์ไทย จากความหมายวิชาประวัติศาสตร์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าวิชาประวัติศาสตร์ไทยมีความจำเป็นยิ่งที่ต้องให้เยาวชนศึกษาเรื่องราวในอดีต

ของสังคมไทย เพราะเขาชนเป็นผลผลิตของประสบการณ์ในอดีต ซึ่งควรต้องศึกษาเรื่องราวความเป็นมาของตนเอง เพื่อให้เข้าถึงและเกิดความรู้สึกร่วมของสังคมไทย เนื่องจากความเข้าใจแก่นแท้และรากเหง้าในความเป็นไทย หรือวิถีชีวิตของชาติไทยนั้นเป็นสิ่งที่ได้มาจากการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทย ดังนั้นการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความสำคัญยิ่ง ดังที่ สิริวรรณ ศรีพหล (2553, น.17-18) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, น.2-12) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กล่าวถึงความสำคัญ และคุณค่าประโยชน์ของการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย พอสรุปได้คือ

1. รู้รากเหง้าความเป็นไทย เข้าใจและภูมิใจในชาติของตน เนื่องจากการได้เรียนประวัติศาสตร์ไทย เหตุการณ์สำคัญในอดีตของสังคมไทย นอกจากช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจในความเป็นมาของชาติแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนรู้รากเหง้าความเป็นไทย ซึ่งย่อมให้ผู้เรียนเกิดความรักความเข้าใจ และภูมิใจในชาติของตน

2. สร้างจิตสำนึกในความเป็นชาติเกิดความรักความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษ วีรบุรุษที่ก่อตั้งชาติบ้านเมืองยังความเป็นปึกแผ่นดำรงเอกราชมาจนปัจจุบันรวมถึงการสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรมที่คงความเป็นเอกลักษณ์ เป็นหน้าที่คนรุ่นหลังจะต้องสืบทอดให้คงอยู่ตลอดไป

3. ส่งเสริมผู้เรียนให้เป็นผู้คิด มีเหตุมีผล เพราะกระบวนการศึกษาทางประวัติศาสตร์ หรือวิธีการทางประวัติศาสตร์มุ่งเสริมจิตใจให้ใฝ่รู้ (Inquiring Mind) มีการตั้งคำถาม ค้นคว้าหาคำตอบ ศึกษาหลักฐานเอกสาร หาเหตุผล เพื่อค้นคว้าหาคำตอบ

4. ระบุบทเรียนในอดีต ทำให้ผู้คนในสังคมได้เรียนรู้ความเป็นมาในสังคมของตนเอง เห็นบทเรียนในอดีตที่มีทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจและช่วยตัดสินใจที่จะดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้องสังคมและชาติบ้านเมือง บทเรียนในอดีตจะช่วยสร้างความรู้สึกร่วมในชะตากรรมให้กับคนในสังคมเดียวกัน ปลูกฝังความรู้สึกในความเป็นชาติ และหวงแหนอธิปไตยและเอกราชของชาติตนเอง

5. สร้างความเข้าใจปัญหาและสิ่งแวดล้อมของสังคมปัจจุบัน การเรียนวิชาประวัติศาสตร์ช่วยให้รู้และเข้าใจพฤติกรรมและความคิด ความเชื่อของคนในสังคมเกิดขึ้นได้อย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างไร เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ให้เข้าใจปัญหาอย่างมีเหตุมีผล และนำไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน และอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ นักเรียนที่เรียนในหลักสูตรนานาชาติได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย มีความจำเป็นยิ่ง

เพื่อให้นักเรียนในหลักสูตรนานาชาติรู้รากเหง้าในความเป็นไทย และเข้าใจในความมาของชาติไทย มีจิตสำนึกในความเป็นชาติเกิดความรักภาคภูมิใจในแผ่นดินไทย ตลอดจนปลูกฝังให้คนมีความรักชาติเห็นความสำคัญของการสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรมที่คงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติให้คงอยู่ตลอดไป และเป็นพลเมืองดีของประเทศ ซึ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาการสอนประวัติศาสตร์แก่เด็กและเยาวชนต่อไป

2.2 หลักสูตรสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทย

สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ เป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยกำหนดมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) ไว้ดังนี้

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

มาตรฐานการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า มาตรฐานทั้ง 3 ข้อ มีความแตกต่างกันกล่าวคือ มาตรฐาน ส 4.1 เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถใช่วิธีการทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผลมาวิเคราะห์ เหตุการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส 4.2 เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในแง่ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น มาตรฐาน ส 4.3 เน้นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยในด้านความเป็นมาของชนชาติไทย วัฒนธรรมไทย และภูมิปัญญาของไทย เพื่อให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจและอนุรักษ์เอกลักษณ์ต่างๆที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นไทย

จากมาตรฐานการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า มาตรฐาน ส 4.3 เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทย ดังแสดงในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงสาระการเรียนรู้มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม
ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป 2. วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ 3. วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน	1. สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย โดยสังเขป 2. รัฐโบราณในดินแดนไทย เช่น ศรีวิชัยตามพรลิงค์ ทวารวดี เป็นต้น 3. รัฐไทยในดินแดนไทย เช่น ล้านนา นครศรีธรรมราช สุพรรณภูมิ เป็นต้น 4. การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย และ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (ปัจจัยภายในและ ปัจจัยภายนอก) 5. พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย ในด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 6. วัฒนธรรมสมัยสุโขทัย เช่น ภาษาไทย วรรณกรรม ประเพณีสำคัญ ศิลปกรรมไทย 7. ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัยเช่น การชลประทาน เครื่องสังคัมโลก 8. ความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย
ม.2	1. วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา และธนบุรีในด้านต่าง ๆ	1. การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา 3. พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาในด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 4. การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และการกู้เอกราช

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา	5. ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา เช่น การควบคุมกำลังคน และศิลปวัฒนธรรม
	3. ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าว ต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา	6. การเสียดวงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 การกู้เอกราช และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี
ม.3	1. วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ	7. ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี
	2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์	8. วิถีกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทยและต่างชาติที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย
	3. วิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทย	1. การสถาปนากรุงเทพมหานครเป็นราชธานีของไทย
	4. วิเคราะห์บทบาทของไทยในสมัยประชาธิปไตย	2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์
		3. บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในราชวงศ์จักรีในการสร้างสรรค์ความเจริญและความมั่นคงของชาติ
		4. พัฒนาการของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ทางด้าน การเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตามช่วงสมัยต่างๆ
		5. เหตุการณ์สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีผลต่อการพัฒนาชาติไทย เช่น การทำสนธิสัญญาเบาว์ริงในสมัยรัชกาลที่ 4 การปฏิรูปประเทศในสมัยรัชกาลที่ 5 การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 โดยวิเคราะห์สาเหตุ ปัจจัยและผลของเหตุการณ์ต่าง ๆ
		6. ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์
		7. บทบาทของไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงปัจจุบันในสังคมโลก

หากพิจารณามาตรฐานการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.3 ดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามาตรฐานการเรียนรู้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.3 มาพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการปรับปรุงสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.3 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับ

การเรียนการสอนของต่างประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านรักความเป็นไทย และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

2.3 การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย

หลักสูตรเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนด แม้หลักสูตรจะมีคุณภาพมากเพียงใด แต่หากการนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนไม่เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด หรือไม่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นก็ไม่มีคุณภาพใดๆ ดังนั้นการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติจึงมีความสำคัญมาก ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องคัดเลือกกระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ดังนี้

2.3.1 กระบวนการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทย กระบวนการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์มีหลายวิธี สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอกระบวนการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทยที่เอื้อต่อการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของผู้เรียน ดังที่ สิริวรรณ ศรีพหล (2553) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทยไว้ ดังนี้

1) วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นวิธีการสอนโดยใช้วิธีการสอนที่นำวิธีการค้นคว้าหาความรู้ทางประวัติศาสตร์มาจัดขั้นตอนการเรียนการสอนอย่างเป็นลำดับ เพื่อให้ให้นักเรียนได้อรรถกความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานของการกำหนดประเด็นปัญหา การตั้งสมมติฐาน การรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และตีความหลักฐานหรือข้อมูล เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปหรือผลของการศึกษาค้นคว้า โดยวิธีสอนที่ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มีคุณค่าในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

(1) ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีเหตุผล รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล โดยการตั้งปัญหาและตั้งสมมติฐาน แล้วคิดหาคำตอบตามสมมติฐานนั้น

(2) ช่วยฝึกทักษะการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการสอนที่อาศัยพื้นฐานวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นวิธีการศึกษาและค้นคว้าหาความรู้อย่างเป็นระบบระเบียบ และมีขั้นตอนที่น่าเชื่อถือได้

(3) ช่วยพัฒนาทักษะการคิดให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมิน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

(4) รู้จักการวางแผนงานและการทำงานอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนต้องฝึกฝนการวางแผนในการแสวงหาข้อมูล การวางแผนในการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลเหตุการณ์ต่างๆ ที่พบเห็น ตลอดจนวางแผนในการนำเสนอผลการศึกษา

(5) เป็นการให้ประสบการณ์ตรงแก่ผู้เรียนที่ผู้เรียนจะต้องลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ภายใต้การแนะนำของครูผู้สอน โดยเริ่มจากการกำหนดปัญหา จนกระทั่งการนำเสนอผลการศึกษา จึงทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

(6) ทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาประวัติศาสตร์ ว่าเป็นวิชาที่มีการศึกษาที่น่าเชื่อถือ มีระบบระเบียบในการศึกษา และผลจากการศึกษาก็น่าเชื่อถือ มิใช่เน้นแต่การท่องจำแต่เพียงอย่างเดียว

วิธีสอนที่ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มีขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ขึ้นกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน ขั้นนี้เป็นขั้นตอนแรกของวิธีสอน โดยให้นักเรียนเป็นผู้กำหนดปัญหาโดยฝึกนักเรียนให้เป็นผู้ช่างสังเกต แล้วนำไปตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องราวของเหตุการณ์ในอดีต หรือการกระทำของบุคคลในประวัติศาสตร์ เพื่อให้เกิดข้อคิดว่า มีจุดใดหรือประเด็นที่สามารถนำมากำหนดเป็นปัญหาเพื่อการศึกษาและค้นหาคำตอบได้

(2) ขึ้นรวบรวมหลักฐาน ในขั้นนี้ผู้สอนจะต้องให้นักเรียนแสวงหาข้อมูล และรวบรวมหลักฐานจากข้อมูลหลักฐานที่หลากหลายประเภท โดยการค้นคว้าข้อมูลหรือหลักฐานในห้องสมุด บรรณานุกรมเกี่ยวกับเอกสารทางวิชาการ ได้แก่ หนังสือ บทความ และการค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา ซึ่งหลักฐานหรือข้อมูลบางอย่าง ครูผู้สอนอาจเตรียมมาให้แก่นักเรียนเพื่อประกอบการเรียนและค้นคว้า เพื่อความสะดวกในการค้นคว้าของนักเรียน

(3) ขึ้นการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูลและหลักฐาน เมื่อรวบรวมหลักฐานได้มากพอสมควรแล้ว นักเรียนจะต้องนำข้อมูลและหลักฐานนั้นๆ มาวิเคราะห์และประเมินคุณค่า ในขั้นนี้ผู้สอนต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์และการประเมินคุณค่าข้อมูลและหลักฐาน โดยใช้การวิพากษ์วิธีทางประวัติศาสตร์

(4) ขึ้นตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลและหลักฐาน เมื่อวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูลหลักฐานแล้ว ผู้สอนจะต้องให้นักเรียนตีความหลักฐานหรือข้อมูล แล้วทำการสังเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้น โดยการเรียบเรียงความคิดของตนเองที่อาศัยข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์มาแล้ว ในขั้นตอนนี้หากพบข้อค้นพบใหม่ๆ นักเรียนสามารถย้อนกลับไปศึกษาหลักฐานหรือข้อมูลเพิ่มเติมได้ เพื่อนำมาใช้ในการสังเคราะห์ใหม่ และนักเรียนจะเรียบเรียงเนื้อหาใหม่ใน

ลักษณะการอธิบายโดยมีความคิดเห็นของผู้เรียนประกอบ โดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงและแนวคิดเข้าด้วยกัน ซึ่งขั้นตอนนี้นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

(5) ชี้นำเสนอผลการศึกษา ขั้นตอนนี้นับว่าเป็นขั้นตอนสำคัญของวิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพราะการนำเสนอข้อมูลนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ผ่านการค้นคว้าและสังเคราะห์มาแล้ว มาเรียบเรียงเป็นความรู้และแนวคิดสำคัญใหม่ของผู้เรียน

2) วิธีสอนโดยการแก้ปัญหา

วิธีสอนแบบการแก้ปัญหา เป็นวิธีการสอนที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบหรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยเสนอในรูปแบบของคำถามหรือปัญหาที่น่าสนใจ แล้วให้ผู้เรียนหาทางแก้ไขปัญหานั้น โดยวิธีสอนที่ใช้วิธีการสอนโดยการแก้ปัญหาให้คุณค่าในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทย ดังนี้

(1) ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบระบบคิดอย่างมีเหตุผล และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยในระดับสูง ในด้านการนำไปใช้การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล

(2) ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิดเป็น และนำไปสู่การหาแนวทางในการป้องกันแก้ไข หรือควบคุมปัญหานั้นได้ ซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการดำเนินชีวิตในสังคมที่เป็นจริง

(3) ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดแก่ผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนจะต้องคิดหาคำตอบด้วยการอภิปรายสาเหตุและหาคำตอบสำหรับปัญหานั้นๆด้วยตนเอง

โดยวิธีสอนด้วยการแก้ปัญหามีวิธีการที่มีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนดังนี้

(1) ขั้นการกำหนดปัญหาและการวิเคราะห์ปัญหา ขั้นตอนนี้ผู้สอนและผู้เรียนต้องร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหาที่น่าสนใจมาเสนอต่อกลุ่มผู้เรียน

(2) ขั้นตอนการตั้งสมมติฐาน ขั้นตอนนี้ผู้สอนต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนพยายามใช้ความรู้ ประสบการณ์ และมโนคติที่เกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ที่ได้เรียนมา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในกลุ่มว่าสาเหตุของปัญหานั้นเกิดจากอะไร พร้อมทั้งทำนายคำตอบที่ต้องการพิสูจน์

(3) ขั้นตอนการเก็บและการรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนการเก็บและการรวบรวมข้อมูลเพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ตั้งไว้ว่ามีความถูกต้องประการใด โดยผู้เรียนจะต้องเก็บข้อมูลเองจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ

(4) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อผู้เรียนรวบรวมข้อมูลได้แล้ว ผู้เรียนก็นำข้อมูลนั้นๆ มาพิจารณาว่าน่าเชื่อถือได้หรือไม่ประการใด เพื่อนำข้อมูลที่ได้นั้นไป พิสูจน์ข้อสมมติฐานอีกครั้ง

(5) ขั้นตอนการสรุปผล ขั้นตอนนี้ผู้เรียนนำข้อมูลที่วิเคราะห์แล้ว ไปแก้ปัญหาคำหนดไว้

3) วิธีสอนโดยการสืบสวนสอบสวน

วิธีสอนโดยสืบสวนสอบสวนเป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ด้วยตัวเอง โดยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยได้เป็น อย่างดี โดยมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

(1) ขั้นการสังเกตการกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน ขั้นตอนนี้ ผู้สอนต้องจัดสถานการณ์หรือนำเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการสังเกตและ ความสงสัยในเหตุการณ์เรื่องราวนั้นๆ เพื่อนำไปสู่การกำหนดปัญหาที่จะศึกษา และการ ตั้งสมมติฐาน โดยการตั้งสมมติฐานนี้จะเป็นเพียงการกำหนดแนวกว้างๆ เพื่อนำไปสู่การรวบรวม ข้อมูลต่อไป

(2) ขั้นการรวบรวมข้อมูลและการประเมินข้อมูล ขั้นตอนนี้เป็น กระบวนการทดสอบสมมติฐานว่าถูกต้องหรือไม่ โดยให้ผู้เรียนค้นหาข้อมูล รวบรวมข้อมูล และ ประเมินข้อมูล การรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้สอนอาจเสนอแนะให้ผู้เรียนค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ ที่หลากหลายที่มีความถูกต้อง เทียบตรง และน่าเชื่อถือหรือไม่

(3) ขั้นการพิสูจน์ข้อสมมติฐานและการสรุป เมื่อผู้เรียนรวบรวมข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ศึกษาได้แล้ว ก็นำข้อมูลนั้นๆ มาประมวลเพื่ออธิบายข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่ง ข้อมูลเหล่านั้น อาจเป็นข้อสนับสนุนว่าสมมติฐานที่กำหนดไว้ถูกต้อง หรืออาจปฏิเสธข้อ สมมติฐานก็ได้ จากนั้นให้ผู้เรียนสรุปผลปัญหาที่ศึกษานั้นว่าเป็นอย่างไร ในรูปแบบต่างๆ เช่น การ เสนอผลต่อกลุ่ม การเสนอในลักษณะของการรายงาน เป็นต้น

(4) ขั้นการนำไปใช้ ในขั้นตอนนี้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้นำผลที่ได้สรุป เสนอแนวคิดจากการศึกษาปัญหานั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน ชุมชน และ สังคมต่อไป

4) วิธีสอนโดยการอภิปราย

การอภิปราย เป็นวิธีการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จาก การลงมือทำงานแบบกลุ่ม โดยเน้นให้ผู้เรียนแสดงบทบาทของสมาชิกในกลุ่มเพื่อการนำเสนอ

ความคิดเห็นของตนต่อปัญหาหรือประเด็นปัญหาที่นำมาเพื่ออภิปรายถกเถียง และให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจกระบวนการกลุ่มในสังคมที่เป็นจริงอีกด้วย โดยมีขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

(1) ขั้นตอนการเตรียมการอภิปราย ขั้นตอนนี้เป็นการเตรียมการวางแผนการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนจะต้องเตรียมการหัวข้อเรื่องไว้หลายๆ เรื่อง ตลอดจนรูปแบบของการอภิปราย ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้อภิปรายอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) ขั้นตอนการดำเนินการอภิปราย ขั้นตอนนี้ผู้สอนจะต้องควบคุมให้การอภิปรายเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(3) ขั้นตอนการสรุป ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะระหว่างการดำเนินการอภิปราย ผู้อภิปรายต่างก็เสนอความคิดเห็นที่แตกต่าง แต่เมื่อการอภิปรายสิ้นสุดลงต้องมีการสรุปภายในกลุ่ม และระหว่างกลุ่ม โดยการระดมความคิดจะต้องมีข้อสรุปโดยให้ประธานของกลุ่มออกมารายงานผล เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของแต่ละกลุ่ม และสุดท้ายผู้สอนอาจสรุปอีกครั้งเพื่อเน้นความคิดหลัก

5) กิจกรรมการเข้าค่ายประวัติศาสตร์

ค่ายประวัติศาสตร์ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์อย่างเพลิดเพลิน โดยการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ นอกห้องเรียน นอกจากนี้ยังเป็นการปลูกฝังความรู้ ความรัก และความเข้าใจในท้องถิ่นตนเอง รวมทั้งได้รับประสบการณ์จริงด้วยกิจกรรมในการเข้าค่ายที่หลากหลาย ตลอดจนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองที่เกิดจากการทำร่วมกับสมาชิกในค่ายประวัติศาสตร์

แนวทางในการจัดค่ายประวัติศาสตร์ ในการจัดค่ายประวัติศาสตร์จะต้องมีการเตรียมการเป็นอย่างดี โดยการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังในการจัดกิจกรรมค่าย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีกระบวนการขั้นตอนในการจัดค่ายประวัติศาสตร์ ดังนี้

(1) การกำหนดเป้าหมายของการจัดค่ายประวัติศาสตร์ โดยขั้นตอนนี้ครูผู้สอนต้องกำหนดเป้าหมายของการจัดค่ายที่ชัดเจน และก่อเกิดประโยชน์กับผู้เรียนให้มากที่สุด โดยเป้าหมายของการจัดค่ายประวัติศาสตร์ต้องเหมาะสมสอดคล้องและเชื่อมโยงกับบทเรียนในห้องเรียน โดยที่ห้องเรียนไม่สามารถจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในเรื่องนั้นได้

(2) การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดค่ายประวัติศาสตร์ ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของค่ายควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเกิดความ

ตระหนักและเห็นคุณค่าในความเป็นมาของรากเหง้าความเป็นไทย ตลอดจนเกิดความภาคภูมิใจในชุมชนท้องถิ่นของตนเอง

(3) ระยะเวลาในการจัดค่ายประวัติศาสตร์ การกำหนดเวลาในการจัดค่ายประวัติศาสตร์ครูผู้สอนควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับเนื้อหาของกิจกรรมที่จัด และวุฒิภาวะของผู้เรียน ตลอดจนความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ

(4) การกำหนดกิจกรรมของค่ายประวัติศาสตร์ กิจกรรมค่ายที่ดีควรส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมค่ายประวัติศาสตร์ การจัดตารางกิจกรรมของค่ายควรจัดลำดับจากกิจกรรมง่ายๆ ไปหา กิจกรรมที่ยาก และมีความเหมาะสมกับวัยและการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม กิจกรรมค่ายต้องมีทั้งกิจกรรมเชิงวิชาการ และกิจกรรมเชิงนันทนาการ เนื่องจากเป็นสื่อ นำไปสู่การเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทย และกิจกรรมต้องมีความหลากหลาย โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ

(5) การสร้างบรรยากาศในค่ายประวัติศาสตร์ บรรยากาศภายในค่ายต้องเน้นความอบอุ่น ปลอดภัยเป็นสำคัญ สนุกสนาน ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย และเรียนรู้ร่วมกันเสริมสร้างความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ โดยหลีกเลี่ยงการแข่งขันแพ้ชนะ ตลอดจนส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

6) การศึกษาสถานที่จริง

เนื้อหาสาระการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทย สามารถนำมาพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และองค์ความรู้ใหม่ และที่สำคัญวิชาประวัติศาสตร์สามารถช่วยพัฒนาความภาคภูมิใจในความเป็นไทยได้ และการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวนี้ สามารถพัฒนาผู้เรียนได้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษาสถานที่จริง ซึ่งครูผู้สอนสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมตามกระบวนการขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทย มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจชัดเจน เพื่อนำไปสู่การวางแผนการจัดกิจกรรมการศึกษาสถานที่จริงในชุมชน

2) การวางแผนการเตรียมการจัดกิจกรรมการศึกษาสถานที่จริง โดยสถานที่ที่ครูผู้สอนเลือกนั้นจะต้องปลอดภัย และมีความสะดวกต่อการนำนักเรียนไปศึกษา และไม่ควรอยู่ห่างไกลจากสถานศึกษา ตลอดจนมีความเหมาะสมสอดคล้องเชื่อมโยงกับเนื้อหาสาระในบทเรียน รวมทั้งทำความเข้าใจกับผู้เรียนถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาในสถานที่จริง การปฏิบัติตนในการศึกษา และการทำกิจกรรมระหว่างศึกษาดูด้วย

3) การจัดกิจกรรมศึกษาสถานที่จริง ขั้นตอนนี้เป็นขั้นที่นำนักเรียนไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้จริง โดยกิจกรรมศึกษาสถานที่จริงต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สัมผัส ลงมือปฏิบัติ ร่วมกันกับเพื่อนจริง เช่น การจดบันทึก การทำใบงาน การสัมภาษณ์ การสังเกต เป็นต้น

4) การนำเสนอผลงานของผู้เรียน ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญ ที่ผู้เรียนจะต้องนำเสนอผลงานของตนหรือของกลุ่มที่ได้จากการศึกษาในแหล่งเรียนรู้จริง โดยผู้เรียนอาจนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาก็ได้ ซึ่งเป็นคุณค่าของกิจกรรม การศึกษาสถานที่จริงในการส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ตลอดจนความรู้สึกในคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยอาจจัดเป็นรูปแบบนิทรรศการ การนำเสนอเป็นวิดิทัศน์ สมุดภาพ และรูปเล่มรายงานก็ได้

จากรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเป็นวิธีสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ตลอดจนช่วยพัฒนาทักษะการคิดให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมิน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างเป็นระบบ และการคิดอย่างมีเหตุและผล ตลอดจนเห็นคุณค่าในความเป็นไทย ผู้วิจัยจึงได้เลือกกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีสอนโดยการแก้ปัญหา วิธีสอนโดยการสืบสวนสอบสวน และวิธีสอนโดยการอภิปราย เป็นรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้ ดังที่ เฉลิม นิติเขตต์ปรีชา (2545, น. 107) และบัณฑิตา ลิขสิทธิ์ (2553, น. 33) ที่ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ควรส่งเสริม และเร้าให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ การสังเกต การค้นคว้าหาเหตุผล การพิจารณา การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ด้วยเทคนิคการสอนหลายๆ รูปแบบ เพื่อเร้าความสนใจผู้เรียนไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายและท้อแท้ต่อการทำกิจกรรม ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการวางแผนอย่างเป็นระบบ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

2.3.2 สื่อและแหล่งการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทย สื่อและแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ เป็นเครื่องมือในการนำพาผู้เรียนให้รู้และเข้าใจตระหนักและเห็นคุณค่าของความเป็นไทย ตลอดจนเสริมสร้างความสามารถในการคิดของผู้เรียน ดังนั้นสื่อและแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยจะต้องมีความทันสมัย และมีความหลากหลาย ดังแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ กรมวิชาการ (2543, น.11-14) และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, น. 36-37) ที่กล่าวถึงการใช้สื่อและ

แหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไว้ว่า สื่อและแหล่งเรียนรู้ช่วยให้การสอนประวัติศาสตร์ไทยจะต้องมีชีวิตชีวา โดยสื่อและแหล่งเรียนรู้จะต้องนำไปสู่ประเด็นการถกเถียงอภิปราย และที่สำคัญต้องมีความหลากหลาย ทั้งแผนที่ วิกิพีเดีย เอกสารหลักฐานชั้นต้น และการศึกษาสถานที่สำคัญต่างๆ เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์ชุมชน แหล่งโบราณ โดยครูผู้สอนต้องเลือกให้เชื่อมโยงกับบทเรียนในห้องเรียน โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ในฐานะเป็นแหล่งเรียนรู้ชั้นต้นของนักเรียน

นอกจากนี้สิริวรรณ ศรีพหล (2553, น. 350-398) ยังได้กล่าวถึงสื่อและแหล่งการเรียนรู้ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ เหตุการณ์หรือความคิดก็ตาม ซึ่งถือเป็นสื่อการเรียนรู้ได้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับว่าเราเรียนรู้จากสิ่งนั้นๆ หรือนำสิ่งเหล่านั้นเข้ามาสู่การเรียนรู้ในห้องเรียนได้อย่างไร โดยจำแนกสื่อและแหล่งเรียนรู้เป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือ บทความ วารสาร และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่แสดง หรือเรียบเรียงสาระความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทย ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำมาใช้เป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในบทเรียน ตลอดจนการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

2. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทยที่ได้ผลิตขึ้นมาเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือโสตทัศนวัสดุหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ สื่อการเรียนรู้ดังกล่าว อาจเป็นแถบบันทึกภาพพร้อมเสียง (วิกิพีเดีย) แถบบันทึกเสียง สไลด์ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยียังหมายรวมถึงกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย หรือการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน ซึ่งปัจจุบันสื่อการสอนประเภทนี้มีเป็นจำนวนมาก ซึ่งครูผู้สอนสามารถเลือกนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

3. สื่ออื่นๆ นอกจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยีแล้ว ยังมีสื่ออื่น ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนการสอน เช่น สื่อบุคคลที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน สื่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม สื่อกิจกรรม/กระบวนการ สื่อวัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับบทเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งครูผู้สอนสามารถเลือกนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า สื่อการสอนวิชาประวัติศาสตร์ สามารถแบ่งได้หลายประเภท เช่น สื่อการสอนที่เป็นของจริง ของจำลอง สื่อที่ให้ประสบการณ์ตรงกับผู้เรียน แผนที่ หนังสือ และแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งสื่อแต่ละประเภทจะทำให้ผู้เรียน

เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจในรากเหง้าของความเป็นไทย และภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย และพัฒนาทักษะการคิดให้กับผู้เรียน โดยสื่อและแหล่งเรียนรู้จะให้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีกับ ผู้เรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งครูผู้สอนควรจะต้องเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียน การสอน และเนื้อหาสาระการเรียนรู้

2.3.3 การวัดและประเมินผลวิชาประวัติศาสตร์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม มุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ แสวงหาความรู้ มีการ ทำโครงการ/โครงการ เป็นผู้ผลิตผลงาน มีการทำงานเป็นกลุ่มและการจัดทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ด้วย ดังนั้น การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จึงมุ่งเน้นการประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการค้นหาความสามารถที่แท้จริง ของผู้เรียนสามารถประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน เป็นแนวทางการพัฒนา ผู้เรียน ได้เต็มศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด การวัดและ ประเมินผลต้องครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะและกระบวนการ เช่น ทักษะ กระบวนการด้านทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเรียนรู้ทักษะกระบวนการกลุ่ม และ ด้านเจตคติและค่านิยม ดังที่ กรมวิชาการ (2543, น. 219 - 220) และสำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา (2554, น.35) พอสสรุปได้ ดังนี้

การประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic Assessment) มีวิธีการประเมินผล หลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การรายงานตนเอง การประเมินผลการ ปฏิบัติจริง การสอบถาม การเยี่ยมบ้าน ระเบียบสะสมและการจัดทำแฟ้มสะสมงาน ซึ่งในแต่ละวิธี ดังกล่าวผู้สอนต้องเลือกวิธีการประเมินให้เหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และสามารถ สะท้อนผลการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน และวิธีการดังกล่าว จะต้องมียุทธศาสตร์ที่สำคัญในการวัด และประเมินผล ดังนี้

- (1) เน้นความก้าวหน้าในตัวผู้เรียนมากกว่าผลงานที่สำเร็จ
- (2) พิจารณาจากงานหลายๆ ชิ้น
- (3) ประเมินผลอย่างมีจุดหมาย โดยประเมินผลร่วมกันเพื่อให้ข้อมูล

ย้อนกลับ

- (4) สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพรายบุคคล
- (5) ให้มีการประเมินผลตนเอง คือประเมินจากแฟ้มสะสมงาน และแบบฝึก

ปฏิบัติ

สรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลวิชาประวัติศาสตร์ไทยควรใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลายในการประเมินศักยภาพของผู้เรียน เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถที่ต่างกัน ดังนั้นจึงไม่ควรที่จะสร้างเครื่องมือใดเครื่องมือหนึ่งมาใช้วัดผลผู้เรียนทั้งหมด แต่ควรดูจากพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนมากกว่า โดยใช้ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ การประเมินตนเอง หรือการประเมินโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียน โดยอาจเป็นเพื่อน หรือผู้ปกครอง ซึ่งอาจรวบรวมเป็นแฟ้มสะสมงานของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้จะทำให้ครูได้ทราบถึงพัฒนาการและศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนอีกด้วย จากหลักการและแนวทางการวัดและประเมินผลวิชาประวัติศาสตร์ไทย ดังกล่าว การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยศึกษาโดยพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

3.1 ความหมายและความสำคัญของความสามารถในการคิดวิเคราะห์

3.1.1 ความหมายของความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะสำคัญที่สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยกำหนดเป็นสมรรถนะหนึ่งในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และได้มีนักการศึกษาได้ให้นิยามความหมายของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ไว้หลากหลาย ดังที่ Bloom, 1979; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2551; ราชบัณฑิตยสถาน, 2546; ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2546; ทิศนา แจมมณี, 2552; และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551 ได้ให้นิยามความหมายของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ พอสรุปได้ คือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะการระบุงค์ประกอบที่สำคัญหรือลักษณะเฉพาะ พร้อมทั้งการระบุงค์ประกอบสัมพันธ์ขององค์ประกอบ การจับใจความสำคัญ การค้นหาและระบุงค์ความผิดพลาด ไม่ว่าจะเป็นวัตถุหรือเรื่องราว เหตุการณ์ต่างๆ ออกเป็นส่วนย่อยๆ และจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อค้นหาความจริง ความสำคัญ แก่นแท้ขององค์ประกอบหรือหลักการของเรื่องนั้นๆ ตลอดจนสามารถอธิบายตีความสิ่งที่เห็นหรือแอบแฝงซ่อนเร้น และสามารถค้นหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นเพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้ได้อย่างชัดเจน

3.1.2 ความสำคัญของความสามารถในการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต บุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จะมีความสามารถด้านอื่นๆ เหนือกว่าบุคคลอื่นๆ ทั้งทางด้านสติปัญญาและการดำเนินชีวิต การคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของการคิดทั้งหมด เป็นทักษะที่ทุกคนสามารถพัฒนาได้ ซึ่งประกอบด้วยทักษะที่สำคัญ คือ การสังเกต การเปรียบเทียบ การคาดคะเนและการประยุกต์ใช้ การประเมิน การจำแนกประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน การสรุปเชิงเหตุผล การศึกษาหลักการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์ในการตัดสินใจด้วยเหตุผล ทักษะการคิดวิเคราะห์ จึงเป็นทักษะการคิดระดับสูง ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการคิดทั้งหมด ทั้งการคิดวิจารณ์และการคิดแก้ปัญหา

จากการสังเคราะห์ความสำคัญของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551, น. 3-4) สามารถสรุปถึงความสำคัญของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้ว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะที่สำคัญยิ่งที่ระบบการศึกษาของประเทศไทยภายหลังการปฏิรูปการศึกษาต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้แก่เด็กและเยาวชน โดยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และกำหนดไว้เป็นสมรรถนะหนึ่งในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 นอกจากนี้ยังได้กำหนดเป็นมาตรฐานในการประกันคุณภาพของสถานศึกษาอันจะส่งผลให้ ประชาชนมีคุณภาพมากขึ้นดังนั้นการปูพื้นฐานการคิดและการส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้แก่เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งนับตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงระดับสูง การได้รับการพัฒนาการคิดตั้งแต่เยาว์วัยจะช่วยพัฒนาความคิดให้ก้าวหน้า ส่งผลให้สติปัญญาเฉียบแหลม เป็นคนรอบคอบตัดสินใจได้ถูกต้องสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตได้ดี เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ผลจากการเรียนเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะช่วยให้เกิดประโยชน์แก่เด็กและเยาวชน พอสรุปได้ดังนี้

- 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีระบบมีหลักการและมีเหตุผล ผลงานที่ได้รับมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
- 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะช่วยให้สามารถช่วยในการพิจารณาสิ่งต่างๆ และประเมินผลงานโดยใช้หลักเกณฑ์อย่างมีเหตุมีผลที่เป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจน
- 3) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะช่วยให้รู้จักประเมินตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกต้องสามารถสะท้อนศักยภาพของตนเองได้อย่างแท้จริง
- 4) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะช่วยให้สามารถเรียนรู้เนื้อหาได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่า มีความหมายและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

5) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะช่วยให้สามารถฝึกทักษะการทำงาน โดยใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาในขณะลงมือปฏิบัติการทำงาน

6) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะช่วยให้มีความรู้ความสามารถ มีกระบวนการทำงานอย่างมีระบบขั้นตอน นับตั้งแต่กำหนดเป้าหมาย รวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ ค้นคว้า ทฤษฎี หลักการ ตั้งข้อสันนิษฐาน ตีความหมายและลงข้อสรุปไปได้อย่างเป็นระบบกลไก ที่ชัดเจน

7) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะช่วยส่งเสริมความสามารถในการใช้ ภาษาและการสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน

8) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะช่วยให้เกิดความสามารถในการคิด อย่างชัดเจน คิดอย่างถูกต้อง คิดอย่างแจ่มแจ้ง คิดอย่างกว้างขวาง คิดไกล และคิดอย่างลุ่มลึก ตลอดจนคิดอย่างสมเหตุสมผล

9) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะช่วยให้เป็นผู้มีปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความเมตตา กรุณา และเป็นผู้มีประโยชน์ต่อสังคม

10) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะช่วยให้มีทักษะและความสามารถในการอ่าน เขียน พูด ฟัง และมีทักษะการสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

11) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะช่วยให้พัฒนาความสามารถในการ เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่องในสถานการณ์ที่โลกมีการเปลี่ยนแปลง

โดยสรุปแล้ว การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ถือเป็นทักษะ ที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนให้มีสติปัญญา มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

3.2 องค์ประกอบของความสามารถในการคิดวิเคราะห์

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การคิดวิเคราะห์ตามแนวของบลูมเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัย เพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตร สำหรับองค์ประกอบ ความสามารถของการคิดวิเคราะห์ของ Bloom (1979, pp. 201 – 207) สามารถจำแนกองค์ประกอบ ของความสามารถของการคิดวิเคราะห์ได้ 3 ด้าน พอสรุปได้ดังนี้

3.2.1 การคิดวิเคราะห์ด้านความสำคัญของเนื้อหาสาระหรือสถานการณ์ต่างๆ (Analysis of element) เป็นความสามารถในการจำแนกแยกแยะได้ว่า สิ่งใดจำเป็น สิ่งใดสำคัญ สิ่งใดมีบทบาทมากที่สุด ซึ่งประกอบด้วย

1) การวิเคราะห์จำแนกชนิด เป็นการวินิจฉัยว่า สิ่งนั้น เหตุการณ์นั้น ๆ จัดเป็นชนิดใด ลักษณะใด เพราะเหตุใด

2) การวิเคราะห์จำแนกประเด็นสำคัญ เป็นการวินิจฉัยว่าสิ่งใดสำคัญ สิ่งใดไม่สำคัญ เป็นการค้นหาสาระสำคัญ ข้อความหลัก ข้อสรุป จุดเด่น จุดด้อย ของสิ่งต่าง ๆ เช่น ควรตั้งชื่อเรื่องนี้ว่าอย่างไร การปฏิบัติเช่นนั้น เพื่ออะไร สิ่งใดสำคัญที่สุด สิ่งใดมีบทบาทมากที่สุดจากสถานการณ์นี้

3) การวิเคราะห์หาสิ่งแอบแฝง เป็นการวินิจฉัยค้นหาสิ่งทีแอบแฝงซ่อนเร้นอยู่ในเหตุการณ์ เช่น สมรักเป็นป่าของฉันดังนั้นสมรักเป็นผู้หญิง หรือ ถ้าเห็นคนแต่งตัวเรียบร้อย ดูดี จึงน่าจะเป็นคนที่สะอาด

3.2.2 การคิดวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ (Analysis of Relationship) เป็นการค้นหาความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ หรือสิ่งต่างๆ ว่ามีอะไรสัมพันธ์กัน หรือเชื่อมโยงกันอย่างไร และมีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด ตลอดจนมีความสอดคล้องหรือขัดแย้งกันของเหตุการณ์ หรือสิ่งนั้นๆ ในลักษณะใด ซึ่งประกอบด้วย

1) การวิเคราะห์รูปแบบของความสัมพันธ์ โดยมุ่งเน้นให้คิดว่าเป็นความสัมพันธ์แบบใดมีสิ่งใดสอดคล้องกัน หรือไม่สอดคล้องกัน มีสิ่งใดเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ และมีสิ่งใดไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้

2) การวิเคราะห์ขนาดของความสัมพันธ์ว่าสิ่งใดที่เกี่ยวข้องมากที่สุด สิ่งใดที่เกี่ยวข้องน้อยที่สุด สิ่งใดสัมพันธ์กับสถานการณ์ หรือเรื่องราวมากที่สุด ตลอดจนการเรียงลำดับมากน้อยของสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เรียงลำดับความรุนแรง จำนวน ใกล้เคียง-ไกล มาก-น้อย หนัก-เบา ใหญ่-เล็ก ก่อน-หลัง

3) การวิเคราะห์ลำดับของความสัมพันธ์ โดยการวินิจฉัยหาลำดับขั้นตอนของเหตุการณ์ วงจรของสิ่งของต่าง ๆ สิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาตามลำดับขั้นตอน

4) การวิเคราะห์หาวิธีการและจุดมุ่งหมายของเหตุการณ์ และการกระทำในเหตุการณ์ต่างๆ

5) วิเคราะห์สาเหตุและผลของสิ่งของเหตุการณ์เรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้น

6) วิเคราะห์แบบความสัมพันธ์ในรูปอุปมาอุปไมย

3.2.3 การคิดวิเคราะห์หลักการ (Analysis of Organizational principles) หมายถึงการค้นหาโครงสร้างระบบของเรื่องราว สิ่งของและการทำงานต่างๆ ว่า สิ่งเหล่านั้นดำรงอยู่ในสภาพเช่นนั้น เนื่องจากอะไร มีอะไรเป็นเหตุปัจจัยหลัก มีหลักการอย่างไร มีเทคนิคอะไร หรือยึดถือคติใด มีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง การคิดวิเคราะห์หลักการเป็นการวิเคราะห์ที่ถือว่ามีความสำคัญที่สุด เพราะการที่จะวิเคราะห์เชิงหลักการได้ดี จะต้องมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้ดีเสียก่อน เพราะผลจากความสามารถในการวิเคราะห์

องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์จะทำให้สามารถสรุปเป็นหลักการได้คืออย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

- 1) วิเคราะห์โครงสร้าง เป็นการค้นหาโครงสร้างของสิ่งของ และเหตุการณ์ต่างๆ
- 2) วิเคราะห์หลักการ เป็นการแยกแยะเพื่อค้นหาความจริงของสิ่งต่าง ๆ แล้วสรุปเป็นคำตอบหลักๆ ได้

จากองค์ประกอบของความสามารถของการคิดวิเคราะห์ตามแนวคิดของบลูม ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยสามารถสรุปนิยามความหมายของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้ คือ ทักษะการระบุงองค์ประกอบที่สำคัญหรือลักษณะเฉพาะ พร้อมทั้งการระบุงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ การจับใจความสำคัญ การค้นหาและระบุงความผิดพลาด ไม่ว่าจะเป็นวัตถุหรือเรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ และจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อค้นหาความจริง ความสำคัญ แก่นแท้ขององค์ประกอบหรือหลักการของเรื่องนั้นๆ ตลอดจนสามารถอธิบายตีความสิ่งที่เห็นหรือแอบแฝงซ่อนเร้น และสามารถค้นหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นเพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้ได้อย่างชัดเจน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ความสำคัญ (analysis of element) หมายถึง ความสามารถในการคิดจำแนก แยกแยะความเหมือน ความแตกต่าง และการจัดหมวดหมู่ประเภท ชนิด ลักษณะที่เป็นคุณลักษณะเด่นชัดของสิ่งของ สถานการณ์เรื่องราวต่างๆในชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุมีผลที่ชัดเจน

- 2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (analysis of relationship) หมายถึง ความสามารถในการค้นหาความเกี่ยวข้อง และความเชื่อมโยงของสิ่งของ สถานการณ์เรื่องราวต่างๆในชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุมีผลที่ชัดเจน

- 3) การวิเคราะห์หลักการ (analysis of organization principles) หมายถึง ความสามารถในการค้นหาความเกี่ยวข้องที่มีความเชื่อมโยงของสิ่งของ สถานการณ์เรื่องราวต่างๆในชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุมีผลที่ชัดเจน และสามารถสรุปเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติใช้ได้

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย เป็นคุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนัก และเห็นคุณค่าของการส่งเสริม และปลูกฝังให้เด็กมีคุณลักษณะความเป็นไทย โดยกำหนดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ประการหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อความเข้าใจในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ผู้วิจัยขอเสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ดังนี้

4.1 ความหมายและความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

4.1.1 ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย เป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีนักการศึกษาและหน่วยงานได้ให้นิยามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยที่มีความสอดคล้องกันไว้ ดังนี้ วีระ อัมพันสุข (2551, น.131) สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540, น. 6) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 17) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2555, น.16) และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557, น.1-2) พอสรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย ตลอดจนเป็นผู้มีความกตัญญูต่เวทีที่สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการคือ

- 1) ความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่เวที
- 2) การเห็นคุณค่าและสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- 3) การอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทยในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

4.1.2 ความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

ในปัจจุบันสังคมไทยกำลังเปลี่ยน ไปสู่ยุค โลกาภิวัตน์ทำให้สังคมไทยเปลี่ยนไปมีลักษณะความเป็นสากลหรือตะวันตกมากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมไทย คือ การทำลายกำแพงวัฒนธรรมที่ล้อมรอบด้วยเอกลักษณ์ของประเทศชาติลดลง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่

จะต้องลดกระแสการครอบงำของวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ลง เพื่อที่จะคงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยไว้ ดังนั้นสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนัก และเห็นคุณค่าของการส่งเสริม และปลูกฝังให้เด็กมีคุณลักษณะความเป็นไทย ด้วยการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประการหนึ่งที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนพระมหากษัตริย์ และรักความเป็นไทย ซึ่งหมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีความสำนึกในรากเหง้าความเป็นไทย เข้าใจและภูมิใจในชาติไทย มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีความสำนึกในความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ และอยู่อย่างพอเพียง ดังที่ ไสว มาลาทอง (2542, น.17) สมพงษ์ จิตระดับ (2531, น.8) สยามคมนักเรียนทุนรัฐบาลไทย (2540, น.15) วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (2543, น.24) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, น. 39) และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557, น. 49) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยสอดคล้องกัน พอสรุปได้ คือ เด็กและเยาวชนไทยจะต้องเป็นผู้มีความภาคภูมิใจรักในความเป็นไทย จึงจะสามารถดำรงรักษา และถักทอสานต่อวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองได้ นอกจากนี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยยังมีส่วนช่วยสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว คือการเห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ไทย และในขณะเดียวกันหน่วยงานต่างๆ ในปัจจุบันของประเทศไทยยังได้ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย เพราะคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของคนไทยจะมีส่วนในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ประกาศนโยบายในการส่งเสริมให้เด็ก และเยาวชนในชาติได้มีความรู้ ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ ความเป็นไทย รักชาติ ศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย มีความปรองดองสมานฉันท์ เพื่อสันติสุขในสังคมไทย

4.2 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

จากการสังเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่าสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, น. 39) ได้มีการกำหนดตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยไว้ 3 ตัวชี้วัด สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่อกตเวที
  2. เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
  3. อนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย
- ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังแสดงในตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
1. ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่อกตเวที	1.1 แต่งกายและมีมารยาทงดงามแบบไทย มีสัมมาคารวะ กตัญญูต่อกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ
	1.2 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย
	1.3 ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย
2. เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	2.1 ใช้ภาษาไทยและเลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
	2.2 ชักชวน แนะนำ ให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง
3. อนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย	3.1 นำภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้เหมาะสมในวิถีชีวิต
	3.2 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทย
	3.3 แนะนำ มีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญาไทย

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552)

จากสาระสำคัญเกี่ยวกับตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยดังกล่าว พอสรุปได้ว่า ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบไปด้วย 3 ตัวชี้วัด และ

8 พฤติกรรมบ่งชี้ ซึ่งผู้วิจัยนำมาเป็นแนวคิดในการพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย โดยแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่หนึ่ง ความภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่อบุคคลที่มี 3 พฤติกรรมบ่งชี้ คือ (1) แต่งกายและมีการรักษาความสะอาดแบบไทย มีสัมมาคารวะ กตัญญูต่อบุคคลที่มีพระคุณ (2) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย และ (3) ซักชวนและแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย องค์ประกอบที่สอง การเห็นคุณค่า และใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มี 2 พฤติกรรมบ่งชี้ คือ (1) ใช้ภาษาไทยและเลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และ (2) ซักชวน แนะนำ ให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง และองค์ประกอบที่สาม การอนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย มี 3 พฤติกรรมบ่งชี้ คือ (1) นำภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้เหมาะสมในวิถีชีวิต (2) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทย และ (3) แนะนำมีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญาไทย ซึ่งผู้วิจัยนำไปสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับการหาประสิทธิภาพหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักความเป็นไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก และการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะรักความเป็นไทยนั้น ครูผู้สอนต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านกิจกรรม เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง และบรรลุตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องร่วมมือกันปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงต้องพิจารณาถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษากำหนดให้จัดขึ้น แล้วส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งครูผู้สอนสามารถดำเนินการพัฒนาด้วยวิธีการต่างๆ ได้ดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553, น. 73)

4.3.1 บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ

4.3.2 จัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4.3.3 จัดโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.3.4 ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยสอดแทรกในกิจกรรมประจำวัน

จากแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้พิจารณานำแนวทางการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้มาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย โดยการวิเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้รักความเป็นไทย สาระการเรียนรู้ที่ 4 ประวัติศาสตร์ ในมาตรฐาน การเรียนรู้ 4.3 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย โดยการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม การเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทย

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึง สภาพการจัดหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทย การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทย และรูปแบบหลักสูตร โรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.1 สภาพการจัดหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทย

ความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านวิทยาการ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถปิดตัวอยู่โดยลำพัง ต้องร่วมมือและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การดำรงชีวิตของคนในแต่ละประเทศ มีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันมากขึ้น ในขณะเดียวกัน สังคมโลกในยุคปัจจุบัน เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร ทำให้คนต้องคิด วิเคราะห์ แยกแยะ และมีการตัดสินใจที่รวดเร็ว เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคมที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น สิ่งเหล่านี้นำไปสู่สภาพการณ์ของการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรมระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษา คุณภาพของการจัดการศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้สำคัญประการหนึ่ง สำหรับความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลกของแต่ละประเทศ ประเทศที่จะอยู่รอดได้หรือคงความได้เปรียบก็คือประเทศที่มีอำนาจทางความรู้และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งในยุคโลกไร้พรมแดน คนต่างชาติจะเข้ามาทำงาน และประกอบอาชีพในประเทศไทยมากขึ้น ขณะเดียวกันคนไทยก็มีโอกาสไปทำงานและประกอบอาชีพในต่างประเทศมากขึ้นด้วยเช่นกัน (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2555, น. 3-5)

เพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดการศึกษาไทยให้พร้อมสำหรับการแข่งขันในเวทีโลกในยุคศตวรรษที่ 21 สรุปได้ดังนี้

1) โรงเรียนต้องเป็นหน่วยบริการทางการศึกษาในมิติที่กว้างขึ้น เพราะในปัจจุบันสังคมโลกเป็นสังคมที่ไร้พรมแดน ที่มีการติดต่อประสานสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่างๆ มากขึ้น

อีกทั้งการก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียน ในอนาคตโรงเรียนแต่ละแห่งจะต้องมีการแข่งขันด้านคุณภาพมากขึ้น โรงเรียนในประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาให้เป็นหน่วยบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อรองรับการแข่งขันที่จะเกิดขึ้นจากการเปิดเสรีทางการค้า

2) หลักสูตรการเรียนการสอนต้องมีความเป็นสากลมากขึ้น เนื่องจากยุคโลกาภิวัตน์มีการเชื่อมโยงด้านการค้าและการลงทุน ทำให้ตลาดแรงงานในอนาคตต้องการคนที่มีศักยภาพในหลายด้าน รวมทั้งความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร คุณลักษณะในการเป็นพลโลก การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนจึงต้องปรับให้มีความเป็นสากลมากขึ้น นอกจากนี้การเปิดเสรีทางการศึกษา ทำให้สถาบันการศึกษาจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนด้านการจัดการศึกษาในประเทศไทย โรงเรียนควรรหาภาคีเครือข่าย ในการจัดหลักสูตรนานาชาติ หลักสูตรสมทบ หรือหลักสูตรร่วมกับสถาบันต่างประเทศ เพื่อความเป็นสากลของการศึกษา

3) ต้องมีการพัฒนาทักษะการคิดมากขึ้น โดยต้องปรับรูปแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดให้มากยิ่งขึ้น

4) ต้องมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น ปรัชญาการจัดการศึกษา จึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคคลในองค์รวม ทั้งมิติของความรู้และคุณธรรมคู่กัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะส่งผลให้ประชาคมโลกอยู่ร่วมกัน

5) การสอนภาษาต่างประเทศต้องมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในยุคโลกไร้พรมแดนนั้น ผู้มีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาที่ใช้สื่อสารกันอย่างกว้างขวาง เช่น ภาษาอังกฤษ หรือภาษาจีน ย่อมมีความได้เปรียบในการติดต่อสื่อสาร การเจรจาต่อรองในเรื่องต่างๆ ตลอดจนการประกอบอาชีพ การจัดการเรียนการสอนจึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศอย่างเต็มศักยภาพ

การจัดการและการให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง เป็นแนวคิดหลักของการปฏิรูปการศึกษา และยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดบทบาทการดำเนินงานด้านต่างประเทศเชิงรุก โดยเน้นการกระชับความสัมพันธ์และขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาคเอเชียภายใต้กรอบความร่วมมือด้านต่างๆ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ พร้อมทั้งได้ประกาศยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการเป็นองค์กรหลักในการจัดการและส่งเสริมสังคมฐานความรู้ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยพันธกิจสำคัญได้แก่ การเสริมสร้างโอกาสในการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน (Access for ALL)

สร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ พัฒนาการศึกษารวมของไทยให้มีความเท่าเทียม ทัวถึง และเป็นธรรม โดยเชื่อมโยงบริบทกับสังคมโลก เพื่อให้การศึกษาไทยมีมาตรฐานสากล เทียบเทียมมาตรฐานการศึกษาของโลก

ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติ และการส่งเสริมศักยภาพให้คนทำงานในระบบสากล มีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1) การผลิตกำลังคนในสาขาวิชาเฉพาะเพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศ กระทรวงศึกษาธิการได้พัฒนาความร่วมมือกับต่างประเทศในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีในทุกสาขาวิชาชีพอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน โดยให้มีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่สามารถสนองความต้องการของตลาดแรงงานและความต้องการของคนในท้องถิ่น และสากล เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมในด้านต่างๆ เช่น ด้านการท่องเที่ยว คริวของโลก การผลิตอุปกรณ์รถยนต์ การเป็นศูนย์กลางแฟชั่นเมืองร้อน เป็นต้น

2) การส่งเสริมการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ และการแข่งขันทางวิชาการนานาชาติ ประกอบด้วย โรงเรียนนานาชาติ และโรงเรียนสองภาษา โดยส่งเสริมการดำเนินกิจการโรงเรียนนานาชาติที่มีคุณภาพและมาตรฐานสูงในประเทศไทย โดยปัจจุบัน มีโรงเรียนนานาชาติเอกชนที่เปิดสอนในประเทศไทยทั้งหมด 67 แห่ง โดยมีหน่วยงานทางการศึกษาที่มีชื่อเสียงจากต่างประเทศรับรอง สามารถรองรับนักเรียน/นักศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยถึงปีละ 20,000 ล้านบาทและคาดว่าจำนวนนักเรียนจะเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 20% ในปี 2548 นอกจากนี้ ยังได้จัดทำโครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Mini English Program และ English Program) หรือ โรงเรียน 2 ภาษา เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยด้วย นอกจากนี้ยังมีการดำเนินโครงการในการเสริมสร้างทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของเยาวชนไทย เช่น โครงการคัดเลือกนักเรียนให้เป็นผู้แทนประเทศไทยไปแข่งขันการกล่าวสุนทรพจน์เป็นภาษาอังกฤษ ณ ประเทศอังกฤษ เป็นต้น

5.2 การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทย

ปัจจุบันต้องยอมรับกระแสความต้องการเข้าเรียนในหลักสูตรนานาชาติ เป็นที่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในหลักสูตรนานาชาติเพิ่มขึ้นมากในในรอบ 10 ปี จากข้อมูลจำนวนโรงเรียนนานาชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ปัจจุบันมีโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับอนุญาตจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 143 โรงเรียน โดยแยกเป็น โรงเรียน

นานาชาติในกรุงเทพมหานคร จำนวน 93 โรงเรียน และโรงเรียนนานาชาติในภูมิภาค จำนวน 50 โรงเรียน โดยมีจำนวนนักเรียนที่ผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ จำนวน 42,024 คน (วารสารณ์ โภธิบำเพ็ญ, 2557) จะเห็นได้ว่ามีจำนวนนักเรียนที่เป็นคนไทยศึกษาในโรงเรียนนานาชาติเป็นจำนวนมาก แต่กลับพบว่า โรงเรียนนานาชาติให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยน้อยมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพัชรินทร์ วัชรกิตตานนท์ (2551, น. 109) ที่กล่าวว่า โรงเรียนนานาชาติควรให้ความสำคัญและมองเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย เนื่องจากพบว่า การจัดการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม การเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียนนานาชาติยังมีปัญหาอยู่มากในเรื่องข้อมูลสารสนเทศที่เป็นภาษาที่มีค่อนข้างน้อย อีกทั้งแต่ละโรงเรียนมีจำนวนครูที่สอนภาษาและวัฒนธรรมไทยน้อยและมีภารกิจในการสอนน้อยมาก และการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมทุกระบวนการในแต่ละด้านของการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย ทำให้ครูผู้สอนภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติไม่สามารถปฏิบัติงานด้านต่างๆ ในการนำหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยไปใช้ได้ไม่ครบถ้วน (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2550) จึงทำให้นักเรียนในโรงเรียนนานาชาติที่เป็นเด็กไทยขาดโอกาสและประสบการณ์ในการได้รับการปลูกฝังอบรมบ่มนิสัยด้านรักความเป็นไทย การเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สำคัญในการดำรงชีวิตในฐานะพลเมืองที่ดีของไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551

5.3 รูปแบบหลักสูตรโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย

โรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย ที่มีการจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรที่มาจากต่างประเทศ คัดแปลงมา หรือสร้างขึ้นเอง แต่มีใช้หลักสูตรแห่งชาติของประเทศไทย และจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาไทย เป็นสื่อหลัก ได้รับการกำหนดประเภทโรงเรียนจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นโรงเรียนในระบบประเภทนานาชาติ โดยสามารถจำแนกหลักสูตรได้เป็น 4 หมวดหลัก ดังนี้

5.3.1 หลักสูตรระบบอเมริกัน

5.3.2 หลักสูตรแห่งสหราชอาณาจักรอังกฤษ และเวลส์

5.3.3 หลักสูตรนานาชาติ International Baccalaureate (IB)

5.3.4 หลักสูตรนานาชาติประเทศอื่นๆ อาทิ เกาหลี แคนาดา ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น เยอรมัน สิงคโปร์ สวิตเซอร์แลนด์ ออสเตรเลีย อินเดีย ฯลฯ

นอกจากหลักสูตรที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ยังคงมีหลักสูตรอื่นๆ ที่ไม่จัดอยู่ใน 4 หมวดข้างต้นอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นหลักสูตรที่โรงเรียนพัฒนาขึ้นเอง หรือมีนักการศึกษาพัฒนาขึ้นจนกลายเป็นทฤษฎีในทางการศึกษา และมีรูปแบบการจัดการเรียน ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้งนี้ ระบบการศึกษา และแต่ละหลักสูตร ต่างก็มีคุณลักษณะ และข้อจำกัดที่แตกต่างกันไป และโรงเรียนแต่ละโรงเรียน ก็เช่นเดียวกัน ต่างมีจุดเด่น และด้อยต่างกันไป ทั้งนี้ เหตุผลในการเลือกโรงเรียนสำหรับบุตรหลาน ก็ขึ้นอยู่กับความต้องการ และความเหมาะสมกับผู้เรียน และครอบครัวเป็นสำคัญ

5.3.1 หลักสูตรระบบอเมริกัน ในประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ละมลรัฐจะรับผิดชอบพัฒนาหลักสูตร และระบบการจัดการเรียนการสอนของตนเอง โดยอิงมาตรฐานการเรียนรู้ และบรรทัดฐานการจัดการศึกษาระดับรัฐ และระดับชาติ เป็นลำดับ ดังนั้น หลักสูตรอเมริกันในแต่ละโรงเรียน และในแต่ละประเทศจึงมีความแตกต่างกันไป ตามแต่ที่จะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลายาวนาน ซึ่งหากจะกล่าวถึงคุณภาพแล้ว ถือได้ว่าโรงเรียนนานาชาติที่ใช้หลักสูตรอเมริกันในต่างประเทศ มักมีมาตรฐาน สูงกว่าโรงเรียนของรัฐบาลในสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ โรงเรียนนานาชาติในระบบอเมริกันในต่างประเทศ ยังต้องได้รับการประเมิน และประกันคุณภาพมาตรฐาน จากหนึ่งในสี่องค์กรจากสหรัฐอเมริกา ซึ่งองค์กรที่เป็นที่รู้จักสูงสุดในระดับสากล ได้แก่ องค์กร Western Association of Schools and Colleges (WASC) และ New England Association of Schools and Colleges (NEASC)

การเรียนการสอนตามระบบการศึกษาอเมริกันนั้น เริ่มที่อายุ 5 ปี หรือในบางโรงเรียน ก็เปิดรับนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่านั้น คือในระดับเตรียมอนุบาล (Pre-school) ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในช่วงปฐมวัยนี้ จะเน้นการพัฒนาทักษะทางสังคม เพื่อปรับตัวสู่สภาพแวดล้อมในสังคมโรงเรียนรอบตัว เสริมด้วยการจัดการเรียนการสอน และการเตรียมความพร้อมด้านการอ่านเขียน และคิดคำนวณตามวัย ส่วนการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 6-18 ปีนั้น แบ่งเป็นระดับประถมศึกษา (Elementary Grades 1-5) มัธยมศึกษาตอนต้น (Middle School Grades 6-8) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (High School Grades 9-12) โดยโรงเรียนส่วนใหญ่จะจัดการวัดผลรายวิชาเป็นการภายใน เพื่อให้นักเรียนสะสมหน่วยกิตเพียงพอแก่การจบหลักสูตรการศึกษานี้พื้นฐานตามระบบการศึกษาแบบอเมริกัน นอกจากนี้ บางโรงเรียนจะจัดให้นักเรียนได้รับการประเมินผลด้วยข้อสอบจากองค์กร หรือหน่วยงานทดสอบภายนอก เช่น Advanced Placement (AP) ซึ่งเป็นหลักสูตรการเรียนการสอน และวัดผลการเรียนรายวิชาในชั้นสูง ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสให้กับนักเรียน ในการสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ นักเรียนต่างชาติที่จะเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา ทั้งในสหรัฐอเมริกา และอีกบางประเทศ จะต้องสอบ SAT

และ/หรือ ACT และ TOEFL หรืออาจต้องสอบ หรือเสนองานในรูปแบบอื่น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดในการรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อของแต่ละมหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา โรงเรียนนานาชาติที่จัดการเรียนการสอนตามระบบอเมริกันในประเทศไทย จะต้องจัดหลักสูตรให้เกิดความสมดุล เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม พร้อมทั้งส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาเต็มศักยภาพ ตามความถนัด จึงต้องจัดการเรียนการสอน ทั้งด้านวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กว้างขวางหลากหลาย ทั้งด้านกีฬา ศิลปกรรมแขนงต่างๆ กิจกรรมเชิงวิชาการ การแนะแนว การสอนพิเศษเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย และการทำโครงการต่างๆ

5.3.2 หลักสูตรแห่งสหราชอาณาจักรอังกฤษ และเวลส์

การศึกษาภาคบังคับตามหลักสูตรของสหราชอาณาจักร อังกฤษ และเวลส์ กำหนดให้อยู่ระหว่างอายุ 5-16 ปี นอกจากนี้ ยังมีหลักสูตรที่ขยายโอกาสทางการศึกษา และรองรับนักเรียนในกลุ่มอายุ 3-5 ปี และ 16-18 ปี อย่างชัดเจน โดยการจัดระดับชั้นของนักเรียน จะใช้วันเกิดของเด็กในการพิจารณา โดยใช้วันที่ 31 สิงหาคม เป็นวันกำหนด เพื่อรับนักเรียนเข้าเรียนในภาคเรียนแรกของปีการศึกษาในเดือนกันยายนของแต่ละปี ส่วนการเลื่อนระดับชั้น จะเป็นไปได้โดยอัตโนมัติ แต่แม้กระนั้นก็ตาม ยังคงมีนักเรียนที่เรียนในระดับชั้นที่ไม่ตรงกับเกณฑ์อายุ เนื่องจากสาเหตุเฉพาะบุคคล หลักสูตรของสหราชอาณาจักร อังกฤษ และเวลส์ จะแบ่งออกเป็นช่วงชั้นการเรียนรู้ (Key Stages) โดยแต่ละช่วงชั้น จะระบุมาตรฐานการเรียนรู้ การทดสอบ และประเมินผลอย่างชัดเจน ช่วงชั้นที่ 1 นักเรียนจะอายุ 5-6 ปี (Years 1-2) ช่วงชั้นที่ 2 อายุ 7-10 ปี (Years 3-6) ช่วงชั้นที่ 3 อายุ 11-13 (Years 7-9) และช่วงชั้นที่ 4 อายุ 14-15 ปี (Years 10-11) ซึ่งถือเป็นช่วงชั้นสุดท้ายก่อนจบการศึกษาภาคบังคับของอังกฤษสำหรับนักเรียนในโรงเรียนนานาชาติ ที่จัดการเรียนการสอนในระบบอังกฤษส่วนใหญ่ จะใช้เวลาสองปี ในการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เรียกว่า International General Certificate of Secondary Education (IGCSE) ซึ่งนักเรียนจะเรียนราว 8-9 วิชา เป็นวิชาบังคับอย่างน้อย 3 วิชา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ นอกจากนั้นจะเป็นวิชาเลือก โดยข้อสอบ IGCSE เป็นข้อสอบสากลที่ใช้สอบร่วมกันทั่วโลก จากนั้น นักเรียนที่ประสงค์จะศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ จะต้องเรียนต่อในระดับช่วงชั้นที่ 5 หรือที่เรียกว่า Sixth Form นักเรียนจะเลือกเรียนเฉพาะวิชาที่จะใช้ในการสมัครเรียนต่อ ในระดับอุดมศึกษาหลังจบหลักสูตร 2 ปีสุดท้ายนี้

5.3.3 หลักสูตร *International Baccalaureate (IB)*

หลักสูตร IB ของมูลนิธิ International Baccalaureate Organisation เป็นหลักสูตรที่นักการศึกษาผู้มีประสบการณ์ได้พัฒนาขึ้น เพื่อให้เป็นหลักสูตรนานาชาติโดยแท้ ที่ปลอดภัยจากนโยบายทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของชาติใดชาติหนึ่ง สำหรับใช้จัด

การศึกษาให้แก่นักเรียนนานาชาติ ที่มีอายุ 3-19 ปี จากจุดเริ่มต้นในการพัฒนาหลักสูตร เมื่อปี พ.ศ. 2511 จนถึงวันนี้ ในแต่ละปี หลักสูตร IB จะใช้จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนทั่วโลกมากกว่า 1 ล้านคน ในโรงเรียนกว่า 3,500 แห่ง และในประเทศต่างๆ กว่า 140 ประเทศ ซึ่งจำนวนนี้ ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว โดยหลักสูตร IB นี้ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย และประถมศึกษา Primary Years Programme ใช้เวลาเรียน 8 ปี จากอายุ 3-11 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น Middle Years Programme ใช้เวลาเรียน 5 ปี จากอายุ 11-16 ปี และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย Diploma Programme ใช้เวลาเรียน 2 ปี จากอายุ 16-18/19 ปี โดยโรงเรียนสามารถเลือกจัดการเรียนการสอนทั้งสามระดับ หรือแยกเฉพาะระดับใด ระดับหนึ่งก็ได้ และมีได้มีข้อจำกัดว่า นักเรียนจะต้องเรียนต่อกันทั้งสามระดับ

ผู้ปกครองที่เลือกให้บุตรหลานเรียนในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตร IB สามารถวางใจในมาตรฐานการศึกษา ว่ามีคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนที่ทัดเทียมกับโรงเรียนอื่นที่ใช้หลักสูตร IB เดียวกันนี้ ไม่ว่าจะอยู่ในประเทศใดในโลกก็ตาม เนื่องจากโรงเรียนที่จะใช้หลักสูตร IB จะต้องได้รับอนุมัติ จากองค์กร IBO ให้จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และได้รับอนุญาตให้เรียกตนเองเป็นหนึ่งในกลุ่มโรงเรียน IB World School ครูผู้สอนจะต้องได้รับการพัฒนาวิชาชีพผ่านการฝึกอบรมซึ่งจัดโดยองค์กร IBO และที่สำคัญ ทุกๆ 5 ปี IBO จะจัดคณะกรรมการเข้าตรวจเยี่ยม และประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงเรียน (Authorisation) ในการนำหลักสูตรไปใช้สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดผลการเรียนรู้ และประเมินพัฒนาการของนักเรียน ยิ่งไปกว่านั้น ในช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปีสุดท้าย IB Diploma จะมีข้อสอบกลางที่ มาจากองค์กร IBO โดยตรง ที่ใช้สอบพร้อมกันในทุกโรงเรียนทั่วโลกในวันเวลาเดียวกัน

5.3.4 หลักสูตรนานาชาติอื่นๆ

นอกเหนือไปจากการจัดการศึกษาในโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยโดยใช้หลักสูตร IB หรืออิงหลักสูตรสหราชอาณาจักร อังกฤษ และเวลส์ หรือตามกรอบของระบบการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว ยังมีโรงเรียนนานาชาติอีกจำนวนหนึ่ง ที่เปิดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของประเทศอื่น โรงเรียนเหล่านี้ มีวัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน และครอบครัวที่อาศัยอยู่ต่างประเทศไทยเป็นระยะเวลาสั้นๆ หรือสำหรับครอบครัวนักเรียนไทยที่ผู้ปกครองอยากให้ลูกหลาน ได้รับการศึกษาตามหลักสูตรของประเทศนั้น หรือเพื่อให้นักเรียนที่วางแผนจะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ในประเทศที่เป็นเจ้าของหลักสูตร โดยปกติ โรงเรียนเหล่านี้ จะจัดการเรียนการสอนในภาษาประจำชาติ ตามประเทศเจ้าของหลักสูตร และมักได้รับการสนับสนุนโดยรัฐบาลของประเทศนั้นๆ ซึ่งข้อดีของการเรียนโรงเรียนหลักสูตรประจำชาติในประเทศไทย คือ นักเรียนสามารถเรียนตามระบบการศึกษาเดิมที่เคยเรียน ในขณะที่ได้

ประสบการณ์ชีวิตจากการอาศัยอยู่ต่างประเทศและนักเรียนสามารถกลับไปเรียนต่อในประเทศบ้านเกิดของตนเองได้อย่างราบรื่น จากรูปแบบหลักสูตรนานาชาติดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า หลักสูตรนานาชาติ คือ มวลประสบการณ์ต่างๆ ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ ที่จัดทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ พัฒนาทักษะ และเปลี่ยนเจตคติไปสู่เป้าหมาย หรือจุดหมายที่กำหนดไว้ โดยสามารถจัดให้นักเรียนได้ทั้งในและนอกห้องเรียน

จากรูปแบบหลักสูตรโรงเรียนนานาชาติดังกล่าว พบว่า หลักสูตรนานาชาติในประเทศไทย มี 4 รูปแบบ คือ หลักสูตรระบบอเมริกัน หลักสูตรแห่งสหราชอาณาจักรอังกฤษ และเวลส์ หลักสูตร International Baccalaureate (IB) และหลักสูตรอื่นๆที่เปิดสอนตามภาษาประจำชาติของประเทศนั้นๆ กล่าวโดยสรุปแล้วหลักสูตรนานาชาติที่เปิดการเรียนการสอนในประเทศไทย เป็นหลักสูตรที่จัดมวลประสบการณ์ต่างๆที่มาจากต่างประเทศ โดยไม่ใช่ของประเทศไทย และจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ พัฒนาทักษะ และเปลี่ยนเจตคติไปสู่เป้าหมาย หรือจุดหมายที่กำหนดไว้

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความสำคัญยิ่งที่จะช่วยปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนไทยในโรงเรียนนานาชาติมีความซาบซึ้งและรักมั่นผูกพันในประเทศชาติและรากเหง้าในด้านการรักความเป็นไทย และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ตามจุดหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคมมากขึ้นว่านักเรียนไทยที่เข้าเรียนในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะได้รับการปลูกฝังให้มีความซาบซึ้ง และเกิดความรักความภูมิใจในความเป็นคนไทยจากการเรียนรู้วิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์การจัดตั้งและดำเนินงานกิจการโรงเรียนนานาชาติ ที่กำหนดให้หลักสูตรนานาชาติจะต้องจัดให้มีการสอนวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยให้กับนักเรียนของโรงเรียนในทุกระดับชั้น โดยนักเรียนต่างชาติกำหนดให้เรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยเป็นวิชาบังคับ 1 คาบต่อสัปดาห์ ส่วนนักเรียนไทยทุกคนให้เรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยอย่างน้อย สัปดาห์ละ 5 คาบ กำหนดเวลา 1 คาบเท่ากับ 50 นาที แล้ว นักเรียนไทยในหลักสูตรนานาชาติจะได้เรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทยอีก จำนวน 1 รายวิชาตามมาตรฐานการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ส.4.3 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย รักในความเป็นไทย อนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี

และมารยาทอันดีงามของไทยให้คงอยู่ต่อไป โดยไม่ถูกกลืนหายไป นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างโอกาสที่ดีให้กับประเทศไทยในการเปิดประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในการปลูกฝังให้นักเรียนต่างชาติมีความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาติไทย ภาษาและวัฒนธรรมอันดีงามของไทย ตลอดจนช่วยให้นักเรียนชาวต่างชาติสามารถปรับตัวในสังคมวัฒนธรรมไทยได้เป็นอย่างดี และนักเรียนชาวต่างชาติเหล่านี้ก็จะสามารถเป็นยุวทูตที่จะช่วยขยายความเข้าใจอันดีของประเทศไทยไปยังประเทศต่างๆ ในโอกาสที่เหมาะสมต่อไป (สำรวม พุทธิเสถียร, บรรยาย:25 กรกฎาคม 2550, น.3)

6. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเด็นเกี่ยวกับความหมายของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความสำคัญของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน โดยสาระสำคัญ ดังนี้

6.1 ความหมาย และความสำคัญของการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.1.1 ความหมายของการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการศึกษาขั้นพื้นฐานจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ความว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน” ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม 2545) เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงได้มีการบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม 2545) มาตรา 4 ความว่า “การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายความว่า การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา” นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ก็ยังคงให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 49 ความว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้ที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก ย่อมได้รับสิทธิและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น” และในปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ก็ยังคงสานเจตนารมณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 54 ความว่า “รัฐต้อง

ดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย”

กล่าวโดยสรุป ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษาที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และเป็นการศึกษาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สำหรับการศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยศึกษาวิจัยกลุ่มประชากรที่เป็นนักเรียนการศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษาในหลักสูตรนานาชาติ year 8 ถึง year 10 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

6.1.2 ความสำคัญของการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างมากตั้งแต่เริ่มแรกที่มีการจัดการศึกษาในประเทศไทย และได้มีการกำหนดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปรากฏไว้อย่างชัดเจนครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 โดยมีสาระสำคัญว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี และรัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และได้มีการขับเคลื่อนเรื่องการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม 2545) โดยการกำหนดสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลอย่างเสมอภาคกันในด้านกาได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และการจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน และเป็นการศึกษาตลอดชีวิต รวมทั้งให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ได้มีการสานต่อโดยการกำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ในมาตรา 49 ความว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพหรือ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น” และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ก็ยังคงเจตนารมณ์เรื่องการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ในมาตรา 54 ความว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย”

ซึ่งสอดคล้องตรงกับแนวคิดหลักการพื้นฐานที่เป็นการยอมรับกันทั่วโลกที่ว่า การจัดการศึกษาเพื่อทุกคนทุกฝ่าย (Education for All) และทุกคนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education)

จากความสำคัญของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังกล่าว พอสรุปได้ว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญ คือ

1. เป็นการศึกษาที่รัฐจะต้องจัดให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน
2. เป็นการศึกษาที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพหรือ ผู้อยู่ในสถานะยากลำบากด้วย
3. เป็นการศึกษาที่รัฐจะต้องจัดให้มีคุณภาพและต่อเนื่อง
4. เป็นการศึกษาที่รัฐจะต้องจัดให้โดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย
5. เป็นการศึกษาที่รัฐจะต้องจัดให้ในระยะเวลาที่กำหนด
6. เป็นการศึกษาที่ให้ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
7. เป็นการศึกษาที่รัฐจะต้องจัดตลอดชีวิต เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนได้รับการศึกษาตลอดเวลา และตลอดในทุกสถานะความต้องการของประชาชน และสังคม

6.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานในประเทศไทยเรามีหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานหลายหน่วยงาน โดยจำแนกตามขอบเขตความรับผิดชอบดูแลได้ 3 ระดับ คือ

6.2.1 ระดับนโยบาย การจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานในระดับนโยบายเป็นการจัดการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนกรรมการประเภทอื่นรวมกัน โดยมีบทบาทหน้าที่อาศัยอำนาจตามมาตรา 15 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ในการพิจารณาเสนอแนะนโยบายแผนพัฒนา มาตรฐาน และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ สนับสนุนทรัพยากรการศึกษา การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนเสนอแนะในการออกระเบียบ หลักเกณฑ์ และประกาศที่เกี่ยวกับการบริหารงานของสำนักงานฯ รวมทั้งให้ความเห็นหรือ

ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการหรือคณะรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

6.2.2 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับเขตพื้นที่การศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่เขตพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งปัจจุบันแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา โดยมีคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามีบทบาทหน้าที่อาศัยอำนาจตามมาตรา 36 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ในการกำกับ ดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา และหน้าที่อื่นๆตามที่กฎหมายกำหนด

6.2.3 ระดับสถานศึกษา การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับสถานศึกษาเป็นการจัดการศึกษาโดยสถานศึกษาซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุ และหรือองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่ในการกำกับสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา โดยสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.2546 ให้สถานศึกษาจัดทำนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาด้านวิชาการ บุคคล งบประมาณ บริหารทั่วไป จัดตั้งและรับผิดชอบค่าใช้จ่ายงบประมาณ พัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการออกระเบียบข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติ และกำกับ ติดตามประเมินผลตามแผนงาน โครงการ รวมทั้งระดมทรัพยากร ปกครอง ดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สินฯ จัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และส่งเสริมความเข้มแข็งชุมชน สร้างความสัมพันธ์

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 20 เรื่อง (กนกวรรณงามฉวี, 2554; จตุพร จันทร์เรือง, 2549; จิรียา ศรีเพชร, 2550; จิตรลดา เกิดเรือง, 2548; ทวีช ลักษณ์สง่า, 2556; ธัญดา ไตรวนาธรรม, 2553; นฤมล จูประเสริฐ, 2552; นิลบล สุดตา, 2558; ปวีชญา เนียมคำ,

2558; ปีย์วรา ค้ายหนองสรวง, 2550; พัชรีย์ ม้าล่อเพชร, 2556; วนิตา เพ็ชรสูงเนิน (2559); วิชัย วงศ์สุวรรณ (2555); วิทยา คุ่มฉายา, 2554; สกกุลวัฒน์ รัชนิกร, 2559; สมพร หลิมเจริญ, 2552; สุริยา คำธ, 2553; สุวิจักขณ์ อธิคมกุลชัย, 2554; อดุลย์ นาคะโร (2551); อักพงศ์ สุขมาตย์, 2553) โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์งานวิจัยดังกล่าวในประเด็นวัตถุประสงค์การวิจัย ประเภทของการพัฒนา หลักสูตร กระบวนการขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย และ ผลการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวความคิดการวิจัยการพัฒนาหลักสูตร วิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

7.1 ด้านวัตถุประสงค์การวิจัย

ในงานวิจัยการพัฒนาหลักสูตรทั้งหมด 20 เรื่อง พบว่า วัตถุประสงค์การวิจัย งานวิจัยการพัฒนาหลักสูตรมีความสอดคล้องกันในการศึกษา 2 ประการ คือ เพื่อพัฒนาหลักสูตร และหาประสิทธิภาพของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยมีงานวิจัยบางเรื่องที่มีวัตถุประสงค์เพิ่มเติมที่ แตกต่างกัน ดังเช่น กนกวรรณ งามฉวี (2554) นอกจากมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อการพัฒนา หลักสูตรแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาองค์ความรู้จากการปั้นตุ๊กตาชาววัง และกระบวนการ ถ่ายทอดองค์ความรู้ของครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลบางเสด็จ อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง โดยสรุปแล้ววัตถุประสงค์ของงานวิจัยการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยจะศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาหลักสูตร โดยมีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกัน 2 ประเด็น คือ เพื่อการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรส่วนใหญ่ก็จะพัฒนาบนพื้นฐานของมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตร แกนกลางเป็นส่วนใหญ่และวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรอีกประเด็นหนึ่ง คือ เพื่อการศึกษาหาคุณภาพหรือประสิทธิภาพของหลักสูตรที่นักวิจัยพัฒนาขึ้นมา โดยการตรวจสอบ ความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการพัฒนาหลักสูตร และ การนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาสมรรถนะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ในการตรวจสอบประสิทธิภาพหรือคุณภาพหลักสูตรที่ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาเป็นส่วนใหญ่

7.2 ด้านประเภทของหลักสูตร

จากการศึกษางานวิจัยทางด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 20 เรื่อง ดังกล่าว พบว่า เป็นงานวิจัยที่เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรนั้น นักวิจัยมีการพัฒนาหลักสูตรอยู่ 3 ประเภท คือ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า มีจำนวน 5 เรื่อง (กนกวรรณ งามฉวี, 2554; นฤมล จูประเสริฐ, 2552; นิลุบล สุตดา, 2558; ปวิชญา เนียมคำ, 2558; สกกุลวัฒน์ รัชนิกร, 2559) การพัฒนาหลักสูตรรายวิชา พบว่า มีจำนวน 9 เรื่อง (ทวิชลักษณ์สง่า, 2556; ธัญดา ไตรวนาธรรม, 2553; พัชรีย์ ม้าล่อเพชร, 2556; วิชัย วงศ์สุวรรณ, 2555; วิทยา คุ่มฉายา, 2554; สมพร หลิมเจริญ,

2552; สุวิจักขณ์ อธิคมกุลชัย, 2554; อดุลย์ นาคะโร 2551; อักพงศ์ สุขมาตย์, 2553) และการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า มีจำนวน 6 เรื่อง (จตุพร จันทร์เรือง, 2549; จริยา ศรีเพชร, 2550; จิตรลดา เกิดเรือง, 2548; ปีย์วรา คล้ายหนองสรวง, 2550; วนิตา เพ็ชรสูงเนิน, 2559; สุริยา กำธร, 2556) และจากงานวิจัยดังกล่าว พบว่า การศึกษาวิจัยทางการพัฒนาหลักสูตรเป็นการศึกษาวิจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา และหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2551 เป็นส่วนใหญ่ เพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมาย มาตรฐานตัวชี้วัด ตลอดจนสมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสำคัญ ส่วนงานวิจัยทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อส่งเสริมสนับสนุนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่

7.3 ด้านกระบวนการขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร

จากการสังเคราะห์งานวิจัยจำนวน 20 เรื่องดังกล่าว พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีกระบวนการขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกัน คือ งานวิจัยส่วนใหญ่จำนวน 16 เรื่อง (กนกวรรณ งามฉวี, 2554; จตุพร จันทร์เรือง, 2549; จริยา ศรีเพชร, 2550; จิตรลดา เกิดเรือง, 2548; ทวิช ลักษณะสง่า, 2556; ธัญดา ไตรวนาธรรม, 2553; นฤมล จูประเสริฐ, 2552; นิอุบล สุดตา, 2558; ปวีญา เนียมคำ, 2558; ปีย์วรา คล้ายหนองสรวง, 2550; พัทรี ม้าลออเพชร, 2556; วนิตา เพ็ชรสูงเนิน (2559); วิทยา คุ่มฉายา, 2554; สมพร หลิมเจริญ, 2552; สุวิจักขณ์ อธิคมกุลชัย, 2554; อักพงศ์ สุขมาตย์, 2553) มีกระบวนการการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกัน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 เป็นขั้นตอนการศึกษาความต้องการและการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 เป็นขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรและประเมินคุณภาพของหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางการพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 เป็นขั้นตอนการตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตร โดยการนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง และขั้นตอนที่ 4 เป็นขั้นตอนในการประเมินผลของการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพต่อไป แต่มีงานวิจัยบางเรื่องที่มีกระบวนการขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรที่แตกต่างกัน คือ วิชัย วงศ์สุวรรณ (2555) ที่มีกระบวนการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้นตอน คือ 1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2. การออกแบบหลักสูตร 3. การสร้างเอกสารประกอบหลักสูตร 4. การศึกษานำร่อง 5. การทดลองใช้หลักสูตร 6. การประเมินหลักสูตร 7. การปรับปรุงและแก้ไขหลักสูตร ส่วนอดุลย์ นาคะโร (2551) ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรตามกระบวนการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 8 ขั้นตอน คือ 1. การสำรวจความต้องการและปัญหา 2. การกำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา 3. การคัดสรรเนื้อหาของบทเรียน 4. การลำดับความสำคัญของเนื้อหาสาระ 5. การคัดสรรประสบการณ์ 6. การลำดับประสบการณ์การเรียนการสอน 7. การกำหนดวิธีประเมิน และ 8.

การทดลองใช้หลักสูตร นอกจากนี้สกุลวัฒน์ รัชนิกร (2559) และสุริยา กำธร (2553) ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรตามกระบวนการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 5 ขั้นตอน คือ 1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2. การร่างหลักสูตร 3. การตรวจสอบคุณภาพร่างหลักสูตร 4. การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ 5. การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

หากพิจารณาแล้วที่พบว่า งานวิจัยในแต่ละเรื่องมีกระบวนการขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรแตกต่างกัน โดยแท้จริงแล้วจะพบว่าขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของงานวิจัยเรื่องหนึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรในงานวิจัยอีกเรื่องหนึ่ง โดยสรุปแล้ว กระบวนการขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรจะต้องมีขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการสำรวจปัญหาความต้องการและความจำเป็นที่สำคัญของผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร เป็นการพัฒนาหลักสูตรตามข้อมูลพื้นฐานของผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และแนวคิดรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่ผู้วิจัยเลือก ขั้นตอนที่ 3 การศึกษานำร่องใช้หลักสูตร เพื่อเป็นการศึกษาสภาพปัญหา และเป็นแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ในการทดลองวิจัยต่อไป ขั้นตอนที่ 4 การทดลองใช้หลักสูตร โดยการนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อการตรวจสอบประสิทธิภาพหรือคุณภาพหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น และขั้นตอนที่ 5 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร เป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์ผลการประเมินผลจากการนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพต่อไป

7.4 ด้านกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยจำนวน 20 เรื่อง ดังกล่าว พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยส่วนใหญ่ 19 เรื่อง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับชั้นอนุบาล จำนวน 1 เรื่อง ระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 11 เรื่อง ระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 7 เรื่อง และครูภูมิปัญญาท้องถิ่น และครูผู้สอน จำนวน 1 เรื่อง โดยสรุปแล้ว การศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรส่วนใหญ่ศึกษาวิจัยทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

7.5 ด้านผลของการวิจัย

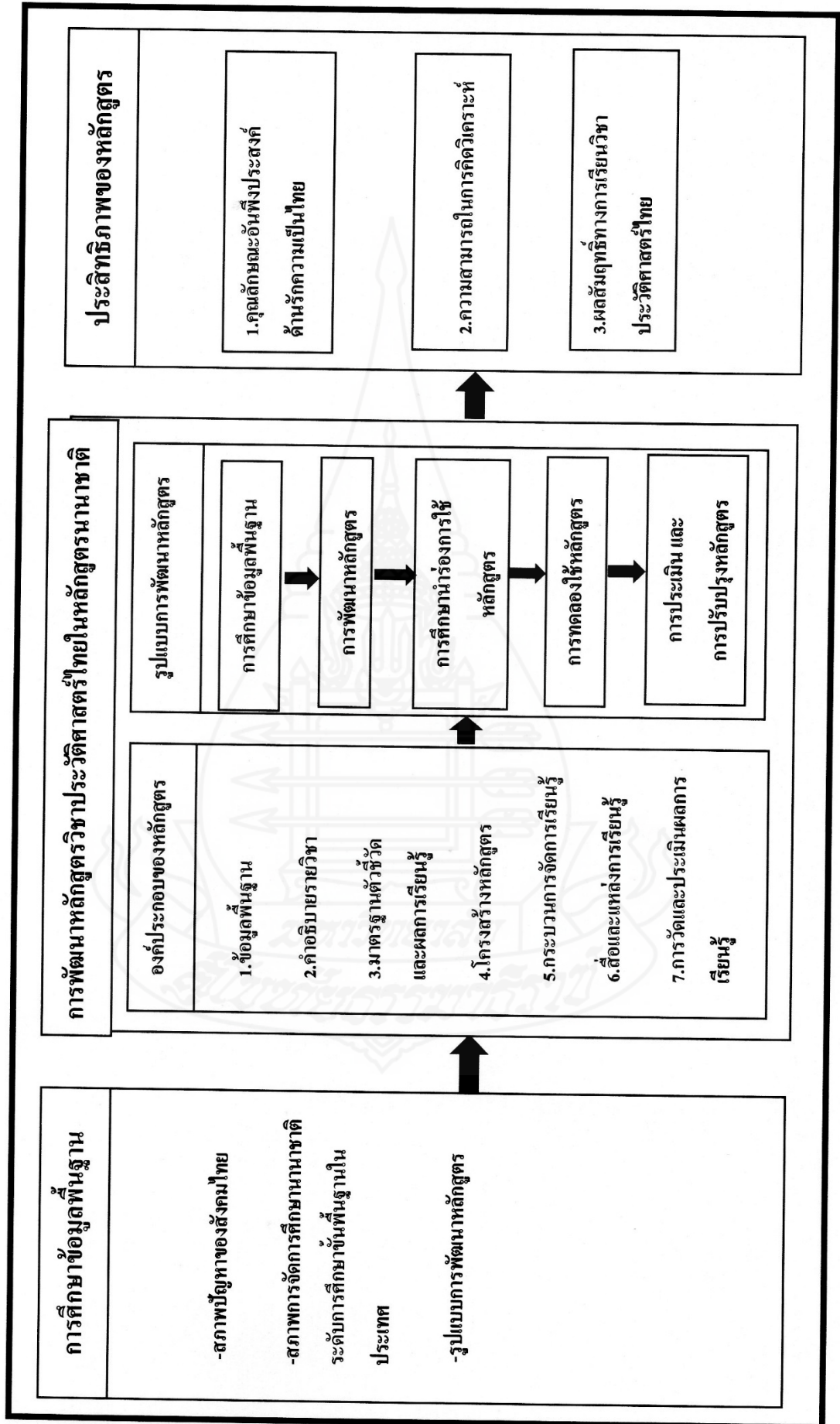
จากการศึกษาและได้สังเคราะห์งานวิจัยจำนวน 20 เรื่อง ในประเด็นด้านผลของการวิจัยการพัฒนาหลักสูตร ดังกล่าว พบว่า ผลของการวิจัยทั้งหมด 20 เรื่อง มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน 3 ประเด็น คือ ด้านความเหมาะสมสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตร และประสิทธิภาพของหลักสูตร ด้านความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตร พบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นทั้ง 20 เรื่องมีองค์ประกอบของหลักสูตรที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกัน และ

ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร พบว่า มีหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบของหลักสูตรโดยรวม คือ ปรัชญา วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย ปัญหาและความจำเป็น หลักการแนวคิดพื้นฐาน จุดหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยงานวิจัยแต่ละเรื่องจะมีองค์ประกอบของหลักสูตรที่มากน้อยแตกต่างกัน โดยสรุปแล้ว พบว่า หลักสูตรทั้งหมด 20 เรื่อง มีองค์ประกอบของหลักสูตรที่สอดคล้องกัน คือ 1. หลักการแนวคิดพื้นฐาน 2. คำอธิบายรายวิชา 3. มาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ 4. โครงสร้างรายวิชา 5. กิจกรรมหรือแนวทางการจัดการเรียนรู้ 6. สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ส่วนผลการวิจัยด้านประสิทธิภาพของหลักสูตร พบว่า งานวิจัยพัฒนาหลักสูตรส่วนใหญ่เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อการตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตร โดยการทดสอบความรู้ความสามารถผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการใช้หลักสูตร จากแบบวัดผลหรือแบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียนในทักษะต่างๆ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางเป็นส่วนใหญ่

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการสังเคราะห์ผลการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 2.1

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษาและสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาพัฒนาหลักสูตรทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ผลการศึกษาและสังเคราะห์ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การศึกษานำร่องการใช้หลักสูตร 4) การทดลองใช้หลักสูตร และ 5) การประเมินและการปรับปรุงหลักสูตร สำหรับในตอนที่ 1 ผู้วิจัยจะกล่าวถึง 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การศึกษานำร่องการใช้หลักสูตร ส่วนขั้นตอนที่ 4 และขั้นตอนที่ 5 ผู้วิจัยจะกล่าวไว้ในตอนที่ 2 ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนนี้มีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการจำเป็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ สำหรับเป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศ และสภาพปัญหาของสังคมในปัจจุบันโดยศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์สรุปข้อมูลพื้นฐานสำหรับเป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในสภาพจริงของนักเรียนในหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยการ

สัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนวิชาวัฒนธรรมไทย จำนวน 1 คน อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 1 คน อาจารย์ผู้สอนชาวต่างประเทศ จำนวน 1 คน ผู้บริหาร จำนวน 2 คน และนักเรียนในหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 5 คน รวม 10 คน เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับเป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในสภาพจริงของนักเรียนในหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการประกอบด้วยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน อาจารย์ผู้สอนชาวต่างประเทศ จำนวน 15 คน และผู้บริหารในหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 7 คน รวม 30 คน โดยการวิเคราะห์ อภิปรายสรุปเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับเป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลพื้นฐานมาเป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งการดำเนินการเป็น 3 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำผลจากการการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมากำหนดเป็นกรอบโครงสร้างหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. จัดสนทนากลุ่ม ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนานาชาติ และผู้เชี่ยวชาญในการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ไทย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 จัดสนทนากลุ่ม โดยการสนทนากลุ่มประกอบด้วยครูผู้สอนต่างประเทศที่สอนวิชาสังคมศึกษาในหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 5 คน เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 จัดสนทนากลุ่ม โดยการสนทนากลุ่มประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 5 คน โดยการวิเคราะห์ และอภิปรายสรุปมาตรฐานตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในมาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย ที่มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 การพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยนำข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 และมาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่ได้มาจากข้อ 1 มาสร้างหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยใน หลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามองค์ประกอบของหลักสูตร 7 ประการ ตาม กรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) กำหนดข้อมูลพื้นฐานสำหรับเป็นข้อมูลในการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร วิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้มาจากการ สังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้าน เศรษฐกิจ ด้านวิทยาการและเทคโนโลยี และด้านการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติ

2) กำหนดคำอธิบายรายวิชาวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้กำหนดคำอธิบายรายวิชา ที่สอดคล้องตรงตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน ไทยในหลักสูตรนานาชาติ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย และ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

3) กำหนดมาตรฐานตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้สำหรับการจัดทำโครงสร้าง หลักสูตร การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้มาจากการสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 เกี่ยวกับ มาตรฐาน ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนไทยในหลักสูตรนานาชาติ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็น ไทย และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

4) กำหนดโครงสร้างหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยสำหรับนักเรียนไทย ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้กำหนด โครงสร้างหลักสูตร ซึ่ง ประกอบด้วยเนื้อหาสาระ จุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และเวลาที่ใช้ในการ จัดการเรียนรู้ 20 ชั่วโมง พร้อมเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน

5) กำหนดกระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัย สังเคราะห์มาจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ในบทที่ 2 ที่ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

6) กำหนดสื่อและแหล่งการเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัย สังเคราะห์มาจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ที่ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย

7) กำหนดการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยสังเคราะห์มาจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ที่แท้จริง

8) ผู้วิจัยนำโครงร่างหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอคณะกรรมการควบคุมคุณภาพ เพื่อให้ออกเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบคุณภาพโครงร่างหลักสูตร

หลังจากปรับปรุงแก้ไขโครงร่างหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมคุณภาพเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของโครงร่างหลักสูตร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร ผู้วิจัยทำการประเมินโครงร่างหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 ลักษณะ คือ การประเมินความเหมาะสม และความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร ดังนี้

1.1 การประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร โดยพิจารณาจากองค์ประกอบของโครงร่างหลักสูตรในแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน คำอธิบายรายวิชา มาตรฐานตัวชี้วัด และผลการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและผู้เรียนเพียงใด

1.2 การประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร โดยพิจารณาจากองค์ประกอบของโครงร่างหลักสูตรในแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน คำอธิบายรายวิชา มาตรฐานตัวชี้วัด และผลการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ โครงสร้างของเวลา สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ว่าในแต่ละองค์ประกอบ มีความสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด

2. ผู้ประเมินโครงร่างหลักสูตร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาสังคมศึกษา จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 1 คน รวมจำนวน 5 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

2.1 เป็นผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป

2.2 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตร หรือเป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องการพัฒนาหลักสูตร

2.3 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาสังคมศึกษา หรือสอนวิชาประวัติศาสตร์อย่างน้อย 5 ปี

2.4 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรือคณาจารย์นิพนธ์

2.5 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาการพัฒนาหลักสูตร หรือการสอนสังคมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน โครงร่างหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์อย่างน้อย 2 ข้อ จากคุณสมบัติที่กำหนดไว้

3. เครื่องมือการประเมินโครงร่างหลักสูตร ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบของโครงร่างหลักสูตร โดยการกำหนดประเด็นการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม และความชัดเจน แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเป็นแบบประเมินที่สมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วย ดังนี้

3.1 แบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร เป็นแบบสอบถามแบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับ

3.2 แบบประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร เป็นแบบสอบถามแบบมาตรประเมินค่า 3 ระดับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินโครงร่างหลักสูตรในการวิจัยครั้งนี้ด้วยตนเองจากผู้เชี่ยวชาญ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร แล้วนำเสนอผลของการวิเคราะห์ในรูปของค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร ผู้วิจัยนำเสนอผลของการวิเคราะห์ในรูปของดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งเกณฑ์ในการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร ผู้วิจัยพิจารณาความเหมาะสมของ โครงร่างหลักสูตร โดยการนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญจากแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่ามากำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5
มาก	มีค่าเท่ากับ	4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง เหมาะสมมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง เหมาะสมน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

โดยการพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร หากค่าเฉลี่ยประเด็นใดมีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปถือว่าโครงร่างหลักสูตรประเด็นนั้นๆมีความเหมาะสมไม่ต้องนำมาปรับปรุง แต่ถ้าค่าเฉลี่ยประเด็นใดมีค่าต่ำกว่า 3.50 ถือว่าโครงร่างหลักสูตรประเด็นนั้นๆมีความไม่เหมาะสมต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข

5.2 การประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร ผู้วิจัยพิจารณาความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร โดยการนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญจากแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่ามา กำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

สอดคล้อง	มีค่าเท่ากับ	+1
ไม่แน่ใจ	มีค่าเท่ากับ	0
ไม่สอดคล้อง	มีค่าเท่ากับ	-1

หลังจากนั้นผู้วิจัยรวบรวมผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละประเด็นของโครงร่างหลักสูตรแล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item - objective congruence :

IOC) หากได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าโครงสร้างหลักสูตรประเด็นนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ แต่หากน้อยกว่า 0.5 ถือว่าโครงสร้างหลักสูตรประเด็นนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ไม่ได้ ต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ

5.3 ผู้วิจัยนำแบบประเมิน โครงร่างหลักสูตร เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมคุณภาพนิพนธ์พิจารณา เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอน 2.3 การปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างหลักสูตร

ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบประเมิน โครงร่างหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมคุณภาพนิพนธ์ แล้วนำแบบประเมิน โครงร่างหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน โครงร่างหลักสูตร นำข้อมูลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมคุณภาพนิพนธ์ โดยมีการแก้ไข ดังนี้

1. แก้ไขคำอธิบายรายวิชาให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับตัวชี้วัด
2. แก้ไขการจัดลำดับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้เชื่อมโยง

สัมพันธ์กันทั้งภายในหน่วยการเรียนรู้ และระหว่างหน่วยการเรียนรู้

3. แก้ไข และตรวจสอบข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ให้มีความถูกต้องชัดเจน

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษานำร่องการใช้หลักสูตร

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำโครงสร้างหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปศึกษานำร่องการใช้หลักสูตรกับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการใช้ และเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางการนำหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป และหาประสิทธิภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายเพื่อนำหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2. นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหลักสูตรนานาชาติ Year 9 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 25 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

3. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) เอกสารหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน 3) แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย 4) แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และ 5) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ที่ผู้วิจัย

พัฒนาขึ้นไปหาประสิทธิภาพ โดยศึกษานำร่องทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างนักเรียนหลักสูตรนานาชาติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ตามรูปแบบสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ดังมีรายละเอียด ต่อไปนี้

3.1.1 ศึกษาวิเคราะห์วิธีการสอนวิชาประวัติศาสตร์ โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์และคัดเลือกวิธีสอนสำหรับใช้ในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรูปแบบการสอน 4 วิธี ได้แก่

- 1) วิธีการทางประวัติศาสตร์
- 2) วิธีสอนโดยการแก้ปัญหา
- 3) วิธีสอนโดยการสืบสวนสอบสวน
- 4) วิธีสอนโดยการอภิปราย

3.1.2 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 แผน โดยแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) สาระสำคัญ
- 2) ผลการเรียนรู้
- 3) สาระการเรียนรู้
- 4) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
- 5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 6) หลักฐานการเรียนรู้
- 7) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- 8) กิจกรรมการเรียนรู้
- 9) สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

3.1.3 การตรวจคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยออกแบบ ในข้อ 3.1.2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจความสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องขององค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับองค์ประกอบของแผน มีค่าเท่ากับ	+1
ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับองค์ประกอบของแผนมีค่าเท่ากับ	0
แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับองค์ประกอบของแผนมีค่าเท่ากับ	-1

หลังจากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) ที่มีค่าน้อยกว่า 0.5 มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 7 แผน

2) ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างกับนักเรียนหลักสูตรนานาชาติ Year 9 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 25 คน โดยการเรียนการสอน จำนวน 2 แผน ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย จำนวน 2 ชั่วโมง และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย จำนวน 3 ชั่วโมง รวมจำนวน 5 ชั่วโมง ผลการเรียนการสอน ดังนี้

(1) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า กิจกรรมการเรียนการสอน จัดลำดับชัดเจน ยังไม่หลากหลายทำท่ายในความสามารถการเรียนรู้ของผู้เรียน ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และไม่เหมาะสมกับวุฒิภาวะการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนไม่ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

(2) ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า เนื้อหาสาระการเรียนรู้ยังเป็นนามธรรม และไม่มีความสัมพันธ์กันในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ และระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้ยังไม่เชื่อมโยงในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในวิชาประวัติศาสตร์ไทยได้ชัดเจน

(3) ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ พบว่า สื่อและแหล่งการเรียนรู้มีความทันสมัยสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน แต่ยังไม่หลากหลาย

(4) ด้านภาษา พบว่า ภาษาที่ใช้สามารถสื่อสารเกี่ยวกับการอธิบายกิจกรรมต่างๆ การใช้คำถาม การชี้แจงในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน การทำแบบฝึก การทำแบบทดสอบ สามารถสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจได้

(5) ด้านเวลาเรียน พบว่า เวลาเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม แต่เวลาที่กำหนดให้ปฏิบัติกิจกรรมบางกิจกรรมไม่เหมาะสมสอดคล้องกัน เนื่องจากเวลาที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนดมีเวลาน้อยเกินไป

(6) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แต่จำนวนข้อคำถามมีน้อยเกินไปกับการวัดด้านการเรียนรู้ ด้านรักความเป็นไทย และด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

(7) ข้อค้นพบอื่นๆ พบว่า ผู้เรียนมีความซาบซึ้งในเรื่องราวตามเนื้อหาสาระที่เรียน และให้ความสนใจในรายละเอียดของเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ค่อนข้างมาก

3) ผู้วิจัยนำผลจากการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปศึกษานำร่องในข้อ 3.1.3 มาปรับปรุงแก้ไข

4) ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน เวลา 20 ชั่วโมงไปศึกษาวิจัย ได้แก่

(1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย เวลา 2 ชั่วโมง

(2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย เวลา 3 ชั่วโมง

(3). แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา เวลา 2 ชั่วโมง

(4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา เวลา 3 ชั่วโมง

(5) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ เวลา 3 ชั่วโมง

(6) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ เวลา 3 ชั่วโมง

(7) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย เวลา 4 ชั่วโมง

3.2 แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบวัดที่ใช้ในการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ดังมีรายละเอียด ต่อไปนี้

3.2.1 ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่แสดงถึงการรักความเป็นไทยโดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์และคัดเลือกจากแนวคิดคุณลักษณะที่แสดงถึง

การรักความเป็นไทยของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในคุณลักษณะ 3 ประการ ได้แก่

1) ความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และ
มีความกตัญญูต่อบุคคล

2) การเห็นคุณค่าและสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง
เหมาะสม

3) การอนุรักษ์ สืบต่อภูมิปัญญาไทยในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

3.2.2 การสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย โดยผู้วิจัย
ศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่แสดงถึงการรักความเป็นไทย
ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ ในแต่ละคุณลักษณะและนำมากำหนดประเด็นการตั้งคำถามในรูปแบบสอบถาม
แบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 40 ข้อ

3.2.3 การหาคุณภาพแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย มี
รายละเอียด ดังนี้

1) ผู้วิจัยนำแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยที่
ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ในข้อ 3.2.2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการพัฒนาแบบวัด
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของ
แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index
of Item Objective - Congruence : IOC) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

แน่ใจว่าข้อคำถามตรงกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีค่าเท่ากับ +1

ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีค่าเท่ากับ 0

แน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีค่าเท่ากับ -1

หลังจากนั้นคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) น้อยกว่า
0.5 มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม และการใช้ภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปให้
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง พบว่า แบบวัดมีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

2) ผู้วิจัยนำแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ไป
ทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐานพุทธศักราช 2551 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 100 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้วิธีหาค่าสหสัมพันธ์

ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (item-total correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.73

3) ผู้วิจัยนำแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยไปหาค่าความเที่ยง โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) และได้กำหนดเกณฑ์ค่าความเที่ยงของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ทั้งฉบับตั้งแต่ .80 ขึ้นไป ได้ค่าความเที่ยง (α) เท่ากับ 0.94

4) ผู้วิจัยนำแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย จำนวน 40 ข้อ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

3.3 แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบวัดที่ใช้ในการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ดังมีรายละเอียด ต่อไปนี้

3.3.1 ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดผู้วิจัยคัดเลือกจากองค์ประกอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ตามแนวคิดของบลูม ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน ดังนี้

1) การวิเคราะห์ความสำคัญ (analysis of element) หมายถึง ความสามารถในการคิดจำแนก แยกแยะความเหมือน ความแตกต่าง และการจัดหมวดหมู่ประเภท ชนิด ลักษณะ ที่เป็นคุณลักษณะเด่นชัดของสิ่งของ สถานการณ์เรื่องราวต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีเหตุมีผลที่ชัดเจน

2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (analysis of relationship) หมายถึง ความสามารถในการค้นหาความเกี่ยวข้อง และความเชื่อมโยงของสิ่งของ สถานการณ์เรื่องราวต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีเหตุมีผลที่ชัดเจน

3) การวิเคราะห์หลักการ (analysis of organization principles) หมายถึง ความสามารถในการค้นหาความเกี่ยวข้องที่มีความเชื่อมโยงของสิ่งของ สถานการณ์เรื่องราวต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีเหตุมีผลที่ชัดเจน และสามารถสรุปเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติใช้ได้

3.3.2 การสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยศึกษารายละเอียดองค์ประกอบของความสามารถของการคิดวิเคราะห์ตามแนวคิดของบลูม แล้วสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์ความสำคัญ ด้านการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และด้านการวิเคราะห์หลักการ ในแต่ละข้อจะมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว การตรวจให้คะแนน ถ้าตอบถูกให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดให้ข้อละ 0 คะแนน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์พิจารณาจากผลรวมของคะแนนข้อสอบที่ถูกต้องจากแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

3.3.3 การหาคุณภาพแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ผู้วิจัยนำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ในข้อ 3.3.2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการพัฒนาแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective - Congruence : IOC) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

แน่ใจว่าข้อคำถามตรงกับองค์ประกอบของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีค่าเท่ากับ +1

ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงกับองค์ประกอบของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีค่าเท่ากับ 0

แน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงกับองค์ประกอบของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีค่าเท่ากับ -1

หลังจากนั้นคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) ที่น้อยกว่า 0.5 มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม ตัวเลือก และการใช้ภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง พบว่า แบบวัดมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

2) ผู้วิจัยนำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 100 คน เพื่อหาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป จากการวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ (Item-Analysis) ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามเฉพาะข้อที่มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป โดยมีข้อคำถามที่สอดคล้องกับองค์ประกอบ 3 ตัว ของการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ได้ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.24 – 0.78 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.24 – 0.68

3) ผู้วิจัยนำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่คัดเลือกไว้ไปหาความเที่ยงโดยวิธีของ คูเดอร์- ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) ที่ 20 และได้กำหนดเกณฑ์ค่าความเที่ยงของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทั้งฉบับตั้งแต่ .80 ขึ้นไป ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.83

4) ผู้วิจัยนำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จำนวน 30 ข้อ ไปใช้ในการวิจัยต่อไป

3.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ศึกษาหลักสูตร เอกสารประกอบการสอนและวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากเอกสารและตำราเกี่ยวกับเทคนิคการสร้างข้อสอบ

3.4.2 สร้างผังการสร้างข้อสอบ (Test blueprint) ตามสาระการเรียนรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

3.4.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย โดยให้มีความสอดคล้องกับผังการสร้างข้อสอบ เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

3.4.4 หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective - Congruence : IOC) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

แน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และระดับพฤติกรรมที่วัด มีค่าเท่ากับ +1

ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และระดับพฤติกรรมที่วัด มีค่าเท่ากับ 0

แน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และระดับพฤติกรรมที่วัด มีค่าเท่ากับ -1

หลังจากนั้นคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) น้อยกว่า 0.5 มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม ตัวเลือก และการใช้ภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง พบว่า แบบทดสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

2) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประธานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 100 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3) นำผลจากการตรวจสอบแบบทดสอบมาวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ เพื่อหาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปจากการวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ (Item Analysis)

4) เลือกข้อสอบเฉพาะข้อที่มีค่าความยาก อยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป โดยมีจุดประสงค์การเรียนรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามผังการสร้างข้อสอบ ได้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.28 – 0.79 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.80

5) นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วในข้อ 4 ไปทดสอบกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 100 คน เพื่อหาความเที่ยงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิธีของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) ที่ 20 ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.86

ตอนที่ 2 การศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตร

นานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 5 ขั้นตอน สำหรับขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในตอนที่ 1 ส่วนตอนที่ 2 ผู้วิจัยจะกล่าวถึงขั้นตอนที่ 4 การทดลองใช้หลักสูตร และขั้นตอนที่ 5 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร ดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 การทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้ปรับปรุงแก้ไขภายหลังจากการนำไปศึกษานำร่องการใช้หลักสูตรไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองนักเรียน Year 10 ในหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร (ฝ่ายมัธยม) หาประสิทธิภาพของหลักสูตรด้วยการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบวัดก่อนและหลังการทดลองกลุ่มเดียว (one group pretest – posttest design) มีรายละเอียด ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย

1.1 เพื่อศึกษาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการทดลองใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่อาจทำให้หลักสูตรไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่เป็นไปได้

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนในหลักสูตรนานาชาติ Year 10 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ซึ่งเป็นสถานศึกษาสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

3.3 แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

3.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเป็นผู้ทดลองใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยตนเอง โดยดำเนินการ ดังนี้

4.1 ทำการทดสอบและวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย วัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ก่อนการทดลองใช้หลักสูตร ด้วยการทำหนังสือราชการขออนุญาตผู้บริหารและความร่วมมือกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับห้องเรียนที่ทำการทดลอง

4.2 ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยสำหรับนักเรียนในหลักสูตรนานาชาติที่เป็นกลุ่มทดลอง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยทดลองสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 12 สัปดาห์ ในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2558 ระหว่างเดือนเมษายน ถึง มิถุนายน 2559

4.3 เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทย ในหลักสูตรนานาชาติกับกลุ่มทดลองแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบ และวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย วัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย หลังการทดลองใช้หลักสูตร

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

5.1 เปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง ด้วยสถิติ $t - test$ for dependent samples

5.2 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนของกลุ่มทดลอง ด้วยสถิติ $t - test$ for dependent sample

5.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง ด้วยสถิติ $t - test$ for dependent samples

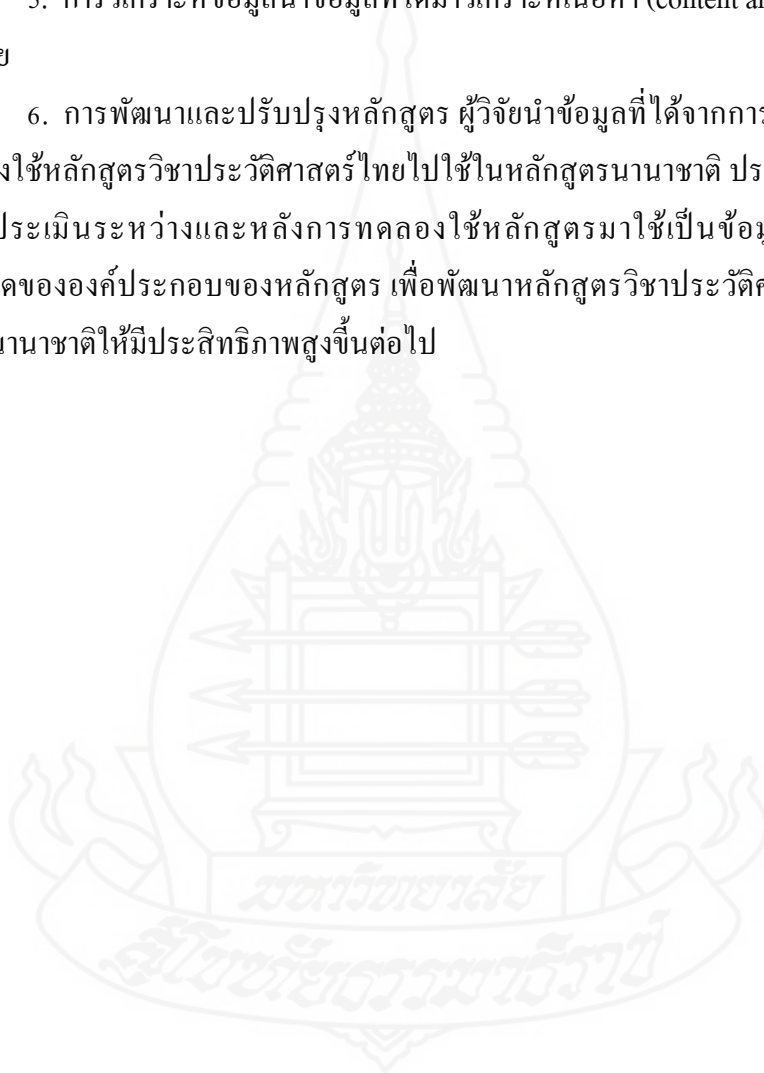
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ นอกจากการหาประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทย ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้วิจัยยังได้มีการประเมินผลจากการทดลอง ใช้หลักสูตรจากที่รวบรวมได้ระหว่างทดลองใช้หลักสูตร ผลจากการประเมินประสิทธิภาพของ หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการสะท้อน ผลการเรียนรู้ของนักเรียนมาเป็นข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยใน หลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปเผยแพร่ เพื่อนำไปใช้ ในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป โดยประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ด้วยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร โดยดำเนินการ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยไปใช้ในหลักสูตรนานาชาติ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตร นานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความสมบูรณ์สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียน การสอนในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินผล ได้แก่ ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองการใช้หลักสูตร วิชาประวัติศาสตร์ไทยไปใช้ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลเป็นแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนของนักเรียนเกี่ยวกับการทดลองใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยไปใช้ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยให้นักเรียนในหลักสูตรนานาชาติที่เป็นกลุ่มทดลองใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อที่กำหนด
5. การวิเคราะห์ข้อมูลนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยเขียนในเชิงบรรยาย
6. การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการติดตามประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยไปใช้ในหลักสูตรนานาชาติ ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการ ประเมินระหว่างและหลังการทดลองใช้หลักสูตรมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงรายละเอียดขององค์ประกอบของหลักสูตร เพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยไปใช้ในหลักสูตรนานาชาติให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน โดยแต่ละตอนมีผลวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการนำเสนอผลการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในสภาพจริง และการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ สรุปได้ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรนานาชาติระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศ และสภาพปัญหาของสังคมในปัจจุบัน โดยการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์สรุปข้อมูลพื้นฐานพบว่า 1) ข้อมูลทางด้านสังคม พบว่าประเทศไทยกำลังถูกคุกคามจากวัฒนธรรมต่างประเทศที่แทรกซึมเข้าในหลายๆรูปแบบ เช่น การค้าระหว่างประเทศ การท่องเที่ยว การสื่อสารสารสนเทศ การบันเทิง รวมทั้งการศึกษาทั้งในรูปแบบการไปศึกษาต่อในต่างประเทศ และรูปแบบที่ต่างชาตินำมาเปิดการเรียนการสอนในประเทศไทยตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีชาวต่างชาติเข้ามาเปิดโรงเรียนโดยจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติเป็นจำนวนมาก 2) ข้อมูลทางด้านวัฒนธรรม พบว่า โรงเรียนนานาชาติที่เปิดการเรียนการสอนในประเทศไทยในปัจจุบันมี 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบอเมริกัน และรูปแบบอังกฤษ หลักสูตรที่โรงเรียนนานาชาติใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้น โดยทั่วไปสื่อการเรียนการสอน เอกสาร ตำราเป็นภาษาอังกฤษตลอดจนสาระการเรียนรู้ก็เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับต่างประเทศ จึงทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสและประสบการณ์ในการปลูกฝังและพัฒนาในความเป็นไทย รวมถึงการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมไทยที่เป็น

องค์ประกอบสำคัญในการดำรงชีวิตในฐานะคนไทย ซึ่งผลการตรวจประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนานาชาติ พบว่า ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของภาษาและวัฒนธรรมไทย ไม่ซาบซึ้งในวรรณคดีไทย ขาดความเอื้ออาทรช่วยเหลือกัน และมารยาทในความเป็นไทย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ผู้เรียนที่เรียนหลักสูตรนานาชาติจะถูกซึมซับรูปแบบชีวิตของคนตะวันตกในทุกด้านทำให้ขาดสำนึกและความผูกพันกับวัฒนธรรมไทย ค่านิยมรักความเป็นไทย 3) ข้อมูลทางด้านด้านเศรษฐกิจ พบว่า ประเทศในภูมิภาคอาเซียนได้รวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจเมื่อสิ้นปี พ.ศ.2558 ทำให้เกิดการแข่งขันสูงทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศที่ส่งผลให้ประเทศไทยต้องปรับตัวเองเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากระบบเศรษฐกิจอาเซียนและระบบเศรษฐกิจโลก ตลอดจนส่งเสริมขีดความสามารถในการร่วมมือและการแข่งขันกับกลุ่มประเทศอาเซียน และประชาคมโลกได้อย่างสมดุล 4) ข้อมูลทางด้านด้านวิทยาการและเทคโนโลยี พบว่า สังคมปัจจุบันเป็นสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นจึงมีการนำเทคโนโลยีนำมาใช้ในการทำงานและในชีวิตประจำวันอย่างแพร่หลาย ประเทศไทยในฐานะประชาคมโลกจึงได้มีการกำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม และเทคโนโลยี โดยวางรากฐานระบบการศึกษาชาติในด้านการปลูกฝังและเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถของผู้เรียนด้านภาษา ทั้งนี้เพราะภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับประชาคมโลก และ 5) ข้อมูลทางการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติ ปัจจุบันมีโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับอนุญาตจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 143 โรงเรียน ดังแสดงตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย

โรงเรียน	สถานที่ตั้ง		รวม	จำนวน นักเรียน
	กรุงเทพมหานคร	ภูมิภาค		
โรงเรียนนานาชาติ	93	50	143	42,024

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่ามีนักเรียนที่เป็นคนไทยจำนวนมากที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ โดยที่สื่อการเรียนการสอน เอกสาร ตำราเป็นภาษาอังกฤษ ตลอดจนสาระการเรียนรู้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติที่เป็นเด็กไทยขาดโอกาสและประสบการณ์ในการปลูกฝังอบรมบ่มนิสัยด้านรักความเป็นไทย การเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สำคัญในการดำรงชีวิต

ในฐานะพลเมืองที่ดีของไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของภาษาและวัฒนธรรมไทย ตลอดจนไม่ซาบซึ้งในวรรณคดีไทยขาดความเอื้ออาทรช่วยเหลือกันและมารยาทในความเป็นไทย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

1.2 ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในสภาพจริงโดยการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน วิชาวัฒนธรรมไทย จำนวน 1 คน อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 1 คน อาจารย์ผู้สอนชาวต่างประเทศ จำนวน 1 คน ผู้บริหาร จำนวน 2 คน และนักเรียนในหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 5 คน รวม 10 คน พบว่า การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทยมีการเรียนการสอนเกี่ยวกับความเป็นไทยเพียง 2 รายวิชา คือ วิชาภาษาไทย และวิชาวัฒนธรรมไทย โดยไม่มีการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย จึงทำให้นักเรียนขาดความเป็นไทยค่อนข้างมาก

1.3 ผลการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการประกอบด้วยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน อาจารย์ผู้สอนชาวต่างประเทศ จำนวน 15 คน และผู้บริหารในหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 7 คน รวม 30 คน โดยการวิเคราะห์ อภิปราย และสังเคราะห์สรุป พบว่า นักเรียนที่เรียนหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเป็นไทยน้อย เนื่องจากหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทยมีการเรียนการสอนเกี่ยวกับความเป็นไทยเพียง 2 รายวิชา คือ วิชาภาษาไทย และวิชาวัฒนธรรมไทย ดังนั้นควรมีการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน แสดงให้เห็นว่าการจัดทำหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ครู ผู้บริหาร และสถานศึกษา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรวิชาดังกล่าว

2. ขั้นตอนที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตร

ผลการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

2.1 ผลการกำหนดหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 ประการ คือ 1) ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร 2) คำอธิบายรายวิชา 3) มาตรฐานตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้ 4) โครงสร้างหลักสูตร 5) กระบวนการ

จัดการเรียนรู้ 6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แสดงดังตารางที่

4.2

ตารางที่ 4.2 หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร

1.1 ด้านสังคม

ประเทศไทยกำลังถูกคุกคามจากวัฒนธรรมต่างประเทศที่แทรกซึมเข้ามาในหลายๆ รูปแบบ เช่น การค้าระหว่างประเทศ การท่องเที่ยว การสื่อสารสารสนเทศ การบันเทิง รวมทั้งการศึกษาทั้งในรูปแบบการไปศึกษาต่อในต่างประเทศ และรูปแบบที่ต่างชาติมาเปิดการเรียนการสอนในประเทศไทย ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่มีชาวต่างชาติเข้ามาเปิดโรงเรียน โดยจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติเป็นจำนวนมาก

1.2 ด้านวัฒนธรรม

โรงเรียนนานาชาติที่เปิดการเรียนการสอนในประเทศไทยในปัจจุบันมี 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบอเมริกัน และรูปแบบอังกฤษ หลักสูตรที่โรงเรียนนานาชาติใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้น โดยทั่วไปสื่อการเรียนการสอน เอกสาร ตำราเป็นภาษาอังกฤษ ตลอดจนสาระการเรียนรู้ก็เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับต่างประเทศ จึงทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสและประสบการณ์ในการปลูกฝังและพัฒนาในความเป็นไทย รวมถึงการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมไทยที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำรงชีวิตในฐานะคนไทย ซึ่งผลการตรวจประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนนานาชาติ พบว่า ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของภาษาและวัฒนธรรมไทย ไม่ซาบซึ้งในวรรณคดีไทย ขาดความเอื้ออาทรช่วยเหลือกัน และมารยาทในความเป็นไทย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักความเป็นไทย ผู้เรียนที่เรียนหลักสูตรนานาชาติจะถูกซึมซับรูปแบบชีวิตของคนตะวันตกในทุกด้านทำให้ขาดสำนึกและความผูกพันกับวัฒนธรรมไทย ค่านิยมรักความเป็นไทย

1.3 ด้านเศรษฐกิจ

ประเทศในภูมิภาคอาเซียนได้รวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจเมื่อสิ้นปี พ.ศ.2558 ทำให้เกิดการแข่งขันสูงทางด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศที่ส่งผลให้ประเทศไทยต้องปรับตัวเองเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากระบบเศรษฐกิจอาเซียนและระบบเศรษฐกิจโลก ตลอดจนส่งเสริมขีดความสามารถในการร่วมมือและการแข่งขันกับกลุ่มประเทศอาเซียน และประชาคมโลกได้อย่างสมดุล

1.4 ด้านวิทยาการและเทคโนโลยี

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นจึงมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานและในชีวิตประจำวันอย่างแพร่หลาย ประเทศไทยในฐานะประชาคมโลกจึงได้มีการกำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม และเทคโนโลยี โดยวางรากฐานระบบการศึกษาชาติในด้านการปลูกฝังและเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถของผู้เรียนด้านภาษา ทั้งนี้เพราะภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับประชาคมโลก

1.5 ด้านการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติ

ปัจจุบันมีโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับอนุญาตจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 143 โรงเรียน โดยแยกเป็นโรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานคร จำนวน 93 โรงเรียน และโรงเรียนนานาชาติในภูมิภาค จำนวน 50 โรงเรียน โดยมีจำนวนนักเรียนที่ผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ จำนวน 42,024 คน ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนมากที่นักเรียนที่เป็นคนไทยศึกษาในโรงเรียนนานาชาติแต่การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนานาชาติโดยทั่วไปสื่อการเรียนการสอน เอกสาร ตำราเป็นภาษาอังกฤษ ตลอดจนสาระการเรียนรู้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติที่เป็นเด็กไทยที่ขาดโอกาสและประสบการณ์ในการปลูกฝังอบรมบ่มนิสัยด้านรักความเป็นไทย การเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สำคัญในการดำรงชีวิตในฐานะพลเมืองที่ดีของไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของภาษาและวัฒนธรรมไทย ตลอดจนไม่ซาบซึ้งในวรรณคดีไทยขาดความเอื้ออาทรช่วยเหลือกันและมารยาทในความเป็นไทย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักความเป็นไทย

2. คำอธิบายรายวิชา

ประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 0.5 หน่วยกิต จำนวนชั่วโมง 20 ชั่วโมง

ศึกษา ระบุ วิเคราะห์พัฒนาการ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรือง ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทยสมัยอาณาจักรสุโขทัย อโยธยา รัตนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทย ตลอดจนบทบาทของไทยในสมัยประชาธิปไตย โดยใช้กระบวนการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสอบสวน และกระบวนการคิดแก้ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการประวัติศาสตร์ไทย และมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และรักความเป็นไทย มีความภาคภูมิใจและอนุรักษ์เอกลักษณ์ต่างๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นไทย

3. มาตรฐานตัวชี้วัด และผลการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและ
ธำรงความเป็นไทย

ม.1/2 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ

ม.1/3 วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยใน
ปัจจุบัน

ม.2/2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา

ม.2/3 ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและรัตนบุรี และอิทธิพลของภูมิ
ปัญญา ดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา

ม.3/1 วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ

ม.3/3 วิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการ
พัฒนาชาติไทย

ผลการเรียนรู้ 1. วิเคราะห์ผลงานและคุณค่าของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยส่งผลต่อความมั่นคง
และความเจริญรุ่งเรืองของสังคมไทยในปัจจุบัน

2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน

ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรม

4. โครงสร้างหลักสูตร

เนื้อหาสาระ	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้		จุดประสงค์การเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	ค่าน้ำหนัก คะแนน (100)	เวลา
	ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้				
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 รุ่งอรุณสุขโขทัย <u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1</u> 1. พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย 1.1 พัฒนาการทางการเมือง 1.2 พัฒนาการทางสังคม 1.3 พัฒนาการทางเศรษฐกิจ 1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย <u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2</u> 2. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย 2.1 วัฒนธรรมทางภาษา 2.2 วัฒนธรรมทางวรรณกรรม	ม.1/2 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ ม.1/3 วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน	2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกันตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติ ด้านภูมิปัญญา และวัฒนธรรม	1. วิเคราะห์พัฒนาการทางการเมืองสมัยสุโขทัยได้ 2. วิเคราะห์ลักษณะเศรษฐกิจสมัยสุโขทัยได้ 3. สังเคราะห์ลักษณะทางสังคมสมัยสุโขทัยได้ 4. วิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัยได้ 5. วิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยได้ 6. วิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยได้	1. วิธีการทางประวัติศาสตร์ 2. วิธีการแก้ปัญหา	10 15	2 3

เนื้อหาสาระ	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้		จุดประสงค์การเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	ค่าน้ำหนัก คะแนน (100)	เวลา
	ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้				
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 (ต่อ)</p> <p>2.3 ระเพณีที่สำคัญสมัยสุโขทัย</p> <p>2.4 ศิลปกรรมสมัยสุโขทัย</p> <p>2.5 การชลประทานสมัยสุโขทัย</p> <p>2.6 เครื่องสังคโลก</p>	ม1/3 วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน	2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นไทยและสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติ	7. สังเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบันได้			
<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ก้าวไกลไปกับอยุธยา</p> <p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3</p> <p>1. พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา</p> <p>1.1 พัฒนาการทางการเมือง</p> <p>1.2 พัฒนาการทางสังคม</p> <p>1.3 พัฒนาการทางเศรษฐกิจ</p> <p>1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา</p>	ม.2/2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา	ด้านภูมิปัญญา และวัฒนธรรม	<p>1. วิเคราะห์พัฒนาการทางการเมืองสมัยอยุธยาได้</p> <p>2. สังเคราะห์ลักษณะทางเศรษฐกิจสมัยอยุธยาได้</p> <p>3. วิเคราะห์ลักษณะทางสังคมสมัยอยุธยาได้</p> <p>4. วิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยาได้</p>	1. วิธีการทางประวัติศาสตร์	10	2

เนื้อหาสาระ	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้		จุดประสงค์การเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	ค่าน้ำหนัก คะแนน (100)	เวลา
	ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้				
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4</p> <p>2. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย สมัยอยุธยาและธนบุรี</p> <p>4.1 วัฒนธรรมทางวรรณกรรม</p> <p>4.2 ศิลปกรรมสมัยอยุธยา</p> <p>4.3 การควบคุมกำลังคน</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สถาปนารัตนโกสินทร์</p> <p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5</p> <p>1. พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์</p> <p>1.1 พัฒนาการทางการเมือง</p> <p>1.2 พัฒนาการทางสังคม</p> <p>1.3 พัฒนาการทางเศรษฐกิจ</p> <p>1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์</p>	<p>ม.2/3 ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา</p> <p>ม.3/1 วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ</p>	<p>2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกันตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติ</p> <p>ด้านภูมิปัญญา และวัฒนธรรม</p>	<p>5. วิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี ได้</p> <p>6. วิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี ได้</p> <p>7. สังเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบันได้</p> <p>1. วิเคราะห์พัฒนาการทางการเมืองสมัยรัตนโกสินทร์ได้</p> <p>2. สังเคราะห์ลักษณะเศรษฐกิจสมัยรัตนโกสินทร์ได้</p> <p>3. วิเคราะห์พัฒนาการทางสังคมสมัยรัตนโกสินทร์ได้</p> <p>4. วิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์ได้</p>	<p>2. วิธีการแก้ปัญหา</p> <p>1. สืบสวนสอบสวน</p>	<p>15</p> <p>15</p>	<p>3</p> <p>3</p>

เนื้อหาสาระ	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้		จุดประสงค์การเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	ค่าน้ำหนัก คะแนน (100)	เวลา
	ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้				
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6</p> <p>2. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์</p> <p>2.1 วัฒนธรรมทางภาษาและวรรณกรรม</p> <p>2.2 ศิลปกรรมสมัยรัตนโกสินทร์</p> <p>2.3 สถาปัตยกรรม</p> <p>2.4 ประเพณีสำคัญ</p> <p>2.5 ศาสนา</p>	<p>ม.3/3 วิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทย</p>	<p>2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกันตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญา และวัฒนธรรม</p>	<p>5. วิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ได้</p> <p>6. วิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ได้</p> <p>7. สังเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบัน</p>	<p>1. สืบสวน สอบสวน</p>	15	3

เนื้อหาสาระ	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้		จุดประสงค์การเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	ค่าน้ำหนัก คะแนน (100)	เวลา
	ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้				
<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บดินทร์อินไทย <u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7</u> บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย</p> <p>1. บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย</p> <p>2. ผลงานที่สำคัญของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย</p> <p>3. คุณค่าผลงานบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่ส่งผลต่อสังคมไทยในปัจจุบัน</p>	<p>1.วิเคราะห์ผลงานและคุณค่าของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของสังคมไทยในปัจจุบัน</p> <p>2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นไทยและสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญา และวัฒนธรรม</p>	<p>1. วิเคราะห์คุณค่าผลงานที่สำคัญของบุคคลสำคัญของไทยได้</p> <p>2. สรุปผลงานของบุคคลสำคัญที่สร้างคุณประโยชน์ให้กับประเทศชาติได้</p> <p>3. นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าผลงานบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ของไทยได้</p>	1.วิธีการอภิปราย	20	4	

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการแก้ปัญหา รายวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เลือกใช้วิธีสอนที่หลากหลาย ได้แก่ วิธีสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีสอนโดยการแก้ปัญหา วิธีสอนโดยการสืบสวนสอบสวน และวิธีสอนโดยการอภิปราย เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เนื่องจากวิธีการสอนดังกล่าวเป็นวิธีการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ นอกจากนี้วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ยังช่วยพัฒนาทักษะการคิดให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะกระบวนการการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมิน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทำให้ผู้เรียนเรียนประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ และเกิดทัศนคติใหม่ว่า วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีเหตุและผล และมีคุณค่าอย่างแท้จริง

6. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ ได้อย่างชัดเจน เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย และมีทักษะกระบวนการด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ ได้เลือกใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ดังนี้

1. สื่อการสอนประเภทสิ่งพิมพ์ ได้แก่ เอกสารประกอบการสอน ใบความรู้ หนังสือ และแบบเรียนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นต้น
2. สื่อการสอนประเภทเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ เครื่องมือการเรียนรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ สื่อภูมิปัญญา เป็นต้น
3. แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ ห้องสมุด หอจดหมายเหตุ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณสถานที่มีข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นต้น

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น เป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนและการตัดสินผลการเรียนในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทย สะท้อนสมรรถนะในด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของผู้เรียน โดยใช้เทคนิคการประเมินผลที่หลากหลาย ดังนี้

1. การซักถาม
2. การสังเกต
3. การประเมินชิ้นงาน
4. การใช้แบบวัดรักความเป็นไทย
5. การใช้แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์
6. การใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย

2.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ดังแสดงตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทย
ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร			
1.1 มีความสมเหตุสมผล	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 มีความสอดคล้องกับสภาพความจำเป็นในสังคมปัจจุบัน	4.80	0.45	มากที่สุด
1.3 สะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร	4.80	0.45	มากที่สุด
2. คำอธิบายรายวิชา			
2.1 การเรียบเรียงคำอธิบายรายวิชา	4.60	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
3. มาตรฐานตัวชี้วัด และผลการเรียนรู้			
3.1 คำอธิบายรายวิชาสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด	4.80	0.45	มากที่สุด
3.1 ผลการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. โครงสร้างหลักสูตร			
4.1 หลักสูตรเหมาะสมกับมาตรฐานและตัวชี้วัด	4.80	0.45	มากที่สุด
4.2 สะท้อนมโนคติหลักที่สำคัญใน วิชาประวัติศาสตร์ไทย	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3 ครอบคลุมคุณภาพพัฒนาคุณลักษณะรักความเป็นไทย	4.80	0.45	มากที่สุด
4.4 ครอบคลุมการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์	4.80	0.45	มากที่สุด
4.5 การจัดเรียงลำดับเนื้อหาของหลักสูตร	4.80	0.45	มากที่สุด
4.6 การกำหนดเวลาเรียนแต่ละหน่วย	4.80	0.45	มากที่สุด
4.7 การกำหนดเนื้อหาแต่ละหน่วย	4.80	0.45	มากที่สุด
4.8 การกำหนดสาระสำคัญแต่ละหน่วย	4.80	0.45	มากที่สุด
4.9 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละหน่วย	4.80	0.45	มากที่สุด
4.10 การกำหนดสาระการเรียนรู้แต่ละหน่วย	4.80	0.45	มากที่สุด
4.11 การจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วย	4.80	0.45	มากที่สุด
4.12 การเลือกใช้สื่อ อุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
4.13 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
5. กระบวนการจัดการเรียนรู้			
5.1 มีความหลากหลาย	4.80	0.45	มากที่สุด
5.2 มีความเป็นไปได้ในการพัฒนา	4.80	0.45	มากที่สุด
5.3 เหมาะสมกับมาตรฐานและตัวชี้วัด	4.60	0.55	มากที่สุด
5.4 ส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย	4.80	0.45	มากที่สุด
5.5 ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์	4.60	0.55	มากที่สุด
5.6 เหมาะสมกับโครงสร้างเวลา	4.80	0.45	มากที่สุด
5.7 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
6. สื่อและแหล่งการเรียนรู้			
6.1 มีความหลากหลาย	4.80	0.45	มากที่สุด
6.2 มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
6.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
6.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์	4.80	0.45	มากที่สุด
6.5 ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักในความเป็นไทย	4.80	0.45	มากที่สุด
7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
7.1 ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการประเมิน	4.80	0.45	มากที่สุด
7.2 มีความหลากหลาย	4.80	0.45	มากที่สุด
7.3 สอดคล้องกับการรักความเป็นไทย	4.80	0.45	มากที่สุด
7.4 สะท้อนคุณภาพการเรียนรู้ที่แท้จริง	4.60	0.55	มากที่สุด
7.5 สามารถตรวจสอบการบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.76	0.45	มากที่สุด

2.3 ผลการพิจารณาความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญใน 7 องค์กรประกอบ จากประเด็นคำถาม 13 รายการ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จำนวน 12 รายการ และ 0.80 จำนวน 1 รายการ ซึ่งแปลผลได้ว่า โครงสร้างของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในเกณฑ์ที่มีความสอดคล้องกัน สามารถนำไปใช้ในการวิจัยต่อไปได้ ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของร่างหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง	การแปลผล
1. ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรกับโครงสร้างของหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
2. คำอธิบายรายวิชากับมาตรฐานตัวชี้วัด	1.00	สอดคล้อง
3. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรกับคำอธิบายรายวิชา	1.00	สอดคล้อง
4. แผนการจัดการเรียนรู้กับโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
5. จุดประสงค์การเรียนรู้กับมาตรฐานตัวชี้วัด	1.00	สอดคล้อง
6. แผนการจัดการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
7. กระบวนการจัดการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
8. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
9. กระบวนการจัดการเรียนรู้กับโครงสร้างของเวลาในการเรียน	0.80	สอดคล้อง
10. สื่อและแหล่งการเรียนรู้กับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
11. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
12. ผลการเรียนรู้กับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
13. จุดประสงค์การเรียนรู้กับผลการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง

2.4 ผลการพิจารณาความสอดคล้องของโครงร่างของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตร วิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญใน 7 แผน พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแปลผลได้ว่า โครงร่างของ แผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานอยู่ในเกณฑ์ที่มีความสอดคล้องกัน สามารถนำไปใช้ในการวิจัยต่อไปได้ ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบของ โครงร่างแผนการจัดการ เรียนรู้ หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

รายการประเมิน	ค่าดัชนี ความสอดคล้อง	การแปลผล
1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 : พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย	1.00	สอดคล้อง
2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 : วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย	1.00	สอดคล้อง
3. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 : พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา	1.00	สอดคล้อง
4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 : วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี	1.00	สอดคล้อง
5. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 : พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์	1.00	สอดคล้อง
6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 : วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์	1.00	สอดคล้อง
7. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 : บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย	1.00	สอดคล้อง

จากผลการพัฒนาหลักสูตร แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ 1) ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร 2) คำอธิบายรายวิชา 3) มาตรฐานตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้ 4) โครงสร้างหลักสูตร 5) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งนี้หลักสูตรนี้ได้กำหนดผลการเรียนรู้เพิ่มเติม 2 ข้อ คือ 1) วิเคราะห์ผลงานและคุณค่าของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของสังคมไทยปัจจุบัน และ 2) รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรม และการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบ

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำผลที่ได้จากการศึกษานำร่องการใช้หลักสูตรในชั้นตอนที่ 3 มาปรับปรุงแก้ไขให้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความเหมาะสมสอดคล้องมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การทดลองใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลใน 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

2.1 เปรียบเทียบผลการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยก่อนและหลังการทดลอง

ในการทดสอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยายสรุปได้ว่ากลุ่มนักเรียน 40 คน มีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยก่อนเรียนและหลังเรียน เท่ากับ 3.09 และ 3.96 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 และ 0.35 คะแนน ตามลำดับ นั่นคือการวัดหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน 0.87 คะแนน โดยที่ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยหลังเรียนมีค่าสูงประมาณหนึ่งเท่า ของค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยก่อนเรียน แสดงว่า

หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประสิทธิภาพ คือสามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยได้ผลดี

ผลการวิเคราะห์ห้พบว่าคะแนนการวัดทั้งสองครั้งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.915, p = .000$) เป็นความสัมพันธ์ขนาดสูงเท่ากับ 0.915 ทิศทางบวก และตัวแปรทั้งสองมีความแปรปรวนร่วมกันประมาณร้อยละ 83.72 แสดงว่านักเรียนที่ได้คะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยในการวัดครั้งแรก มีแนวโน้มที่จะได้คะแนนสูงในการวัดครั้งที่สองด้วย

ผลการทดสอบสมมุติฐานแบบทางเดียวของผลต่างค่าเฉลี่ยระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยหลังการใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และก่อนการใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปฏิเสธสมมุติฐานหลักทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 ($t = 25.25; df = 39; p = .000$) จึงสรุปว่านักเรียนหลักสูตรนานาชาติ Year 10 มีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ผลต่างค่าเฉลี่ย (μ ก่อนเรียน - μ หลังเรียน) ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % เท่ากับ $.78 < (\mu \text{ ก่อนเรียน} - \mu \text{ หลังเรียน}) \leq .96$ ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยก่อนและหลังเรียน

ตัวแปร	Mean	SD	Pair	M.Dif.	SD _D	SE _{M.Dif.}	t	df	p	99% CI of Dif
ก่อนเรียน	3.09	.49	หลังเรียน							Lower Upper
หลังเรียน	3.96	.35	- ก่อนเรียน	.87	.22	.03	25.25	39	.000	.78 .96
			เรียน							

หมายเหตุ: 1) $n = 40$

2) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างก่อนเรียนและ หลังการเรียน = .915; $p = .000$

2.2 เปรียบเทียบผลการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการทดลอง

ในการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยายสรุปได้ว่ากลุ่มนักเรียน 40 คน มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน และหลังเรียน เท่ากับ 15.90 และ 24.43 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.05 และ 3.35

คะแนน ตามลำดับ นั่นคือการวัดหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน 8.53 คะแนน โดยที่ค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนมีค่าสูงประมาณหนึ่งเท่า ของค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน แสดงว่าหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประสิทธิภาพคือสามารถพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้ผลดี

ผลการวิเคราะห์พบว่า คะแนนการวัดทั้งสองครั้งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.712, p = .000$) เป็นความสัมพันธ์ขนาดสูงเท่ากับ 0.712 ทิศทางบวก และตัวแปรทั้งสองมีความแปรปรวนร่วมกันประมาณร้อยละ 50.69 แสดงว่านักเรียนที่ได้คะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการวัดครั้งแรก มีแนวโน้มที่จะได้คะแนนสูงในการวัดครั้งที่สองด้วย

ผลการทดสอบสมมุติฐานแบบทางเดียวของผลต่างค่าเฉลี่ยระหว่างความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังการใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และก่อนการใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปฏิเสธสมมุติฐานหลักทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 ($t=15.18; df= 39 ; p= .000$) จึงสรุปว่านักเรียนหลักสูตรนานาชาติ Year 10 มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับการประมาณค่าพารามิเตอร์ระหว่างค่าเฉลี่ย (μ ก่อนเรียน - μ หลังเรียน) ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % เท่ากับ $7.00 < (\mu$ ก่อนเรียน - μ หลังเรียน) ≤ 10.05 ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียน

ตัวแปร	Mean	SD	Pair	M.Dif	SD _D	SE	t	df	p	99% CI of Dif	
						M.Dif.					
ก่อนเรียน	15.90	5.05	หลังเรียน							Lowe	Upper
			- ก่อน							r	
หลังเรียน	24.43	3.35	เรียน	8.53	3.55	.56	15.18	39	.000	7.00	10.05

หมายเหตุ: 1) n = 40

2) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างก่อนเรียนและ หลังการเรียน = .712; p = .000

2.3 เปรียบเทียบผลการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ก่อนและหลังการทดลอง

ในการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยายสรุปได้ว่ากลุ่มนักเรียน 40 คน มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยก่อนเรียนและหลังเรียน เท่ากับ 18.03 และ 29.35 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.96 และ 3.33 คะแนน ตามลำดับ นั่นคือการวัดหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน 11.50 คะแนน โดยที่ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยหลังเรียนมีค่าสูงประมาณหนึ่งเท่า ของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยก่อนเรียน แสดงว่าหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประสิทธิภาพคือสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยได้ผลดี

ผลการวิเคราะห์พบว่า คะแนนการวัดทั้งสองครั้งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.563, p = .000$) เป็นความสัมพันธ์ขนาดปานกลางเท่ากับ 0.563 ทิศทางบวก และตัวแปรทั้งสองมีความแปรปรวนร่วมกันประมาณร้อยละ 31.70 แสดงว่านักเรียนที่ได้คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในการวัดครั้งแรก มีแนวโน้มที่จะได้คะแนนสูงในการวัดครั้งที่สองด้วย

ผลการทดสอบสมมุติฐานแบบทางเดียวของผลต่างค่าเฉลี่ยระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยหลังการใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และก่อนการใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปฏิเสธสมมุติฐานหลักทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 ($t=17.60; df= 39 ; p= .000$) จึงสรุปว่านักเรียนหลักสูตรนานาชาติ Year 10 มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับการประมาณค่าพารามิเตอร์ระหว่างค่าเฉลี่ย (μ ก่อนเรียน - μ หลังเรียน) ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % เท่ากับ $9.73 < (\mu \text{ ก่อนเรียน} - \mu \text{ หลังเรียน}) \leq 13.27$ ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยก่อนและหลังเรียน

ตัวแปร	Mean	S.D.	Pair	M.Dif.	SD _D	SE _{M.Dif.}	t	df	p	99% CI of Dif	
ก่อนเรียน	18.03	4.96	หลังเรียน –							Lower	Upper
หลังเรียน	29.35	3.33	ก่อนเรียน	11.50	4.13	.65	17.60	39	.000	9.73	13.27

หมายเหตุ: 1) n = 40

2) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างก่อนเรียนและ หลังการเรียน = 0.563; p = .000

ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรในระหว่างทำการทดลองการใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ทำการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย วัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย หลังการเรียนการสอนทุกหน่วยการเรียนรวมทั้งหมด 4 หน่วยการเรียน จำนวน 4 ครั้ง พบว่า (1) หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประสิทธิภาพ คือ (1.1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของนักเรียนในหลักสูตรนานาชาติในระหว่างทำการทดลองใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกระยะ (1.2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในหลักสูตรนานาชาติในระหว่างทำการทดลองใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกระยะ และ (1.3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนในหลักสูตรนานาชาติในระหว่างทำการทดลองใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่าเกณฑ์ทุกระยะ และ (2) ผลจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนของนักเรียนระหว่างทำการทดลองการใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทยในยุคสมัยต่างๆ ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์ไทยว่าเป็นวิชาที่น่าสนใจช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจและเข้าถึงเรื่องราวในอดีตของคนไทย สามารถปลูกฝังความรักชาติของคนในประเทศได้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในด้านต่างๆของคนไทยในอดีตสามารถนำมาปรับใช้ในปัจจุบันได้ ทำให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น ส่วนกิจกรรมการเรียนการสอนมีความทันสมัยรวดเร็วเข้าใจง่ายไม่เสียเวลาในการเรียนมาก และสื่อมีความหลากหลายมีทั้งสื่อที่เป็นวีดิทัศน์ทำให้เข้าใจเรื่องราวประวัติศาสตร์ไทยอย่างชัดเจน ตลอดจนประทับใจที่ได้เรียนรู้ด้วยการทำกิจกรรมโดยผ่านกิจกรรมกระบวนการกลุ่มที่ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูล

จากแหล่งเรียนการรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง ส่วนสิ่งที่ต้องการให้มีการปรับปรุงและเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือเพิ่มเติมกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมการศึกษาเรียนรู้ตามแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ นอกสถานที่ที่มีประโยชน์และน่าสนใจ และเวลาควรเพิ่มชั่วโมงเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติให้มากขึ้น

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยเสนอสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีขั้นตอนการวิจัย 2 ตอน คือ

1.2.1 ตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่นักพัฒนาหลักสูตรได้เสนอไว้ เพื่อนำรูปแบบไปใช้พัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1) ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์จากเอกสารงานวิจัย จากการศึกษาสภาพจริงโดยการสัมภาษณ์ และการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ อาจารย์ผู้สอนชาวต่างประเทศ และนักเรียน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นสำหรับเป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร เป็นการกำหนดโครงร่างของหลักสูตร วิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา มาตรฐานตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งได้มีการตรวจสอบคุณภาพโครงร่างหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาสังคมศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 5 คน ตลอดจนได้มีการปรับปรุงแก้ไขโครงร่างหลักสูตร แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมคุณภาพฯ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3) ขั้นตอนที่ 3 การศึกษานำร่องการใช้หลักสูตร โดยการนำโครงร่างหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปศึกษานำร่องทดลองใช้กับนักเรียนหลักสูตรนานาชาติ Year 9 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมคุณภาพฯ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

1.2.2 ตอนที่ 2 การศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยแต่ละขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1) ขั้นตอนที่ 4 การทดลองใช้หลักสูตร โดยการนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนหลักสูตรนานาชาติ Year 10 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 40 คน โดยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2558

2) ขั้นตอนที่ 5 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร โดยดำเนินการตรวจสอบประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย พร้อมทั้งนำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.3 ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1.3.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

- 1) ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม ด้านวัฒนธรรมด้านเศรษฐกิจ ด้านวิทยาการและเทคโนโลยี และด้านการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรนานาชาติ
- 2) คำอธิบายรายวิชา ประกอบด้วย พฤติกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายการเรียนรู้
- 3) มาตรฐานตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย มาตรฐานตัวชี้วัด 6 ตัวชี้วัด และ ผลการเรียนรู้ 2 ข้อ
- 4) โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย เนื้อหาสาระ ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ คำนวณนักเรียน และเวลา
- 5) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีสอนโดยการแก้ปัญหา วิธีสอนโดยการสืบสวนสอบสวน และวิธีสอนโดยการอภิปราย
- 6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย สื่อการสอนประเภทสิ่งพิมพ์ สื่อการสอนประเภทเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ
- 7) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประกอบด้วย การซักถาม การสังเกต การประเมินชิ้นงาน การใช้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย การใช้แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย

ทั้งนี้หลักสูตรนี้ได้กำหนดผลการเรียนรู้เพิ่มเติม 2 ข้อ คือ 1)วิเคราะห์ผลงาน และคุณค่าของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของสังคมไทยปัจจุบัน และ2)รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญา และวัฒนธรรม และการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบ

1.3.2 ผลการศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประสิทธิภาพ คือ

- 1) นักเรียนที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 2) นักเรียนที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 3) นักเรียนที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบประเด็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรที่น่าสนใจ ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบของหลักสูตร 7 ประการ คือ 1) ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร 2) คำอธิบายรายวิชา 3) มาตรฐานตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้ 4) โครงสร้างหลักสูตร 5) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยการพัฒนาหลักสูตรของ กนกวรรณ งามฉวี (2554) ฌันท ชาตุทอง (2552, น. ก: 13) ทวิช ลักษณะสง่า (2556, น.175) ธัญดา ไตรวนาธรรม (2553) นฤมล จูประเสริฐ (2552) นิลุบล สุดตา (2558, น. 36) บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553, น.15) พัชรี ม้าลออเพชร (2556) วิทยา คุ่มฉายา (2554) สมพร หลิมเจริญ (2552) สุรียา คำจร (2553) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552)

2.1.2 ผลการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในชั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในสภาพจริงของนักเรียนในหลักสูตรนานาชาติ โดยการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนวิชาวัฒนธรรมไทย จำนวน 1 คน อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 1 คน อาจารย์ผู้สอนชาวต่างประเทศ จำนวน 1 คน ผู้บริหาร จำนวน 2 คน และนักเรียนในหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 5 คน รวม 10 คน และการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในสภาพจริงของนักเรียนในหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการประกอบด้วยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน อาจารย์ผู้สอนชาวต่างประเทศ จำนวน 15 คน และผู้บริหารในหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 7 คน รวม 30 คน พบว่า นักเรียนในหลักสูตรนานาชาติขาดความเป็นไทยค่อนข้างมาก ดังนั้นควรมีการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่ต้องการมุ่งสร้างจิตสำนึกในความเป็นชาติเกิดความรักความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษวีรบุรุษที่ก่อตั้งชาติบ้านเมืองยังความเป็นปึกแผ่นดำรงเอกราชมาจนปัจจุบันรวมถึงการสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรมที่คงความเป็นเอกลักษณ์เป็นหน้าที่คนรุ่นหลังจะต้องสืบทอดให้คงอยู่ตลอดไป (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552. น 2-3)

2.1.3 ผลการพัฒนาหลักสูตรขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ในขั้นที่ 1 การกำหนดโครงร่างหลักสูตร โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนานาชาติ ครูผู้สอนต่างประเทศที่สอนวิชาสังคมศึกษาในหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 5 คน และผู้เชี่ยวชาญในการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์จำนวน 5 คน มีความสอดคล้องเป็นในทิศทางเดียวกันกับผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในชั้นตอนที่ 1 พบว่า หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเป็นการปรับปรุงมวลประสบการณ์จากสาระประวัติศาสตร์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในมาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย ที่มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย เนื่องจากการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทยจะช่วยให้นักเรียนตระหนักเกิดสำนึกในความรักชาติ และภาคภูมิใจในความเป็นไทย ดังที่สิริวรรณ ศรีพหล (2552,น.77) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการสอนสาระประวัติศาสตร์ไว้ว่า วิชาประวัติศาสตร์มีความสำคัญช่วยให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในประวัติความเป็นมาของชาติไทย รักในท้องถิ่นของตน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเรียนเกิด

ความรักและความรับผิดชอบที่จะสร้างความเจริญให้แก่ชาติหรือท้องถิ่นของตน เช่นบรรพบุรุษในประวัติศาสตร์ได้เคยประพฤติปฏิบัติมา ตามเป้าหมายของการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่ต้องการมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกในความเป็นชาติเกิดความรักความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษวีรบุรุษที่ก่อตั้งชาติบ้านเมืองยังความเป็นปึกแผ่นดำรงเอกราชมาจนปัจจุบันรวมถึงการสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรมที่คงความเป็นเอกลักษณ์ เป็นหน้าที่คนรุ่นหลังจะต้องสืบทอดให้คงอยู่ตลอดไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) และชาญวิทย์ เกษตรศิริ (2537, น. 2) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไว้ว่า วิชาประวัติศาสตร์ช่วยให้มนุษย์เกิดสำนึกในการค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องในอดีต และปัจจุบันที่นำไปสู่การสร้างความรู้ความภาคภูมิใจ และกระตุ้นความรู้สึกในชาตินิยม รวมทั้งตระหนักในคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษสั่งสมไว้

นอกจากนี้ผลการพัฒนาหลักสูตรขั้นที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพโครงสร้างหลักสูตรด้านคำอธิบายรายวิชา พบว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรมีความเห็นว่าองค์ประกอบด้านคำอธิบายรายวิชาต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) และเสาวลักษณ์ โรมมา (2551, น.19) ที่กล่าวถึงการกำหนดคำอธิบายรายวิชาในองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่า คำอธิบายรายวิชาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรที่ระบุถึงเนื้อหาสาระ และมวลประสบการณ์มีการจัดเรียงลำดับเนื้อหาสาระ ตลอดจนประสบการณ์ให้มีลักษณะต่อเนื่องสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ตลอดจนสามารถส่งเสริมการพัฒนาการของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะ พร้อมทั้งกำหนดเวลาเรียนที่เหมาะสม

ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรมีความเห็นว่าเนื้อหาสาระการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทยต้องจัดลำดับเนื้อหาสาระให้มีความสัมพันธ์กัน และข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ต้องให้ถูกต้องชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) เขษฐ์ ศิริสวัสดิ์ (2550, น.15) ทักษิณา เครือหงส์ (2550, น.15) เสาวลักษณ์ โรมมา (2551, น.19) ที่กล่าวถึงการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่า การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรต้องมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันเชิงภายในหน่วยการเรียนรู้และเชิงภายนอกที่ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่อง ดังที่ สิริวรรณ ศรีพหล (2552, น.78) ได้กล่าวถึงการจัดเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ตามกาลเวลา (Choronological approach) ไว้ว่า นักประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่มักจะเสนอเนื้อหาสาระหรือเหตุการณ์ตามลำดับเวลาที่เกิดขึ้น

2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของนักเรียนที่เรียนในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พบว่า หลังทดลองการใช้หลักสูตรนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประสิทธิภาพ คือ สามารถส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยได้ เนื่องจากการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทยจะช่วยให้นักเรียนตระหนักเกิดสำนึกในความรักชาติ และภาคภูมิใจในความเป็นไทย ดังที่สิริวรรณ ศรีพหล (2552, น.77) ที่กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการสอนสาระประวัติศาสตร์ไว้ว่า วิชาประวัติศาสตร์มีความสำคัญช่วยให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในประวัติความเป็นมาของชาติหรือท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ ความรักและความภาคภูมิใจนี้จะทำให้นักเรียนเกิดความรักและความรับผิดชอบที่จะสร้างความเจริญให้แก่ชาติหรือท้องถิ่นของตน เช่นบรรพบุรุษในประวัติศาสตร์ได้เคยประพฤติปฏิบัติ ซึ่งชาญวิทย์ เกษตรศิริ (2537, น. 2) กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไว้ว่า วิชาประวัติศาสตร์ช่วยให้มนุษย์เกิดสำนึกในการค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลที่เชื่อมโยงอดีต และปัจจุบันที่นำไปสู่การสร้างความภาคภูมิใจ และกระตุ้นความรู้สึกในชาตินิยมรวมทั้งตระหนักในคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษสั่งสมไว้ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ในมาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย ที่มีความ และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์สะท้อนผลการเรียนของผู้เรียนหลังจากการทดลองตามหลักสูตร พบว่า ผู้เรียนเห็นความสำคัญในวิชาประวัติศาสตร์ไทยว่าเป็นวิชาที่น่าสนใจช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจและเข้าถึงเรื่องราวในอดีตของคนไทยมากขึ้น ตลอดจนความรู้ที่ได้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในด้านต่างๆของคนไทยในอดีตสามารถนำมาปรับใช้ในปัจจุบันได้ และสามารถทำให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้นตลอดจนเนื้อหาสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลสำคัญและพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระมหากษัตริย์ไทยตามหลักสูตร ผู้เรียนให้ความสนใจมากและ สามารถช่วยส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และรักความเป็นไทยได้มากขึ้น

2.2 ผลการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พบว่า หลังทดลองการใช้หลักสูตรนักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประสิทธิภาพคือ สามารถส่งเสริมการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสอนที่เป็นวิธีการนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่หลากหลายมาเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีสอนโดยการแก้ปัญหา วิธีสอนโดยการสืบสวนสอบสวน และวิธีสอนโดยการอภิปราย โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์นั้นเป็นวิธีการสอนที่ช่วยพัฒนาทักษะการคิดให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมิน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณและวิธีสอนโดยการแก้ปัญหาเป็นวิธีการสอนที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยในระดับสูงคือทักษะทางสติปัญญาในด้านการนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล นอกจากนี้วิธีการสอนสืบสวนสอบสวน เป็นวิธีการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการใช้สติปัญญาของผู้เรียนได้มาก และวิธีสอนโดยการอภิปรายยังเป็นวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์อีกด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่าวิธีการสอนดังกล่าว มุ่งเน้นส่งเสริมการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ผู้เรียน (สิริวรรณ ศรีพหล, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของนักวิจัยในประเทศและนักวิจัยต่างประเทศ บัณฑิตา ลิขสิทธิ์ (2553, น. 33); Burroughs (1997, P. 4743 A) และ Mckenzie (2000, P. 227) ที่พบว่าการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไม่ใช่วิชาท่องจำอีกต่อไป กระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบันมีแนวทางหลากหลายมากยิ่งขึ้นในการสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งสื่อการเรียนการสอนก็มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้สอนง่ายต่อการนำไปใช้ แต่อย่างไรก็ตามในการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่ด้นนั้นจะต้องให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการลงมือปฏิบัติ เช่นการแสดงละคร การแสดงบทบาทสมมุติ การเขียนรายงาน การสร้างผลงานทางศิลปะต่างๆ และที่สำคัญคือต้องฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ ซึ่งถือเป็นหัวใจหลักของวิชาประวัติศาสตร์ เพราะในการเรียนประวัติศาสตร์นั้น นักประวัติศาสตร์จะต้องรู้จักพิจารณา แยกแยะ และเปรียบเทียบ ความน่าเชื่อถือของหลักฐานชิ้นนั้นๆ ก่อนนำมาสรุป เป็นเนื้อหาประวัติศาสตร์ให้ผู้อื่นได้รับทราบ ดังนั้นกระบวนการสอนที่พัฒนาทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ จึงจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์นอกจากนี้แล้วเนื้อหาสาระประวัติศาสตร์ไทยยังช่วยส่งเสริมพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้านวิเคราะห์ ความสำคัญ เนื่องจากวิชาประวัติศาสตร์มุ่งเน้นส่งเสริมผู้เรียนให้เป็นนักคิด มีเหตุผล เพราะกระบวนการศึกษาทางประวัติศาสตร์ หรือวิธีการทางประวัติศาสตร์มุ่งส่งเสริมจิตใจให้ผู้รู้ (Inquiring Mind) มีการตั้งคำถาม ค้นคว้าหาคำตอบ ศึกษาหลักฐานเอกสาร หาเหตุผล เพื่อค้นคว้าหาคำตอบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

2.3 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนที่เรียนในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พบว่า หลังทดลองการใช้หลักสูตรนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประสิทธิภาพ คือ สามารถส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษารายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของพัชรีย์ ม้าล่อเพชร (2556) พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากมีจุดเด่นในการส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยแล้ว จากการทดลองใช้หลักสูตรยังพบว่าหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานยังมีจุดอ่อน คือ

1. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนบางกิจกรรมค่อนข้างยาก และใช้เวลาค่อนข้างมากในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นผู้วิจัยได้มีการปรับปรุงกิจกรรมให้มีความง่ายขึ้นและใช้เวลาในการทำกิจกรรมให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน และจุดประสงค์การเรียนรู้ ตลอดจนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการศึกษาค้นคว้าจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ดังแนวทางการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย กรมวิชาการ (2543, น. 11-14) และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, น. 77-79) ที่กล่าวถึงการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์แบบใหม่ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องพัฒนาให้เกิดความน่าสนใจ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ด้วยการเชื่อมโยงอดีตเพื่อให้เข้าใจเหตุการณ์ในปัจจุบันนำไปสู่การแก้ปัญหาในอนาคตปลูกฝังค่านิยม จิตสำนึกรักความเป็นไทยและความเข้าใจอันดีต่อความแตกต่างและความหลากหลายของกลุ่มคน มีความเหมาะสมสอดคล้องกับวุฒิภาวะของนักเรียน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างเพลิดเพลิน กระตุ้นให้อยากเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเกิดความรู้สึกดีร่วมกับความเป็นชาติ และบัณฑิตา ลิขสิทธิ์ (2553, น. 33) ที่ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ควรใช้เทคนิคการสอนหลายๆ รูปแบบ เพื่อเร้าใจผู้เรียนไม่ให้เกิดความ

เมื่อหน้าและท้อแท้ต่อการประกอบกิจกรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการวางแผนเป็น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ พบว่า สื่อและแหล่งเรียนรู้ค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะสื่อเคลื่อนไหว และสื่อบางประเภท ไม่สัมพันธ์กับกิจกรรมที่นำเสนอได้อย่างชัดเจน และควรให้ไปศึกษาแหล่งการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้นผู้วิจัยได้มีการปรับปรุงสื่อการสอนให้มีความหลากหลาย ตลอดจนมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ กรมวิชาการ (2543, น.11-14) และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554, น. 36-37) ที่กล่าวถึงการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ คือ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ช่วยให้การสอนประวัติศาสตร์ไทยมีชีวิตชีวา โดยสื่อและแหล่งการเรียนรู้จะต้องนำไปสู่ประเด็นการถกเถียงอภิปราย และที่สำคัญต้องมีความหลากหลาย ทั้งแผนที่ที่ดี วัตถุชิ้น เอกสารและหลักฐานชั้นต้น และการศึกษานอกสถานที่สำคัญต่างๆ เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์ชุมชน แหล่งโบราณ โดยครูผู้สอนต้องเลือกให้เชื่อมโยงกับบทเรียนในห้องเรียน โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ในฐานะเป็นแหล่งเรียนรู้ชั้นต้นของนักเรียน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ไปใช้ สำหรับสถานศึกษา ครูผู้สอนที่เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือผู้ที่สนใจ มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

3.1.1 สถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะนำหลักสูตรนี้ไปใช้ควรพิจารณาความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาโดยสามารถปรับปรุงประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานศึกษานั้นๆ

3.1.2 การนำหลักสูตรนี้ไปใช้ สถานศึกษาควรมีการเตรียมความพร้อมครูผู้สอนให้มีความเข้าใจในด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รวมทั้งรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนของหลักสูตรนี้ให้ชัดเจนก่อนนำหลักสูตรไปใช้

3.1.3 แผนการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการจัดเรียงลำดับตามเนื้อหาสาระในแต่ละยุคสมัยตามลำดับ ครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามลำดับของแผนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรนี้

3.1.4 กระบวนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรมุ่งเน้นวิธีสอนที่ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์มาเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อมุ่งส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่ วิธีการสอนต่างๆ ดังกล่าว ได้แก่ วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีสอนโดยการแก้ปัญหา วิธีสอนโดยการสืบสวนสอบสวน และวิธีสอนโดยการอภิปราย โดยไม่เน้นการท่องจำครูผู้สอนจะต้องศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรให้เข้าใจชัดเจน

3.1.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทย ผู้สอนควรนำเสนอเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ทันสมัย และเพิ่มเติมรายละเอียดให้มากขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของวิชาประวัติศาสตร์ไทย และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

3.1.6 สถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเพิ่มชั่วโมงเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ เพื่อเพิ่มโอกาส และประสบการณ์ ในการได้รับการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า หลังการทดลองใช้หลักสูตรนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยสูงกว่าก่อนเรียน ดังนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรมีการศึกษาวิจัย การนำหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับภาษาอังกฤษไปทดลองใช้การเรียนการสอนในรูปแบบรายวิชาเพิ่มเติม หรือรายวิชาเลือกสำหรับนักเรียนต่างประเทศในหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนนานาชาติ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย และสร้างความรู้ความเข้าใจในความเป็นไทยที่ชัดเจนขึ้น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ งามฉวี. (2554). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาการปั้นตุ๊กตาชาววัง. ปทุมธานี. (ปริญญาณิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ประวัติศาสตร์ไทย : จะเรียนจะสอนกันอย่างไร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศึกษากกรมการศาสนา
- กิตติคุณ รุ่งเรือง. (2545). เอกสารประกอบการสอนการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉันท ชาติทอง. (2552). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- จตุพร จันทร์เรือง.(2549). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องเพลงบอก เพลงพื้นบ้านภาคใต้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. นครปฐม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- จรรยา ศรีเพชร. (2550). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องคลองมหาสวัสดิ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. นครปฐม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- จิตรดา เกิดเมือง. (2548). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องประเพณีและพิธีกรรมไทยทรงดำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. จังหวัดสุพรรณบุรี. นครปฐม. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- เฉลิม นิตเขตต์ปรีชา. (2545). เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2551). การพัฒนาหลักสูตร. มหาสารคาม: ทีคิวพี.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2537). อารยธรรมไทย พื้นฐานทางประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: ปรกาศพิริก.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2546). ยุทธศาสตร์ชาติในยุคโลกาภิวัตน์. เอกสารประกอบการประชุมประจำปี 2546. นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- เชษฐ สิริสวัสดิ์. (2550). การพัฒนาหลักสูตรการสร้างหุ่นยนต์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3. (ปริญญาการศึกษาคุุณบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- คนัย ไชยโยธา. (2550). ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ทวิช ลักษณ์สง่า. (2556). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมการศึกษาท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. นครปฐม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. (2549). การพัฒนาหลักสูตร. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน*. หน่วยที่ 2 น.49-121. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- ทักษิณา เครือหงส์. (2550). การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเนื้อหารายวิชาคณิตศาสตร์กับวิชาคำนวณของช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. (วิทยานิพนธ์การศึกษาคุุณบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิสนา แจมมณี. (2552). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญดา ไตรวานาธรรม. (2553). การพัฒนาหลักสูตร เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าสู่งานอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- นฤมล จูประเสริฐ. (2552). การพัฒนาหลักสูตรสาระท้องถิ่นอนุสาวรีย์บ้านไร่ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- นันทพร เลิศประเสริฐคง และปองสิน วิเศษศิริ. (2556). สภาพและปัญหาการบริหารโปรแกรมภาษาและวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนนานาชาติ. กรุงเทพฯ.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์ และอาคม พัฒนิยะ. (2555). หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย: ตรงตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 ส021. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- นิลบล สุดตา. (2558). การพัฒนาหลักสูตรเรื่อง โบราณสถานเมืองลพบุรี วิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2558).

- บัณฑิตา ลิขสิทธิ์. (2553). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอนสาระประวัติศาสตร์ไทยที่ใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการใช้สื่อรับรู้ทางสายตา. (ปริญญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปวิชญา เนียมคำ. (2558). การพัฒนาหลักสูตรมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมหนังสือวัดสว่างอารมณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). การพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ: 9119 เทคโนโลยีปริ้นติ้ง.
- ปีย์วรา กล้ายหนองสรวง. (2550). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องเสลภูมิ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- พัชรินทร์ วัชรกิตตานนท์. (2551). การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในกรุงเทพมหานคร. (ปริญญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พัชรี ม้าละออเพชร. (2556). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ภารดี มหาจันทร์. (2553). คู่มือการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมี บุคส์พับลิเคชั่น.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2543). การสังเคราะห์งานวิจัยทางหลักสูตร. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วนิดา เพ็ชรสูงเนิน. (2559). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาวิชาท้องถิ่นเมืองสีคิ้ว รหัสวิชา ส 21202 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสีคิ้ว “สวัสดีผดุงวิทยา” อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา.

- วรภรณ์ โพธิ์บำเพ็ญ. (2557). *สถิติโรงเรียนเอกชน*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
เอกชน กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2551). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2552). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่*. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองธรรม.
- _____. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อาร์ แอนด์
ปรีนท์.
- _____. (2555). *การพัฒนารูปแบบหลักสูตรรายวิชาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ สำหรับ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (เล่ม 1)*. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วิชัย วงษ์ใหญ่, มารุต พัฒนา. (2554). *จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรสถานศึกษา : กระบวน
ทัศน์ใหม่การพัฒนา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- วิทยา คุ่มฉายา. (2554). *การพัฒนาหลักสูตร เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยชวาทิตในพิธีปฏิญาณตน
ต่อธงชัยเฉลิมพลสำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. (2543). *สรุปรายงานผลการสัมมนาการจัดการศึกษาใน วปอ*.
กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- วีระ อัมพันสุข. (2551). *ความเป็นไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วงเดือน นาราสังข์. (2549). *ประวัติศาสตร์ : วิธีการและพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
ประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สกุลวัฒน์ รัชนิกร. (2559). *การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธยา กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
บูรพา, ชลบุรี.
- สมาคมโรงเรียนนานาชาติแห่งประเทศไทย. (2544). *การศึกษานานาชาติในปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ.
- สมาคมนักเรียนทุนรัฐบาลไทย. (2540). *วิสัยทัศน์ประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองรัตน์.
- สมนึก ชาติทอง . (2548). *เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา*. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- สมพร หลิมเจริญ. (2552). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2*. (ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพฯ.

- สุทนต์ ศรีไสย์. (2551). *สถิติประยุกต์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริยา กำธร. (2553). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. (ปริญญา นิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุวิจักขณ์ อธิคมกุลชัย. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง โครงงานวิทยาศาสตร์ ผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- เสาวลักษณ์ روما. (2551). *การพัฒนาหลักสูตร ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3*. (ปริญญาการศึกษาคุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2552). *การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2553). *การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). *คู่มือและสื่อเพื่อการพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2550). *นโยบายการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติและข้อค้นพบจากการตรวจเยี่ยมประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2556). *รายชื่อโรงเรียนนานาชาติ ปี 2556*. สืบค้นจาก www.opec.go.th and www.moe.go.th กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ.
- ตำรวจ พดกษัเสถียร. (2550). *สรุปคำบรรยาย (เอกสารประกอบการสอน)*. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2557). *แนวทางการจัดการเรียนการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ เพื่อสร้างสำนึกความเป็นไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2553). *แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2554). *เพื่อคู่คิด มิตรคู่ครู แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2555). *คู่มือ การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (2554-2558) ระดับอุดมศึกษา ฉบับสถานศึกษา*. แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน).

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 -2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ.2560 – 2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2555). *ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา ปีการศึกษา 2555*. สืบค้นจาก http://210.246.188.154/obec_scd/ (2 กรกฎาคม 2555). 2555. ข้อมูลสถานศึกษาปี 2555. สืบค้นจาก <http://portal.bopp-obec.info/obec55/index>. (3 กรกฎาคม 2555).

ไสว มาลาทอง. (2542). *คู่มือการศึกษาจริยธรรมสำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา นักบริหารนักปกครองและประชาชนทั่วไป*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

สมพงษ์ จิตระดับ. (2531). *ทางเลือกสังคมไทยในอนาคต*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อดุลย์ นาคะโร. (2551). *การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการตนเอง โดยใช้กิจกรรมแนะแนว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (ปริญญาานิพนธ์ การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

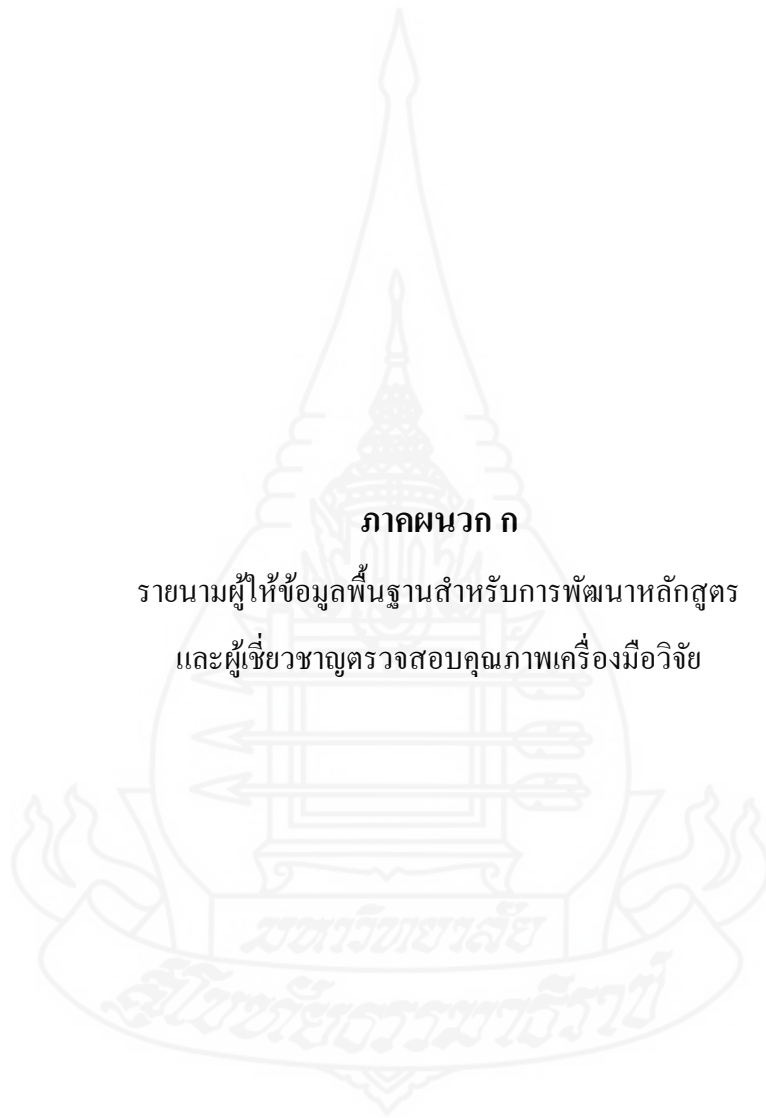
- อัคพงษ์ สุขมาตย์. (2553). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคณิ
นิพนธ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- Bloom, Benjamin S. (1979). *Texonomy of Education Objective*. London: Longman Group.Press.
- Burroughs, Charlotte Dianne. (1997). *Popular Music in the History Classroom: A Case Study*.
Ph.D.Dissertation Abstract International 12 (June): 4743 A.
- Chaninan Pruekpramool. (2011). *The development of the science of sound in traditional Thai
musical instruments interdisciplinary course for non-science upper secondary school
students by using integrated teaching approach*. Doctor of Education Degree in
Science Education. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Doll, Ronald C. (1996). *Curriculum Improvement*. 9th ed. Boston : Allyn and Bacon.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of education*. 3rd ed. New York: Mc Graw-Hill.
- Goodlad, J.I. and M. N. Richer. (1973). *The Devenlopment of a Conceptual System for Dealing
with Problems of Curriculum and Instruction*.
- Oliva, Peter. F. (2009). *Development the Curriculum*. 7 th ed. New York: Harper Collins
Publishers.
- Parinda Limpanont. (2011). *A development of the integrated nature of science curriculum to
enhance student understanding of the nature of science and decision making on
science - based dilemmas*. Doctor of Education Degree in Science Education.
Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Saylor, J.G. and Alexander, W.M. (1981). *Planning Curriculumfor Schools*. New York: Holt,
Rinehart and Winston.
- Sinclair-Bell, J. (1993). *Finding the Commonplaces of Literacy*. Ontario Institute for studies in
Education. 23(2): 131-153.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Devlelopment: Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace
and World.
- Tyler, Ralph W. (2011). *The steps of curriculum development*. Accessed 13 February. Available
Form <http://www.triangle.co.uk/pdf/validate.asp?>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ให้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร
และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ประเมินร่างหลักสูตรและเครื่องมือประกอบหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตร
นานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน ซึ่งมีรายนามและเกณฑ์การเลือก ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วงเดือน นาราสังข์	ข้าราชการบำนาญ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ	ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ	คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ	รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายพัฒนา กิจการเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธีวรรณ พิรศักดิ์โสภณ	ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทาง การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุดใจ พงษ์กล้า	หัวหน้าฝ่ายบริหาร โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนา	อาจารย์สาขาการวิจัยและพัฒนา หลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เกณฑ์การเลือก

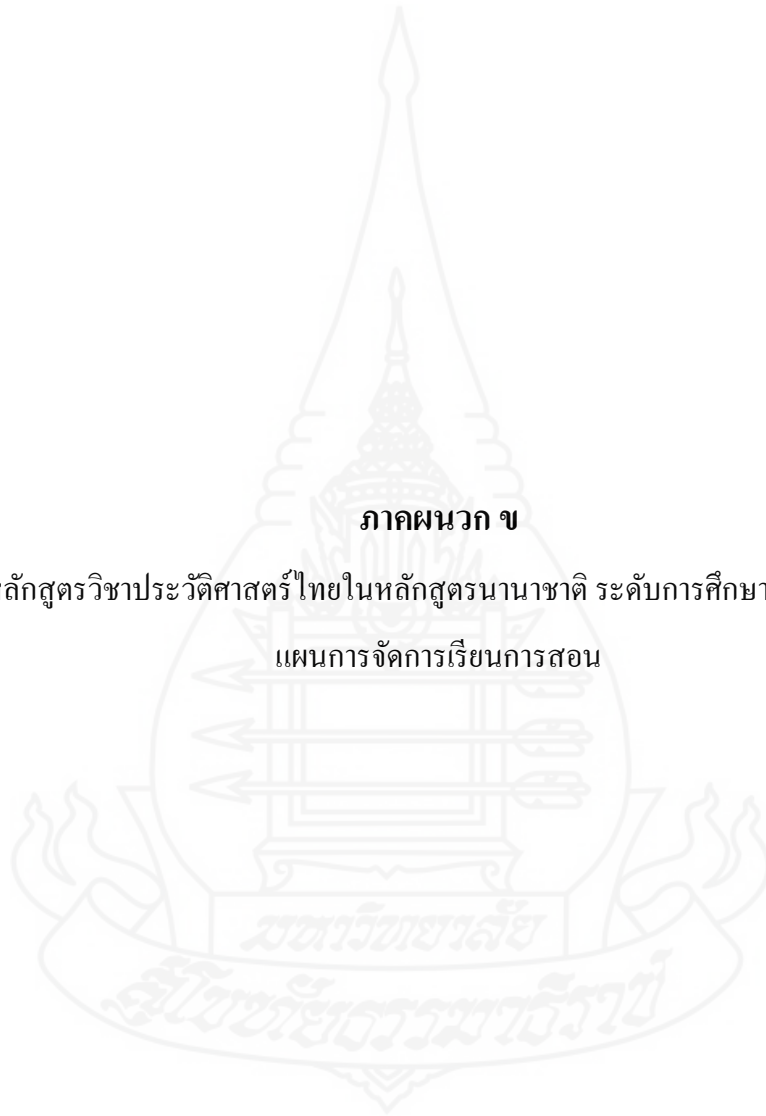
- มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท ทางด้านการศึกษา ทางด้านการวิจัย ทางด้านจิตวิทยาการพัฒนาหลักสูตรหรือหลักสูตรและการสอน
- มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร/การบริหารหลักสูตร/ การประเมินหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 5 ปี

ภาคผนวก ข

หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แผนการจัดการเรียนการสอน

หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กิตติคุณ รุ่งเรือง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร วิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร

1.1 ด้านสังคม

ประเทศไทยกำลังถูกคุกคามจากวัฒนธรรมต่างประเทศที่แทรกซึมเข้ามาในหลายๆ รูปแบบ อาทิเช่น ทางการค้าระหว่างประเทศ การท่องเที่ยว การสื่อสารสารสนเทศ การบันเทิง รวมทั้งการศึกษาทั้งในรูปแบบการไปศึกษาต่อในต่างประเทศ และรูปแบบที่ต่างชาติมาเปิดการเรียนการสอนในประเทศไทยตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีชาวต่างชาติเข้ามามีการศึกษาโดยเปิดโรงเรียน โดยจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติเป็นจำนวนมาก

1.2 ด้านวัฒนธรรม

โรงเรียนนานาชาติที่เปิดการเรียนการสอนในประเทศไทยในปัจจุบันมี 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบอเมริกัน และรูปแบบอังกฤษ หลักสูตรที่โรงเรียนนานาชาติใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้น โดยทั่วไปถือการเรียนการสอน เอกสาร ตำราเป็นภาษาอังกฤษ ตลอดจนสาระการเรียนรู้ก็เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับต่างประเทศ จึงทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสและประสบการณ์ในการปลูกฝังและพัฒนาในความเป็นไทย รวมถึงการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมไทยที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำรงชีวิตในฐานะคนไทย ซึ่งผลการตรวจประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนนานาชาติพบว่า ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของภาษาและวัฒนธรรมไทย ไม่ซาบซึ้งในวรรณคดีไทย ขาดความเอื้ออาทรช่วยเหลือกัน และมารยาทในความเป็นไทย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ผู้เรียนที่เรียนหลักสูตรนานาชาติจะถูกซึมซับรูปแบบชีวิตของคนตะวันตกในทุกด้านทำให้ขาดสำนึกและความผูกพันกับวัฒนธรรมไทย ค่านิยมรักความเป็นไทย

1.3 ด้านเศรษฐกิจ

ประเทศในภูมิภาคอาเซียนได้รวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจเมื่อสิ้นปี พ.ศ.2558 ทำให้เกิดการแข่งขันสูงทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศที่ส่งผลให้ประเทศไทยต้องปรับตัวเองเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากระบบเศรษฐกิจอาเซียนและระบบเศรษฐกิจโลก ตลอดจนส่งเสริมขีดความสามารถในการร่วมมือและการแข่งขันกับกลุ่มประเทศอาเซียน และประชาคมโลกได้อย่างสมดุล

1.4 ด้านวิทยาการและเทคโนโลยี

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นจึงมีการนำเทคโนโลยีนำมาใช้ในการทำงานและในชีวิตประจำวันอย่างแพร่หลายประเทศไทยในฐานะประชาคมโลกจึงได้มีการกำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม และเทคโนโลยี โดยวางรากฐานระบบการศึกษาชาติในด้านการปลูกฝังและเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถของผู้เรียนด้านภาษา ทั้งนี้เพราะภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับประชาคมโลก

1.5 ด้านการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติ

ปัจจุบันมีโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับอนุญาตจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 143 โรงเรียน โดยแยกเป็นโรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานคร จำนวน 93 โรงเรียน และโรงเรียนนานาชาติในภูมิภาค จำนวน 50 โรงเรียน โดยมีจำนวนนักเรียนที่ผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ จำนวน 42,024 คน ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนมากที่นักเรียนที่เป็นคนไทยศึกษาในโรงเรียนนานาชาติแต่การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนานาชาติโดยทั่วไปสื่อการเรียนการสอน เอกสาร ตำราเป็นภาษาอังกฤษ ตลอดจนสาระการเรียนรู้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้นักเรียนไทยที่ศึกษาในโรงเรียนนานาชาติที่เป็นเด็กไทยที่ขาดโอกาสและประสบการณ์ในการปลูกฝังอบรมบ่มนิสัยด้านรักความเป็นไทย การเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สำคัญในการดำรงชีวิตในฐานะพลเมืองที่ดีของไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของภาษาและวัฒนธรรมไทย ตลอดจนไม่ซาบซึ้งในวรรณคดีไทยขาดความเอื้ออาทรช่วยเหลือกันและมารยาทในความเป็นไทย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

1.5.1 การวัดผลประเมินผลและการสำเร็จการศึกษา

1) การวัดและประเมินผล

เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการวัดและประเมินผลการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ

2) การสำเร็จการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ

นักเรียนต้องได้จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตรไม่น้อย

(1) นักเรียนเกรด 7-8 ต้องผ่านวิชาบังคับและวิชาเลือกตามหลักสูตรที่ทางโรงเรียนกำหนดเพื่อเรียนต่อในเกรด 9

(2) นักเรียนเกรด 9-10 ต้องผ่านวิชาบังคับและวิชาเลือกตามที่หลักสูตรกำหนด และต้องลงเรียนวิชา IGCSE อย่างน้อย 5 วิชา ซึ่งต้องได้เกรด C ขึ้นไป

(3) นักเรียนเกรด 11-12 ที่เรียนต่อในระดับ A (A levels) ต้องสอบผ่านวิชาที่เลือกเรียนอย่างน้อย 2 วิชาเพื่อให้ได้รับใบรับรองวุฒิมัธยมปลาย(ACSE)

(4) นักเรียนที่เรียนวิชา IGCSE ครบ 5 วิชา(รวมวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ) และมีคะแนน TOEFL 500 คะแนนหรือ IELTS 5.5 คะแนนจะได้รับใบรับรองวุฒิจากทางโรงเรียนเมื่อจบเกรด 12

วิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. คำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 0.5 หน่วยกิต จำนวนชั่วโมง 20 ชั่วโมง

ศึกษา ระบุ วิเคราะห์พัฒนาการ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรือง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอาณาจักรสุโขทัย อยุธยา ธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทยตลอดจนบทบาทของไทยในสมัยประชาธิปไตย โดยใช้กระบวนการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสอบสวน และกระบวนการคิดแก้ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการประวัติศาสตร์ไทย และมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และรักความเป็นไทยมีความภาคภูมิใจและอนุรักษ์เอกลักษณ์ต่างๆที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นไทย

3. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด/ ผลการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

ม.1/2 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ

ม.1/3 วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน

ม.2/2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา

ม.2/3 ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญา ดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา

ม.3/1 วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ

ม.3/3 วิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทย

- ผลการเรียนรู้ 1. วิเคราะห์ผลงานและคุณค่าของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของสังคมไทยในปัจจุบัน
2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรม

4. โครงสร้างหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เนื้อหาสาระ	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้		จุดประสงค์การเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	ค่าน้ำหนักคะแนน (100)	เวลา
	ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้				
<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 รุ่งอรุณสุโขทัย</p> <p><u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1</u></p> <p>1. พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย</p> <p>1.1 พัฒนาการทางการเมือง</p> <p>1.2 พัฒนาการทางสังคม</p> <p>1.3 พัฒนาการทางเศรษฐกิจ</p> <p>1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย</p> <p><u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2</u></p> <p>2. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย</p> <p>2.1 วัฒนธรรมทางภาษา</p> <p>2.2 วัฒนธรรมทางวรรณกรรม</p>	<p>ม.1/2 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ</p> <p>ม.1/3 วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน</p>	<p>2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นมาของความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรม</p>	<p>1. วิเคราะห์พัฒนาการทางการเมืองสมัยสุโขทัยได้</p> <p>2. วิเคราะห์ลักษณะเศรษฐกิจสมัยสุโขทัยได้</p> <p>3. สังเคราะห์ลักษณะทางสังคมสมัยสุโขทัยได้</p> <p>4. วิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัยได้</p> <p>5. วิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยได้</p> <p>6. วิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยได้</p>	<p>1. วิธีการทางประวัติศาสตร์</p> <p>2. วิธีการแก้ปัญหา</p>	<p>10</p> <p>15</p>	<p>2</p> <p>3</p>

เนื้อหาสาระ	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้		จุดประสงค์การเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	ค่าน้ำหนักคะแนน (100)	เวลา
	ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้				
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 (ต่อ)</p> <p>2.3 ประเพณีที่สำคัญสมัยสุโขทัย</p> <p>2.4 ศิลปกรรมสมัยสุโขทัย</p> <p>2.5 การชลประทานสมัยสุโขทัย</p> <p>2.6 เครื่องสังคโลก</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ก้าวไกลไปกับอยุธยา</p> <p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3</p> <p>1. พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา</p> <p>1.1 พัฒนาการทางการเมือง</p> <p>1.2 พัฒนาการทางสังคม</p> <p>1.3 พัฒนาการทางเศรษฐกิจ</p> <p>1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา</p>	<p>ม.1/3 วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน</p> <p>ม.2/2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา</p>	<p>2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นมาของความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติ</p> <p>ด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรม</p>	<p>7. สังเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบันได้</p> <p>1. วิเคราะห์พัฒนาการทางการเมืองสมัยอยุธยาได้</p> <p>2. สังเคราะห์ลักษณะทางเศรษฐกิจสมัยอยุธยาได้</p> <p>3. วิเคราะห์ลักษณะทางสังคมสมัยอยุธยาได้</p> <p>4. วิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยาได้</p>	<p>1. วิธีการทางประวัติศาสตร์</p>	10	2

เนื้อหาสาระ	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้		จุดประสงค์การเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	ค่าน้ำหนักคะแนน (100)	เวลา
	ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้				
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4</p> <p>2. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี</p> <p>2.1 วัฒนธรรมทางวรรณกรรม</p> <p>2.2 ศิลปกรรมสมัยอยุธยา</p> <p>2.3 การควบคุมกำลังคน</p>	<p>ม.2/3 ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี</p> <p>สมัยอยุธยาและธนบุรีและอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา</p>	<p>2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นมาของความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรม</p>	<p>5. วิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี ได้</p> <p>6. วิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี ได้</p> <p>7. สังเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบัน ได้</p>	<p>2. วิธีการแก้ปัญหา</p>	15	3
<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สถาปนารัตนโกสินทร์</p> <p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5</p> <p>1. พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์</p> <p>1.1 พัฒนาการทางการเมือง</p> <p>1.2 พัฒนาการทางสังคม</p> <p>1.3 พัฒนาการทางเศรษฐกิจ</p> <p>1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์</p>	<p>ม.3/1 วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ</p>	<p>ทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรม</p>	<p>1. วิเคราะห์พัฒนาการทางการเมืองสมัยรัตนโกสินทร์ได้</p> <p>2. สังเคราะห์ลักษณะเศรษฐกิจสมัยรัตนโกสินทร์ได้</p> <p>3. วิเคราะห์พัฒนาการทางสังคมสมัยรัตนโกสินทร์ได้</p> <p>4. วิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์ได้</p>	<p>1. สืบสวนสอบสวน</p>	15	3

เนื้อหาสาระ	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้		จุดประสงค์การเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	ค่าน้ำหนักคะแนน (100)	เวลา
	ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้				
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6</p> <p>2. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์</p> <p>2.1 วัฒนธรรมทางภาษาและวรรณกรรม</p> <p>2.2 ศิลปกรรมสมัยรัตนโกสินทร์</p> <p>2.3 สถาปัตยกรรม</p> <p>2.4 ประเพณีสำคัญ</p> <p>2.5 ศาสนา</p>	<p>ม.3/3 วิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทย</p>	<p>2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นมาของความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรม</p>	<p>5. วิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ได้</p> <p>6. วิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ได้</p> <p>7. สังเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบัน</p>	<p>1. สืบสวนสอบสวน</p>	15	3

เนื้อหาสาระ	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้		จุดประสงค์การเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	ค่าน้ำหนักคะแนน (100)	เวลา
	ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้				
<p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บดินทร์อินไทย</p> <p><u>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7</u></p> <p>บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย</p> <p>1. บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย</p> <p>2. ผลงานที่สำคัญของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย</p> <p>3. คุณค่าผลงานบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่ส่งผลต่อสังคมไทยในปัจจุบัน</p>		<p>1. วิเคราะห์ผลงานและคุณค่าของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของสังคมไทยในปัจจุบัน</p> <p>2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นมาของความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน ตลอดจนมีภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญา และวัฒนธรรม</p>	<p>1. วิเคราะห์คุณค่าผลงานที่สำคัญของบุคคลสำคัญของไทยได้</p> <p>2. สรุปผลงานของบุคคลสำคัญที่สร้างคุณประโยชน์ให้กับประเทศชาติได้</p> <p>3. นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าผลงานบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ของไทยได้</p>	<p>1. วิธีการอภิปราย</p>	20	4

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการแก้ปัญหา รายวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เลือกใช้วิธีสอนที่หลากหลาย ได้แก่ วิธีสอน โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีสอนโดยการแก้ปัญหาวิธีสอนโดยการสืบสวนสอบสวน และวิธีสอนโดยการอภิปรายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เนื่องจากวิธีการสอนดังกล่าวเป็นวิธีการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ นอกจากนี้วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ยังช่วยพัฒนาทักษะการคิดให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะกระบวนการการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมิน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทำให้ผู้เรียนเรียนประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ และเกิดทัศนคติใหม่ว่า วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีเหตุและผล และมีคุณค่าอย่างแท้จริง

6. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

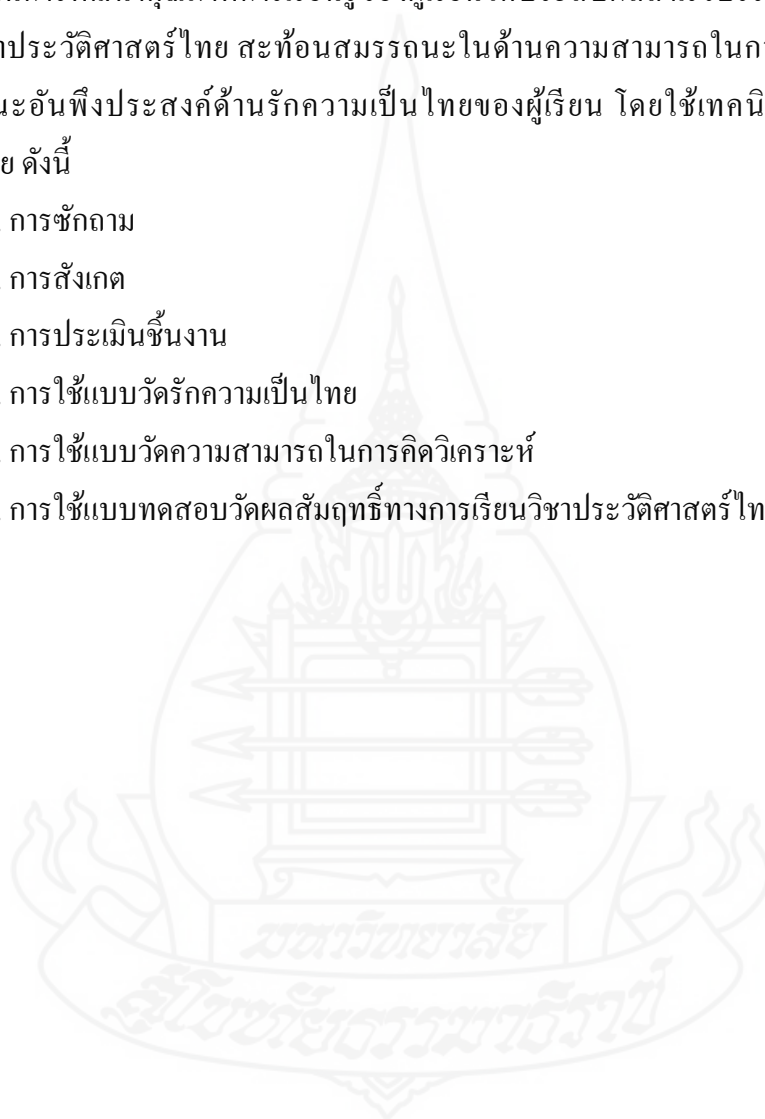
การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยในสมัยสุโขทัยสมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ ได้อย่างชัดเจน เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย และมีทักษะกระบวนการด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ ได้เลือกใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ดังนี้

1. สื่อการสอนประเภทสิ่งพิมพ์ ได้แก่ เอกสารประกอบการสอน ใบความรู้ หนังสือ และแบบเรียนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นต้น
2. สื่อการสอนประเภทเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ เครื่องมือการเรียนรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ไทยในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ สื่อภูมิปัญญา เป็นต้น
3. แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ ห้องสมุด หอจดหมายเหตุ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณสถานที่มีข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นต้น

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทย ในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น เป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนและการตัดสินผลการเรียนในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทย สะท้อนสมรรถนะในด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของผู้เรียน โดยใช้เทคนิคการประเมินผลที่หลากหลาย ดังนี้

1. การซักถาม
2. การสังเกต
3. การประเมินชิ้นงาน
4. การใช้แบบวัดรักความเป็นไทย
5. การใช้แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์
6. การใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยเวลา 2 คาบ/ชั่วโมง

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ม.1/2 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ

ผลการเรียนรู้ 2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศ ร่วมกัน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรม

1. สาระสำคัญ

อาณาจักรสุโขทัยเป็นอาณาจักรแรกของไทยที่เริ่มสร้างขึ้นปี พ.ศ.1781 โดยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ขึ้นราชวงศ์พระร่วงที่ได้ประกาศอิสรภาพจากขอมซึ่งครอบครองดินแดนนั้นอยู่ อาณาจักรสุโขทัยได้เจริญรุ่งเรืองเต็มที่ด้วยการขยายอาณาเขตออกไปกว้างใหญ่ โดยมีรูปแบบการปกครองแบบพ่อปกครองลูก ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีที่ประชาชนมีเสรีภาพในการทำมาหากิน รวมทั้งมีรูปแบบสังคมแบบครอบครัวและมีความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านทั้งรูปแบบร่วมมือและการทำสงคราม ซึ่งเป็นรากฐานการพัฒนากิจการการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมไทยในยุคต่อๆมาจนในปัจจุบัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์พัฒนาการทางการเมืองสมัยสุโขทัยได้
2. วิเคราะห์ลักษณะเศรษฐกิจสมัยสุโขทัยได้
3. สังเคราะห์ลักษณะทางสังคมสมัยสุโขทัยได้
4. วิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัยได้

3. สาระการเรียนรู้

1. พัฒนาการทางการเมืองสมัยสุโขทัย
2. พัฒนาการทางสังคมสมัยสุโขทัย
3. พัฒนาการทางเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย
4. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
2. ทักษะการสื่อสาร

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักความเป็นไทย
2. มีความรับผิดชอบ

6. หลักฐานการเรียนรู้

6.1 ชิ้นงาน

- Powerpoint
- แผนผังความคิด
- ผลงานนักเรียน (แบบฝึกหัดการวิเคราะห์การเมือง เศรษฐกิจ และสังคมสมัยสุโขทัย)

6.2 ภาระงาน

- การนำเสนอแผนผังความคิดหน้าชั้นเรียน

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตัวชี้วัดจากจุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์
1.วิเคราะห์พัฒนาการทางการเมืองสมัยสุโขทัยได้	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ผู้เรียน	80%
2. วิเคราะห์ลักษณะการเมืองเศรษฐกิจสมัยสุโขทัยได้	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ผู้เรียน	80%
3. สรุปลักษณะทางสังคมสมัยสุโขทัยในความเป็นไทยได้	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ผู้เรียน	80%
4.วิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัยได้	การทดสอบ การสังเกต ความ รับผิดชอบ	แบบทดสอบ แบบสังเกต ความรับผิดชอบ	ผู้เรียน	80%

8. กิจกรรมการเรียนรู้(วิธีการทางประวัติศาสตร์)

8.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1) ครูนำเสนอข้อความจากหลักศิลาจารึก “เมืองสุโขทัยนี้ดี ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว เจ้าเมืองบ่เอาจกอบในไพร่ลูทางเพื่อนจูงวัวไปค้า ขี่ม้าไปขายใครจักใคร่ค้าช้าง ค้า ใครจักใคร่ค้าม้า ค้า ใครจักใคร่ค้าเงือกค้ำทองคำไพร่ฟ้าหน้าใส” โดยสื่อ Powerpoint

2) ให้นักเรียนร่วมอภิปรายเกี่ยวกับข้อความดังกล่าว พร้อมนำเข้าบทเรียน เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย

8.2 ขั้นทำกิจกรรมการเรียนรู้

8.2.1 ขั้นกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน

1) ครูนำเสนอใบความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของอาณาจักรสมัยสุโขทัยจากข้อความหลักศิลาจารึก ดังใบความรู้ที่ 1 หลักศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ด้านที่ 1 โดยสื่อ Powerpoint

2) ให้นักเรียนระดมความคิดตั้งคำถามเกี่ยวกับพัฒนาการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย

3) ให้นักเรียนระดมความคิดวิเคราะห์ปัญหาจากประเด็นปัญหาที่ต้องการรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัยลงในใบงานที่กำหนดให้

4) แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสนใจที่จะศึกษาประเด็นปัญหาที่ต้องการรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัยจากอินเทอร์เน็ต

5) ให้แต่ละกลุ่มระดมความคิดในการตั้งคำถามในประเด็นที่ต้องการรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัยดังนี้

5.1 สมัยสุโขทัยมีรูปแบบการปกครองแบบใด

5.2 สมัยสุโขทัยมีรูปแบบเศรษฐกิจอย่างไร

5.3 สมัยสุโขทัยมีลักษณะสังคมอย่างไร

5.4 สมัยสุโขทัยมีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในรูปแบบใด

8.2.2 ขั้นรวบรวมหลักฐาน

6) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดในการวางแผนในการเก็บและการรวบรวมข้อมูลตามประเด็นคำถามที่กลุ่มต้องการรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย

7) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ เอกสารประกอบการสอนประวัติศาสตร์ไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 รุ่งอรุณสุโขทัย และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น มาสนับสนุนตามประเด็นคำถามที่กลุ่มต้องการรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย

8.2.3 ขั้นการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูลและหลักฐาน

8) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสนับสนุนตามประเด็นคำถามที่กลุ่มต้องการรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย

8.2.4 ขั้นตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลและหลักฐาน

9) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มพร้อมสรุปพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย

8.2.5 ขั้นนำเสนอผลการศึกษา

10) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย

11) ให้นักเรียนและครูอภิปรายสรุปพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย

8.3 ขั้นการสรุปบทเรียน

ให้นักเรียนอภิปรายสรุปเกี่ยวกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งเสนอแนะข้อดีและข้อที่ควรปรับปรุงการทำกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

9. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียน

9.1 PowerPoint ใบความรู้ที่ 1 ข้อความหลักศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ด้านที่ 1

9.2 ใบงานที่ 1 พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย

9.3 เอกสารประกอบการสอนประวัติศาสตร์ไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 รุ่งอรุณสุโขทัย เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรสุโขทัย

9.4 อินเทอร์เน็ต

9.5 แบบทดสอบหลังเรียน

9.6 แบบสังเกตความรับผิดชอบในการทำงาน

ใบความรู้ที่ 1

หลักศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

ด้านที่ 1

พ่อกู ชื่อศรีอินทราทิตย์ แม่กูชื่อนางเสือง พี่กูชื่อบานเมืองตูพี่น้องท้องเดียวห้าคน ผู้ชายสามผู้หญิงโสอง พี่เผื่อผู้ย้ายตายจากเผือเตียมแต่ยกเล็ก เมื่อกูขึ้นใหญ่ได้ สิบเก้าเข้าขุนสามชนเจ้าเมืองลอด มาท่เมืองดาก พ่อกูไปรบ ขุนสามชนหัวซ้าย ขุนสามชนจับมาหัวขวาขุนสามชนเคลื่อนเข้า ไพร่ฟ้าหน้าใสพ่อกู หนีญญายพายจแฉ่น กุบหนี กูจีข้างเบกพล กูจับเข้าก่อนพ่อกู กูต่อข้างด้วยขุนสามชน ดนกูฟ่งข้างขุนสามชนตัวชื่อมาสเมือง แฝ่ ขุนสามชนพ่ายหนี พ่อกูจึงขึ้นชื่อกูชื่อพระรามคำแหง เพื่อกูฟ่งข้างขุนสามชนเมื่อชั่วพ่อกู กูบ่าเรอแก่พ่อกู กูบ่าเรอแก่แม่กู กูได้ตัวเนื้อตัวปลา กูเอามาแก่พ่อกู กูได้หมากส้มหมากหวานอันใดกินอร่อยกินดี กูเอามาแก่พ่อกู กูไปตีหนังวังข้างได้ กูเอามาแก่พ่อกู กูไปท่บ้านท่เมือง ได้ข้างได้วงได้บัวได้นาง ได้เงื่อนได้ทองกูเอามาแวนแก่พ่อกูพ่อกูตายยังพ่อกู กูพรำบ่าเรอแก่พี่กู ดั่งบ่าเรอแก่พ่อกู พี่กูตายจึงได้เมืองแก่กูทั้งกลม เมื่อชั่วพ่อขุนรามคำแหง เมืองสุโขทัยนี้ดี ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว เจ้าเมืองบ่เอาจกอบในไพร่ลูท่างเพื่อนจวงวไปค้า จีมี้าไปขายใครจักใครค้าข้าง ค้า ใครจักใครค้าม้า ค้า ใครจักใครค้าเงื่อนค้ำทองค้ำไพร่ฟ้าหน้าใส ลูกเจ้าลูกขุนผู้ใดแล้ ล้มตายหายกว่าเหย้าเรือนพ่อเชื้อเสื่อค้ำมันข้างขอลูกเมียเยยข้าว ไพร่ฟ้าข้าไท ป่าหมากพลูพ่อเชื้อมัน ไว้แก่ลูกมันสิ้น ไพร่ฟ้าลูกเจ้าลูกขุน ผิแลผิดแผกเสกกว้างกัน สวนคูแท้แล้ จึงแล่งความแก่ขาด้วยชื้อบ่เข้าผู้ลักมักผู้ช้อน เห็นข้าวท่านบ่ใครพิน เห็นสินท่านบ่ใครเคียดคนใดจีข้างมาหา พาเมืองมาสู่ช้อยเหนือเพื่อกู มันบ่มีข้างบ่มีม้า บ่มีบ่าวบ่มีนางบ่มีเงื่อนบ่มีทอง ให้แก่มัน ช้อยมันดวงเป็นบ้านเป็นเมือง ได้ข้าเสือก ข้าเสื่อหัวฟุงหัวรบก็ดี บ่ฆ่าบ่ตี ในปากประตูมีกระดิ่งอันฉิ่งแขวนไว้ ู้เห็น ไพร่ฟ้าหน้าปกกลางบ้านกลางเมือง มีถ้อยมีความ เจ็บท้องข้องใจ มันจกกล่าวถึงเจ้าถึงขุนบ่ไร้ไปถั่นกะดิ่งอันท่านแขวนไว้ พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมืองได้

ใบงาน
พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย

คำชี้แจง ให้นักเรียนระดมความคิดวิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยลงในตารางที่กำหนดให้

พัฒนาการของอาณาจักร สุโขทัย	ระบบ/รูปแบบ	ลักษณะการพัฒนาการ
1. ด้านการเมือง		
2. ด้านเศรษฐกิจ		
3. ด้านสังคม		
4. ด้านความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ		

แบบสังเกตความรับผิดชอบในการทำงาน

คำชี้แจง เขียนคะแนนความรับผิดชอบในการทำงานแต่ละด้านลงในช่องผลการประเมิน

- 1 คะแนน หมายถึง มีความรับผิดชอบอยู่ในระดับน้อย
- 2 คะแนน หมายถึง มีความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง
- 3 คะแนน หมายถึง มีความรับผิดชอบอยู่ในระดับสูง

ชื่อ-สกุล	ความรับผิดชอบในการทำงาน				
	ตั้งใจในการทำงาน ที่มอบหมาย	ทำงาน เป็นขั้นตอน	ปฏิบัติงานเต็ม ความสามารถ	งานเสร็จ ตรงเวลา	รวม

.....(ผู้ประเมิน)

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามให้ได้ใจความถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

1. เพราะเหตุใดสมัชชาสุขภาพจึงมีรูปแบบการปกครองพหุภาคีหรือปีตาธิปไตย

.....

.....

2. สมัชชาสุขภาพมีการจัดระเบียบการปกครองอย่างไร

.....

.....

3. สมัชชาสุขภาพมีลักษณะเศรษฐกิจอย่างไร

.....

.....

4. อะไรเป็นเหตุปัจจัยสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจสมัชชาสุขภาพมีความเจริญรุ่งเรือง

.....

.....

5. ลักษณะทางสังคมสมัชชาสุขภาพเป็นอย่างไร

.....

.....

6. อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ลักษณะทางสังคมสมัชชาสุขภาพมีความมั่นคง

.....

.....

7. ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัชชาสุขภาพเป็นอย่างไร

.....

.....

8. อะไรเป็นเหตุปัจจัยสำคัญที่ทำให้อาณาจักรสุขภาพต้องล่มสลายเสียเอกราชให้กับอาณาจักรอยุธยา

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยเวลา 3 คาบ/ชั่วโมง

มาตรฐาน ส4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ม1/3 วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน

ผลการเรียนรู้ 2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศ ร่วมกันตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรม

1. สาระสำคัญ

อาณาจักรสุโขทัยเป็นอาณาจักรแรกของไทยที่มีพัฒนาการวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยของตนเอง โดย อาณาจักรสุโขทัยได้มีการคิดค้นประดิษฐ์อักษรภาษาไทยขึ้นเป็นครั้งแรกซึ่งเป็นรากฐานการพัฒนาการภาษาไทยในปัจจุบัน ซึ่งส่งผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมทางด้านวรรณกรรม ประเพณี ศิลปกรรมในสมัยสุโขทัยที่ได้รับอิทธิพลมาจากพุทธศาสนา ส่วนภูมิปัญญาคนในสุโขทัยได้มีการสร้างชลประทานและเครื่องสังคโลกเพื่อการดำรงชีวิตของสมัยสุโขทัย ทางด้านการทำมาหากินของคนสุโขทัยในสมัยนั้น ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการของคนไทยในปัจจุบัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยได้
2. วิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยได้
3. สังเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบันได้

3. สาระการเรียนรู้

1. วัฒนธรรมทางภาษา
2. วัฒนธรรมทางวรรณกรรม
3. ประเพณีที่สำคัญสมัยสุโขทัย
4. ศิลปกรรมสมัยสุโขทัย
5. การชลประทานสมัยสุโขทัย
6. เครื่องสังคโลก

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักความเป็นไทย
2. มีความรับผิดชอบ

6. หลักฐานการเรียนรู้

6.1 ชิ้นงาน

- Powerpoint
- แผนผังความคิด
- ผลงานนักเรียน (ตารางวิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัย

แผ่นพับโปสเตอร์ เป็นต้น)

6.2 ภาระงาน

- การนำเสนอแผนผังความคิดหน้าชั้นเรียน

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตัวชี้วัดจากจุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์
1. วิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยได้	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ผู้เรียน	80%
2. วิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยได้อย่างรับผิดชอบ	การทดสอบ การประเมินการคิดวิเคราะห์	แบบทดสอบ แบบประเมินการคิดวิเคราะห์	ผู้เรียน	80%
3. สังเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบันได้	การทดสอบ การสังเกตความรับผิดชอบ การวัดรักความเป็นไทย	การทดสอบ แบบสังเกตความรับผิดชอบ แบบวัดรักความเป็นไทย	ผู้เรียน	80%

8. กิจกรรมการเรียนรู้(วิธีสอน โดยการแก้ปัญหา)

8.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1) ครูนำเสนอรูปภาพเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมสมัยสุโขทัยเพิ่มภาพที่ 1 โดยสื่อ Powerpoint

2) ให้นักเรียนร่วมอภิปรายถึงรูปแบบและคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย พร้อมนำเข้าสู่บทเรียน เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย

8.2 ขั้นทำกิจกรรมการเรียนรู้

8.2.1 ขั้นการกำหนดปัญหาและการวิเคราะห์ปัญหา

1) ครูนำเสนอใบความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยจากหลักศิลาจารึกตามใบรู้ที่ 1 หลักศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ด้านที่ 4 โดยสื่อ Powerpoint

2) ให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัย

3) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มระดมความคิดวิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยลงในใบงานที่กำหนดให้

8.2.2 ขั้นการตั้งสมมติฐาน

3) แบ่งกลุ่มนักเรียนศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยตามความสนใจของผู้เรียน

4) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดในการตั้งคำถามในประเด็นที่นักเรียนต้องการรู้เกี่ยวกับคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัย

8.2.3 ขั้นการเก็บและการรวบรวมข้อมูล

5) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดวางแผนในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัย

6) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ เอกสารประกอบการสอนประวัติศาสตร์ไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 รุ่งอรุณสุโขทัย และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

8.2.4 ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล

7) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดวิเคราะห์คุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยตามขั้นตอนที่วางแผนไว้

8) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการนำเสนอคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัย

8.2.5 ขั้นตอนการสรุปผล

9) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยตามรูปแบบที่กลุ่มเลือกศึกษาค้นคว้า

10) ให้นักเรียนร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม พร้อมสรุปคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัย

8.3 ขั้นสรุปบทเรียน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อปรับปรุงการทำงานของตน พร้อมทั้งครูให้ข้อเสนอแนะในการทำงานของแต่ละกลุ่ม เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

9. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

9.1 เอกสารประกอบการสอนประวัติศาสตร์ไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 รุ่งอรุณสุโขทัย เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย

9.2 PowerPointแฝ้มภาพที่ 1 ศิลปวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย

9.3 PowerPointใบความรู้ที่ 1 ข้อความหลักศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราชด้านที่ 4

9.4 ใบงาน วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย

9.5 เอกสารประกอบการสอน และอินเทอร์เน็ต

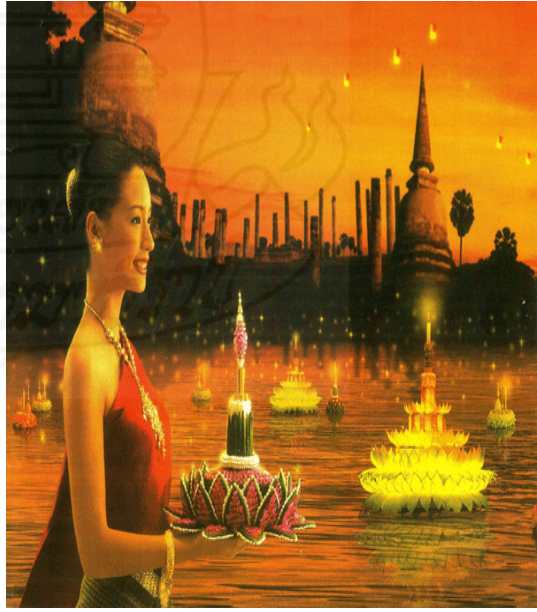
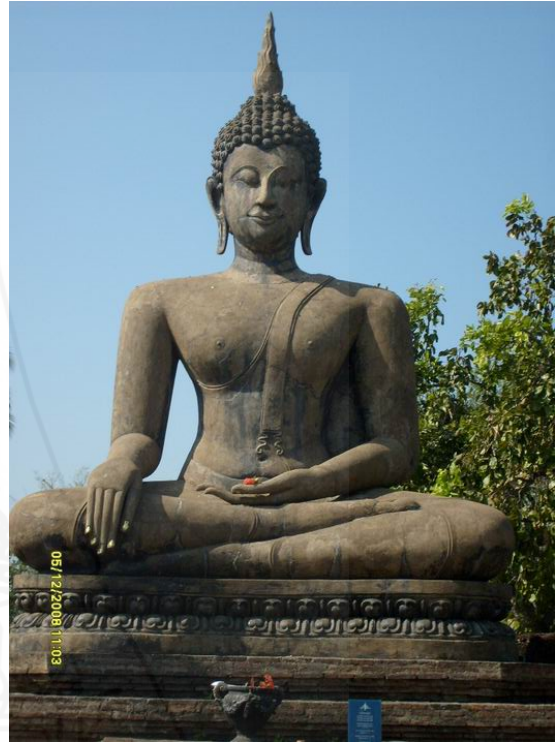
9.6 แบบทดสอบหลังเรียน

9.7 แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

9.8 แบบวัดรักความเป็นไทย

9.9 แบบสังเกตความรับผิดชอบในการทำงาน

แฟ้มภาพที่ 1
ศิลปวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย

ใบความรู้ที่ 1

หลักศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

ด้านที่ 4

พ่อขุนพระรามคำแหง ลูกพ่อขุนศรีอินทราทิตย์เป็นขุนในเมืองศรีสัชชนาลัย สุโขทัยซึ่งมากกวาลาว แลไทยเมืองใต้ห้าฟ้า... ไทยชาวอุษาของมาออก ๑๒๐๗ ศกปี กุนให้ขุดเอาพระธาตุดอกทั้งหลายเห็น กระทบบูชาบ่าเรอแก่พระธาตุดูได้เดือนหกวันจึง เอาลงฝังในกลางเมืองศรีสัชชนาลัยก่อนพระเจดีย์เหนือหกเข้าจึงแล้วตั้งเวียงผาล้อมพระ มหาธาตุดู สามเข้าจึงแล้ว เมื่อก่อนลายสือไทยนี้มี ๑๒๐๕ ศกปีมะแม พ่อขุน รามคำแหง หาใครใจในใจ แลใส่ลายสือไทยนี้ลายสือไทยนี้จึงมีเพื่อขุนผู้นั้นใส่ไว้ พ่อ ขุนรามคำแหงนั้นหาเป็นท้าวเป็นพระยาแก่ไทยทั้งหลายหาเป็นครูอาจารย์สั่งสอนไทย ทั้งหลายให้รู้บุญรู้ธรรมแท้ แต่คนอันมีในเมืองไทยด้วยรู้ด้วยหลวก ด้วยแกล้วด้วยหาญ ด้วยแคะ ด้วยแรง หากคนจักเสมอมิได้ อาจปราบฝูงข้าศึกมีเมืองกว้างซ่างหลาย ปราบ เบื้องตะวันออก รอด สรลวง สองแคว ลุมบาจายสคาห้าฝั่งของเถียงเวียงจันทน์เวียงคำ เป็นที่แล้ว เบื้องหัวนอน รอดคนที่ พระบาง แพรกสุพรรณภูมิ ราชบุรี เพชรบุรี ศรี ธรรมราช ฝั่งทะเลสมุทรเป็นที่แล้ว เบื้องตะวันตกรอดเมืองจอด เมือง...น หงสาวดี สมุทรหาเป็นแดน เบื้องดินนอน รอดเมืองแพร่เมืองม่าน เมือง... เมืองพลัว ฝั่งของ เมืองขวา เป็นที่แล้ว ปดุกเลี้ยงฝูงลูกบ้านลูกเมืองนั้น ชอบด้วยธรรมทุกคน

ใบงาน

วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย

คำชี้แจง ให้นักเรียนระดมความคิดวิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยลงในตารางที่กำหนดให้

วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัย	คุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัย	อิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

แบบสังเกตความรับผิดชอบในการทำงาน

คำชี้แจง เขียนคะแนนความรับผิดชอบในการทำงานแต่ละด้านลงในช่องผลการประเมิน

- 1 คะแนน หมายถึง มีความรับผิดชอบอยู่ในระดับน้อย
- 2 คะแนน หมายถึง มีความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง
- 3 คะแนน หมายถึง มีความรับผิดชอบอยู่ในระดับสูง

ชื่อ-สกุล	ความรับผิดชอบในการทำงาน				
	ตั้งใจในการทำงาน ที่มอบหมาย	ทำงาน เป็นขั้นตอน	ปฏิบัติงานเต็ม ความสามารถ	งานเสร็จ ตรงเวลา	รวม

.....(ผู้ประเมิน)

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามให้ได้ใจความถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

1. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยมีอะไรบ้าง

1.1.....

1.2.....

1.3.....

1.4.....

1.5.....

2. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยในแต่ละประเภทมีคุณค่าอย่างไรบ้าง

.....

.....

3. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน

.....

.....

4. พระมหากษัตริย์พระองค์ใดที่ทรงประดิษฐ์ตัวอักษรไทยให้เรายังใช้กันจนถึงทุกวันนี้

.....

.....

5. ประเพณีที่สำคัญสมัยสุโขทัยอะไรบ้างที่ยังมีการสืบทอดมาจนถึงปัจจุบันนี้

.....

.....

แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ชุดที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทความที่กำหนดให้แล้วพิจารณาวิเคราะห์เลือกตอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

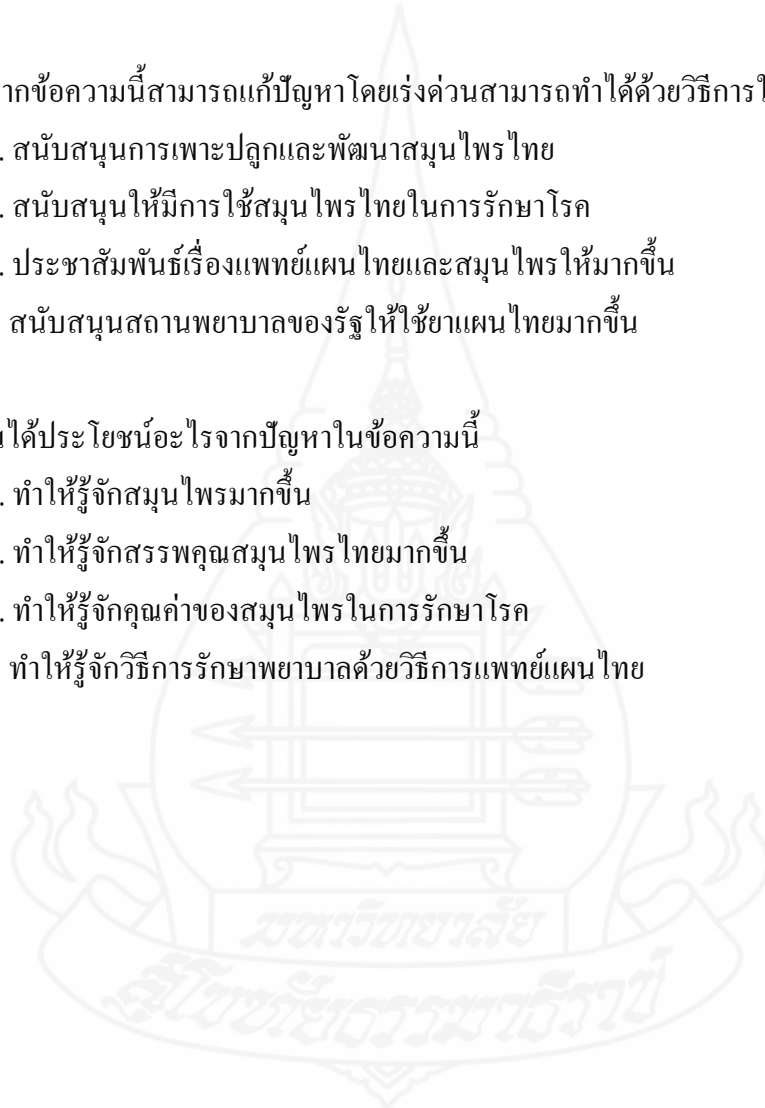
สถานการณ์ที่ 1

สำนักงานสถิติแห่งชาติ เผยผลสำรวจคนไทยกว่า 70% เห็นด้วยถึงเห็นด้วยอย่างยิ่งในการนำยาแผนไทยมาใช้รักษาอาการเจ็บป่วยเล็กๆ น้อยๆ หรืออาการระยะแรก ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล และทำให้ประเทศไทยสามารถลดภาระรายจ่ายการนำเข้ายาได้ รวมทั้งยาแผนไทยเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมที่สืบทอดกันมา มีความเชื่อถือและไว้วางใจได้ และผลการสำรวจยังพบว่า ประชาชน ร้อยละ 41.6 ไม่รู้จักและไม่เคยใช้ยาแผนไทยหรือสมุนไพรในการรักษาโรค และมีผู้ที่รู้จักแต่ไม่เคยใช้ ร้อยละ 36.5 ส่วนประชาชนที่รู้จักและเคยใช้มีสัดส่วนเพียง ร้อยละ 21.9 และพบว่า ประชาชนเลือกไปพบแพทย์แผนปัจจุบันตามคลินิก/สถานพยาบาลต่างๆ เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.2) รองลงมาซื้อยาแผนปัจจุบันมารักษาอาการเอง(ร้อยละ 59.7) ดูแลตนเองที่บ้านโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 56.4) และใช้สมุนไพร/ยาแผนไทยรักษาอาการ (ร้อยละ 18.8) ขณะที่ประชาชนเลือกที่จะไปพบแพทย์แผนไทย/หมอฟันบ้าน มีเพียงร้อยละ 4.3

ไทยรัฐออนไลน์ 23 เม.ย. 2557

1. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร
  - ก. สมุนไพรในการรักษาโรค
  - ข. การเลือกใช้สมุนไพรในการรักษาโรค
  - ค. ยาแผนไทยกับการรักษาโรคเจ็บป่วย
  - ง. การใช้ยาแผนไทยรักษาโรคลดค่าใช้จ่าย
2. ปัญหาจากข้อความนี้มาจากสาเหตุใด
  - ก. คนไทยไม่รู้จักสมุนไพรไทยในการรักษาโรค
  - ข. คนไทยใช้สมุนไพรไทยในการรักษาโรคน้อยมาก
  - ค. คนไทยเลือกไปพบแพทย์แผนปัจจุบันมากกว่าใช้สมุนไพร
  - ง. คนไทยนิยมรักษาโรคด้วยยาแผนไทยและสมุนไพรมากขึ้น

3. อะไรน่าจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้คนไทยใช้สมุนไพรในการรักษาโรคน้อย
- ก. หาซื้อยากในท้องตลาด
  - ข. ไม่รู้จักสรรพคุณของสมุนไพร
  - ค. พบแพทย์แผนปัจจุบันตามคลินิกสะดวกกว่า
  - ง. ขาดแพทย์แผนไทยในการรักษาโรคเจ็บป่วย
4. ปัญหาจากข้อความนี้สามารถแก้ปัญหาโดยเร่งด่วนสามารถทำได้ด้วยวิธีการใด
- ก. สนับสนุนการเพาะปลูกและพัฒนาสมุนไพรไทย
  - ข. สนับสนุนให้มีการใช้สมุนไพรไทยในการรักษาโรค
  - ค. ประชาสัมพันธ์เรื่องแพทย์แผนไทยและสมุนไพรให้มากขึ้น
  - ง. สนับสนุนสถานพยาบาลของรัฐให้ใช้ยาแผนไทยมากขึ้น
5. นักเรียนได้ประโยชน์อะไรจากปัญหาในข้อความนี้
- ก. ทำให้รู้จักสมุนไพรมากขึ้น
  - ข. ทำให้รู้จักสรรพคุณสมุนไพรไทยมากขึ้น
  - ค. ทำให้รู้จักคุณค่าของสมุนไพรในการรักษาโรค
  - ง. ทำให้รู้จักวิธีการรักษาพยาบาลด้วยวิธีการแพทย์แผนไทย

แบบวัดรักความเป็นไทย

ชุดที่ 1

1. ประเพณีวันสำคัญใดของไทยที่นักเรียนคิดว่าสำคัญและอยากเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด เพราะเหตุผลใด จงอธิบายให้ชัดเจนที่สุด

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารในสังคมสื่อสารในปัจจุบัน และนักเรียนจะใช้ภาษาไทยในการสื่อสารอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ภูมิปัญญาไทยในปัจจุบันขาดการดูแลรักษาอย่างจริงจัง นักเรียนจะมีวิธีการในการดูแลรักษาภูมิปัญญา พื้นบ้านของไทยเราอย่างไรให้ดำรงอยู่ตลอดไป

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา เวลา 2 คาบ/ชั่วโมง

มาตรฐาน ส.4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ม.2/2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา

ผลการเรียนรู้ 2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศ

ร่วมกัน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญา และวัฒนธรรม

1. สาระสำคัญ

อาณาจักรอยุธยาเป็นอาณาจักรของคนไทยที่มีพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมโดยได้รับอิทธิพลจากอาณาจักรสุโขทัย และจากศาสนาพราหมณ์ที่มีความเชื่อกษัตริย์เปรียบสมดุเทพจุติมาเกิด ดังนั้นการปกครองจึงมีรูปแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ รวมอำนาจไว้ที่พระมหากษัตริย์ในการปกครองของประเทศ โดยเศรษฐกิจสำคัญผูกขาดโดยพระคลังสินค้าซึ่งมีหน้าที่ดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ ส่วนเศรษฐกิจอื่นให้ประชาชนมีอิสระในการประกอบอาชีพได้ ซึ่งสังคมในสมัยอยุธยาเป็นระบบศักดินาโดยการนำเอาที่ดินนามากำหนดชนชั้นคนในสังคม ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีทั้งรูปแบบความร่วมมือ และความขัดแย้งในรูปแบบการทำสงครามกับประเทศเพื่อนบ้าน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์พัฒนาการทางการเมืองสมัยอยุธยาได้
2. สังเคราะห์ลักษณะทางเศรษฐกิจสมัยอยุธยาได้
3. วิเคราะห์ลักษณะทางสังคมสมัยอยุธยาได้
4. วิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยาได้

3. สาระการเรียนรู้

1. พัฒนาการทางการเมือง
2. พัฒนาการทางสังคม
3. พัฒนาการทางเศรษฐกิจ
4. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักความเป็นไทย
2. มีความรับผิดชอบ

6. หลักฐานการเรียนรู้

6.1 ชิ้นงาน

- Powerpoint
- ผลงานนักเรียน(ตารางวิเคราะห์พัฒนาการอาณาจักรอยุธยาแผนผังความคิด
เพิ่มภาพ ภาพวาด แผ่นพับ เป็นต้น)

6.2 ภาระงาน

- การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตัวชี้วัดจากจุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์
1.วิเคราะห์พัฒนาการทางการเมืองสมัยอยุธยาได้	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ผู้เรียน	80%
2. สังเคราะห์ลักษณะทางเศรษฐกิจสมัยอยุธยาได้	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ผู้เรียน	80%
3. วิเคราะห์ลักษณะทางสังคมสมัยอยุธยาได้	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ผู้เรียน	80%
4. วิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยาได้	การทดสอบ การสังเกตความ รับผิดชอบ	แบบทดสอบ แบบสังเกตความ รับผิดชอบ	ผู้เรียน	80%

8. กิจกรรมการเรียนรู้(วิธีการทางประวัติศาสตร์)

8.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1) ครูนำเสนอเพิ่มภาพอุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา โดย PowerPoint ดังเพิ่มภาพที่ 1 อุทยานประวัติศาสตร์อาณาจักรกรุงศรีอยุธยา

2) ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนร่วมอภิปรายถึงพัฒนาการของอาณาจักรกรุงศรีอยุธยาในอดีต พร้อมนำเข้าสู่บทเรียนเรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา

8.2 ขั้นทำกิจกรรมการเรียนรู้

8.2.1 ขั้นกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน

1) ครูนำเสนอปัญหาเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยาโดย PowerPoint เพิ่มภาพ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงความรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา ดังเพิ่มภาพที่ 2หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงความรุ่งเรืองของอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา

2) ให้นักเรียนระดมความคิดตั้งประเด็นคำถามในสิ่งที่นักเรียนต้องการรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

3) ให้นักเรียนระดมความคิดวิเคราะห์ปัญหาจากประเด็นปัญหาที่ต้องการรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยาลงในใบงานที่กำหนดให้

4) แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสนใจที่จะศึกษาประเด็นปัญหาที่ต้องการรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

5) ให้แต่ละกลุ่มระดมความคิดในการตั้งคำถามในประเด็นที่ต้องการรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา ดังนี้

5.1 สมัยอยุธยามีรูปแบบการปกครองแบบใด

5.2 สมัยอยุธยามีการจัดระเบียบการเมืองการปกครองอย่างไร

5.3 สมัยอยุธยามีรูปแบบเศรษฐกิจอย่างไร

5.4 สมัยอยุธยามีลักษณะทางสังคมอย่างไร

5.5 สมัยอยุธยามีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในรูปแบบใด

8.2.2 ชั้นรวบรวมหลักฐาน

6) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดในการวางแผนในการเก็บและการรวบรวมข้อมูลตามประเด็นคำถามที่กลุ่มต้องการรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

7) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ เอกสารประกอบการสอนประวัติศาสตร์ไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ก้าวไกลไปกับอยุธยา และอินเทอร์เน็ต เป็นต้นมาสนับสนุนตามประเด็นคำถามที่กลุ่มต้องการรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

8.2.3 ชั้นการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูลและหลักฐาน

8) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสนับสนุนตามประเด็นคำถามที่กลุ่มต้องการรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

8.2.4 ชั้นตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลและหลักฐาน

9) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม พร้อมสรุปพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

8.2.5 ชั้นนำเสนอผลการศึกษา

10) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอพัฒนาการการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

8.3 ชั้นสรุปบทเรียน

1) ให้นักเรียนและครูอภิปรายสรุปพัฒนาการการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

2) ให้นักเรียนร่วมอภิปรายถึงกระบวนการทำงานในแต่ละกลุ่มเพื่อปรับปรุงการทำงานของตน พร้อมทั้งครูให้ข้อเสนอแนะในการทำงานของนักเรียนในการนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขในการทำงานครั้งต่อไป

9. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

9.1 เอกสารประกอบการสอนประวัติศาสตร์ไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ก้าวไกลไปกับอยุธยา เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา

9.2 PowerPointแถมภาพที่ 1 อุทยานประวัติศาสตร์อณาจักรกรุงศรีอยุธยา

9.3 PowerPointเพิ่มภาพที่ 2 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงความรุ่งเรืองของอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา

9.4 ใบงาน พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา

9.5 อินเทอร์เน็ต

9.6 แบบทดสอบหลังเรียน

9.7 แบบสังเกตความรับผิดชอบในการทำงาน

เพิ่มภาพที่ 1

อุทยานประวัติศาสตร์อณาจักรกรุงศรีอยุธยา

อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา “นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาและเมืองบริวาร”

วิหารพระมงคลบพิตร

พระมงคลบพิตรเป็นพระพุทธรูปบุทองสัมฤทธิ์องค์ใหญ่องค์เดียวในประเทศไทย
สันนิษฐานกันว่าสร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนต้น

พระที่นั่งสรรเพชญปราสาท

พระที่นั่งหนึ่งในเขตพระราชวังโบราณสร้างในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
ช่วงกรุงศรีอยุธยารุ่งเรือง
เคยใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีสำคัญของราชสำนัก รับแขกบ้านแขกเมือง

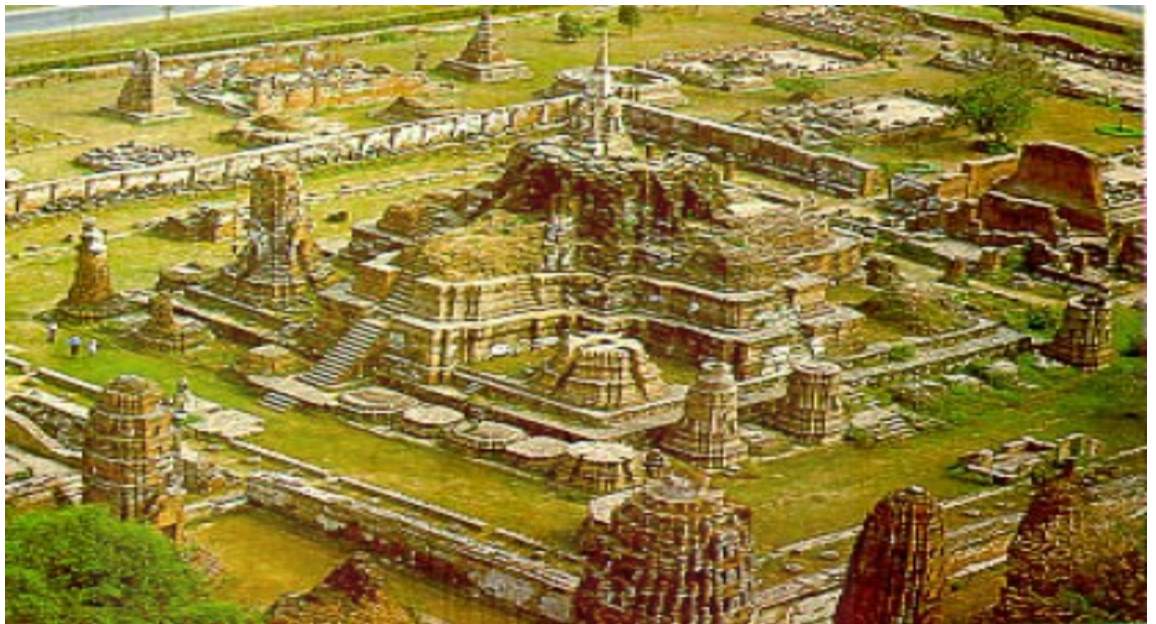
หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา

แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองทางพระพุทธศาสนาในอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา

แฟ้มภาพที่ 2

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงความรุ่งเรืองของอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา

ใบงาน
พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา

คำชี้แจง ให้นักเรียนระดมความคิดวิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาลงในตารางที่กำหนดให้

พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา	ระบบ/รูปแบบ	ลักษณะการพัฒนาการ
1. ด้านการเมือง		
2. ด้านเศรษฐกิจ		
3. ด้านสังคม		
4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ		

แบบสังเกตความรับผิดชอบในการทำงาน

คำชี้แจง เขียนคะแนนความรับผิดชอบในการทำงานแต่ละด้านลงในช่องผลการประเมิน

- 1 คะแนน หมายถึง มีความรับผิดชอบอยู่ในระดับน้อย
- 2 คะแนน หมายถึง มีความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง
- 3 คะแนน หมายถึง มีความรับผิดชอบอยู่ในระดับสูง

ชื่อ-สกุล	ความรับผิดชอบในการทำงาน				
	ตั้งใจในการทำงาน ที่มอบหมาย	ทำงาน เป็นขั้นตอน	ปฏิบัติงานเต็ม ความสามารถ	งานเสร็จ ตรงเวลา	รวม

.....(ผู้ประเมิน)

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามให้ได้ใจความถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

1. เพราะเหตุใดอาณาจักรอยุธยาจึงมีรูปแบบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

.....

.....

2. สมัยอยุธยามีการจัดระเบียบการปกครองในแต่ละยุคเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

3. สมัยอยุธยามีลักษณะเศรษฐกิจอย่างไร

.....

.....

4. อะไรเป็นเหตุปัจจัยสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจสมัยอยุธยามีความเจริญรุ่งเรือง

.....

.....

5. สินค้าส่งออกที่สำคัญในสมัยอยุธยามีอะไรบ้าง

.....

.....

6. สมัยอยุธยามีลักษณะทางสังคมอย่างไร

.....

.....

7. อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ลักษณะทางสังคมสมัยอยุธยามีความมั่นคง

.....

.....

8. ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยาเป็นอย่างไร

.....

.....

9. อะไรเป็นเหตุปัจจัยสำคัญที่ทำให้อาณาจักรอยุธยาต้องล่มสลายเสียเอกราชให้กับประเทศพม่า

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นภาคเรียนที่ปีการศึกษา 2558
หน่วยการเรียนรู้ 2 เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีเวลา3คาบ/ชั่วโมง

.....
มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก
ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ม.2/3 ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของ
ภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา

ผลการเรียนรู้ 2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศ
ร่วมกัน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิ
ปัญญาและวัฒนธรรม

1. สาระสำคัญ

อยุธยาและธนบุรีเป็นอาณาจักรของไทยที่มีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่สำคัญในการเป็น
รากฐานสำคัญต่อการพัฒนาการประเทศไทยในปัจจุบัน โดยมีวรรณกรรมและศิลปกรรมเป็น
วัฒนธรรมสำคัญในสมัยอยุธยาซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนาและมีการสร้างระบบการ
ควบคุมกำลังคนด้วยการจัดให้ไพร่ซึ่งเป็นประชาชนของประเทศต้องสังกัดมูลนายซึ่งจัดเป็นภูมิ
ปัญญาสำคัญในการควบคุมกำลังคนในสมัยอยุธยา

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี ได้
2. วิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี ได้
3. สังเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทย
ในปัจจุบันได้

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 วัฒนธรรมทางวรรณกรรม
- 3.2 ศิลปกรรมสมัยอยุธยา
- 3.3 การควบคุมกำลังคน

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักความเป็นไทย
2. มีความรับผิดชอบ

6. หลักฐานการเรียนรู้

6.1 ชิ้นงาน

- PowerPoint
- แผนผังความคิด
- ผลงานนักเรียน(ตารางวิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี
แผนผังความคิด แฟ้มภาพ ภาพวาด แผ่นพับ เป็นต้น)

6.2 ภาระงาน

- การนำเสนอผลงานกลุ่มหน้าชั้นเรียน

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์
1. วิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี ได้	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ผู้เรียน	80%
2. วิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี ได้อย่างรับผิดชอบ	การทดสอบ การวัดการคิดวิเคราะห์	แบบทดสอบ แบบวัด การคิดวิเคราะห์	ผู้เรียน	80%
3. สังเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบันได้	การทดสอบ การสังเกตความ รับผิดชอบ การวัดรักความเป็น ไทย	แบบทดสอบ แบบประเมิน ความรับผิดชอบ แบบวัดรักความเป็น ไทย	ผู้เรียน	80%

8. กิจกรรมการเรียนรู้(วิธีสอน โดยการแก้ปัญหา)

8.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1) ครูนำเสนอแฟ้มภาพศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาสมัยอยุธยา โดย PowerPoint ดังแฟ้มภาพที่ 1 วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

2) ให้นักเรียนร่วมอภิปรายเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรกรุงศรีอยุธยาทางด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย พร้อมนำเข้าสู่บทเรียนเรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

8.2 ขั้นทำกิจกรรมการเรียนรู้

8.2.1 ขั้นการกำหนดปัญหาและการวิเคราะห์ปัญหา

1) ครูนำเสนอแฟ้มภาพศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาสมัยอยุธยา โดย PowerPoint ดังแฟ้มภาพที่ 2 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

2) ให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

3) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มระดมความคิดวิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีลงในใบงานที่กำหนดให้

8.2.2 ขั้นการตั้งสมมติฐาน

4) แบ่งกลุ่มนักเรียนศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีตามความสนใจของผู้เรียน

5) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดในการตั้งคำถามในประเด็นที่นักเรียนต้องการรู้เกี่ยวกับคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

8.2.3 ขั้นการเก็บและการรวบรวมข้อมูล

6) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดวางแผนในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบันได้

7) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ เอกสารประกอบการสอนประวัติศาสตร์ไทย หน่วยการเรียนรู้ ที่ 2 ก้าวไกลไปกับอยุธยา และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

8.2.4 ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล

8) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดวิเคราะห์คุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีตามขั้นตอนที่วางแผนไว้

9) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการนำเสนอคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

8.2.5 ขั้นการสรุปผล

10) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีตามรูปแบบที่กลุ่มเลือกศึกษาค้นคว้า

11) ให้นักเรียนร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม พร้อมสรุปคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบันได้

8.3 ขั้นสรุปบทเรียน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อปรับปรุงการทำงานของตน พร้อมทั้งครูให้ข้อเสนอแนะในการทำงานของแต่ละกลุ่ม เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

9. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

9.1 เอกสารประกอบการสอนประวัติศาสตร์ไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ก้าวไกลไปกับอยุธยาเรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

9.2 PowerPoint ภาพที่ 1 วัฒนธรรมและภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี

9.3 PowerPoint ใบความรู้ที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

9.4 ใบงาน วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

9.5 อินเทอร์เน็ต

9.6 แบบทดสอบหลังเรียน

9.7 แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

9.8 แบบวัดรักความเป็นไทย

9.9 แบบสังเกตความรับผิดชอบในการทำงาน

แฟ้มภาพที่ 1

ภาพแสดงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

บทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าตากสินกรุงธนบุรี

เจดีย์ย่อเหลี่ยมไม้สิบสองสมัยอยุธยา

วัดมงคลบพิตร

แฟ้มภาพที่ 2

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย
สมัยอยุธยาและธนบุรี

พระพุทธรูปทรงเครื่องใหญ่ศิลปะสมัยอยุธยาตอนปลาย

กระบวนพยุหยาตราทางชลมารค

เจดีย์ทรงลังกา

เครื่องทองสมัยอยุธยา

สมุดภาพไตรภูมิฉบับหลวง สมัยธนบุรี

เครื่องเบญจรงค์สมัยอยุธยาตอนปลาย

ภูมิปัญญาการลงรักปิดทองสมัยธนบุรี

ภูมิปัญญาการสร้างบ้านเรือนไทยสมัยธนบุรี

ใบงาน
วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนระดมความคิดวิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี
ลงในตารางที่กำหนดให้

วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ		คุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยา	อิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน
สมัยอยุธยา	สมัยธนบุรี		
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามให้ได้ใจความถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

1. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีมีอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

2. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีในแต่ละประเภทมีคุณค่าอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

3. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน

.....
.....
.....
.....

4. สมัยอยุธยาและธนบุรีมีการแต่งวรรณกรรมที่สำคัญอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

5. ประเพณีที่สำคัญสมัยอยุธยาอะไรบ้างที่ยังมีการสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

.....
.....
.....

แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ชุดที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทความที่กำหนดให้แล้วพิจารณาวิเคราะห์เลือกตอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

สถานการณ์ที่ 2

ปัจจุบันมรดกทางวัฒนธรรมของชาติขาดการดูแลและอนุรักษ์ของดั้งเดิมเอาไว้จึงมีความเสี่ยงต่อการสูญหายและการนำไปใช้ผิดเพี้ยน โดยเฉพาะชาวต่างชาติที่เข้ามาศึกษาโดยขาดผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้แนะนำและนำไปเผยแพร่ในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ทั้งภาษา วรรณกรรม ศิลปะการแสดง งานช่างฝีมือการละเล่น กีฬาพื้นบ้าน ประเพณี พิธีกรรมหรือองค์ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล ที่เป็นวิถีการดำเนินชีวิต ดังนั้นกรมส่งเสริมวัฒนธรรมจึงมีการศึกษาและสำรวจชุมชนต่างๆทั่วประเทศเพื่อเก็บข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรมของชาติที่เสี่ยงต่อการสูญสิ้นเพื่อนำมาขึ้นทะเบียนปกป้องคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาฯของท้องถิ่นและของชาติ รวมทั้งจะเป็นการรองรับการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาเพื่อการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ขององค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือยูเนสโก ขณะนี้คณะทำงานศึกษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมได้พิจารณาคัดเลือกเพื่อขึ้นทะเบียนในปี 2557 เรียบร้อยแล้ว มีจำนวนทั้งสิ้น 68 รายการ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐวันที่ 08/09/2014

1. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ
  - ก. การดูแลวัฒนธรรมไทย
  - ข. การคุ้มครองภูมิปัญญาไทย
  - ค. การรักษามรดกทางวัฒนธรรม
  - ง. การขึ้นทะเบียนมรดกทางวัฒนธรรม

2. ข้อใดเป็นปัญหาสำคัญในข้อความนี้

- ก. ขาดการดูแลและอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิมเอาไว้
- ข. วัฒนธรรมดั้งเดิมการสูญหายและการนำไปใช้ไม่ถูกต้อง
- ค. ขาดผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รู้แนะนำทางวัฒนธรรมดั้งเดิม
- ง. การเผยแพร่วัฒนธรรมดั้งเดิมในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

3. วัฒนธรรมข้อใดที่ไม่สามารถจับต้องได้

- ก. พระพุทธรูป
- ข. พระราชวัง
- ค. ประเพณี
- ง. เครื่องดนตรี

4. มรดกทางวัฒนธรรมของชาติในข้อใดที่เสี่ยงต่อการสูญหายมากที่สุด

- ก. โบราณสถาน
- ข. โบราณวัตถุ
- ค. ภูมิปัญญาไทย
- ง. สถานที่สำคัญ

5. จากปัญหาในข้อความนี้ท่านจะมีแนวทางในการดูแลและอนุรักษ์วัฒนธรรมดังกล่าวอย่างไร

- ก. จัดงานแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่นประจำปี
- ข. ประชาสัมพันธ์ให้คนต่างประเทศทราบ
- ค. เข้าร่วมอบรมเป็นมัคคุเทศก์ให้ความรู้วัฒนธรรม
- ง. ดำเนินชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

แบบวัดรักความเป็นไทย

ชุดที่ 2

1. ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยใดที่นักเรียนคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีงามและชื่นชอบอยากให้สืบสานดำรง
คู่กับสังคมไทยตลอดไป เพราะเหตุผลใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าภาษาไทยมีความสำคัญมากน้อยอย่างไรในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

3. วิธีการดำเนินชีวิตที่ดีงามของไทยเช่น การเคารพผู้อาวุโส ความอ่อนน้อมถ่อมตน และความมี
น้ำใจเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน เป็นต้น นักเรียนจะมีแนวทางในการอนุรักษ์และสืบทอดได้
อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ เวลา 3 คาบ/ชั่วโมง

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ม.3/1 วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ

ผลการเรียนรู้ 2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรม

1. สาระสำคัญ

สมัยรัตนโกสินทร์มีพัฒนาการทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมมาจากอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี ซึ่งมีรูปแบบการเมืองการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ โดยมีศูนย์รวมจิตใจของประชาชนอยู่ที่พระมหากษัตริย์ซึ่งมีฐานะเป็นสมมุติเทพ เศรษฐกิจประชาชนมีอิสระในการประกอบอาชีพยกเว้นสินค้าที่มีผลประชาชนส่วนใหญ่และมีผลต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศจะผูกขาดโดยพระคลังสินค้า สำหรับพัฒนาการทางสังคมสมัยรัตนโกสินทร์ยังคงรูปแบบศักดินาเป็นระบบชนชั้นทางสังคมอยู่ในในสมัยรัชกาลที่ 1 ที่ทรงประกาศให้เลิกทาสประชาชนคนไทยจึงมีความเป็นอิสระเสรีภาพจนปัจจุบันนี้ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในสมัยรัตนโกสินทร์มีการติดต่อกับต่างประเทศตะวันตกมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้คนไทยมีพัฒนาการทางสังคมที่เจริญขึ้น

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์พัฒนาการทางการเมืองสมัยรัตนโกสินทร์ได้
2. ตั้งเคราะห์ลักษณะเศรษฐกิจสมัยรัตนโกสินทร์ได้
3. วิเคราะห์พัฒนาการทางสังคมสมัยรัตนโกสินทร์ได้
4. วิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์ได้

3. สาระการเรียนรู้

1. พัฒนาการทางการเมือง
2. พัฒนาการทางสังคม
3. พัฒนาการทางเศรษฐกิจ
4. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักความเป็นไทย
2. มีความรับผิดชอบ

6. หลักฐานการเรียนรู้

6.1 ชิ้นงาน

- Powerpoint
- แผนผังความคิด
- ผลงานนักเรียน (แผ่นพับ แผ่นโปสเตอร์ ป้ายนิเทศ และตารางการวิเคราะห์

พัฒนาการสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นต้น)

6.2 ภาระงาน

- การนำเสนอแผนผังความคิดหน้าชั้นเรียน

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตัวชี้วัดจากจุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์
1.วิเคราะห์พัฒนาการทางการเมือง สมัยรัตนโกสินทร์ได้	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ผู้เรียน	80%
2. สังเคราะห์ลักษณะเศรษฐกิจ สมัยรัตนโกสินทร์ได้	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ผู้เรียน	80%
3. วิเคราะห์พัฒนาการทางสังคม สมัยรัตนโกสินทร์ได้	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ผู้เรียน	80%
4. วิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์ได้	การทดสอบ การสังเกตความ รับผิดชอบ	แบบทดสอบ แบบสังเกตความ รับผิดชอบ	ผู้เรียน	80%

8. กิจกรรมการเรียนรู้ (สืบสวนสอบสวน)

8.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1) ครูนำเสนอบทเพลงกรุงเทพมหานคร ให้นักเรียนฟังและมีส่วนร่วมในการร้องเพลง กรุงเทพมหานคร

2) ให้นักเรียนอภิปรายถึงการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ พร้อมนำเข้าสู่บทเรียนเรื่อง พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์

8.2 ขั้นทำกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

8.2.1 ขั้นการสังเกตการกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน

1) ครูนำเสนอภาพแสดงถึงพัฒนาการสมัยรัตนโกสินทร์โดยPowerPoint ดังเพิ่ม ภาพที่ 1 ภาพพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ 1 พระบรมหาราชวัง และวัดพระแก้ว ระบบทาส การค้าระหว่างประเทศ การแต่งกาย เงินพดด้วง เป็นต้น

2) ให้นักเรียนตั้งคำถามในประเด็นที่ต้องการรู้หรือหาคำตอบเกี่ยวกับพัฒนาการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์ตามความสนใจของผู้เรียน

3) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มระดมความคิดวิเคราะห์พร้อมทั้งตั้งประเด็นคำถามที่กลุ่มต้องการรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์ตามความสนใจของกลุ่ม ดังนี้

3.1 สมัยรัตนโกสินทร์มีรูปแบบการปกครองแบบใด

3.2 สมัยรัตนโกสินทร์มีการจัดระเบียบการเมืองการปกครองอย่างไร

3.3 สมัยรัตนโกสินทร์มีรูปแบบเศรษฐกิจอย่างไร

3.4 สมัยรัตนโกสินทร์มีลักษณะทางสังคมอย่างไร

3.5 สมัยรัตนโกสินทร์มีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับประเทศใดใน

รูปแบบใดบ้าง

8.2.2 ขั้นการรวบรวมข้อมูลและการประเมินข้อมูล

4) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสนใจในประเด็นที่จะศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์

5) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการทำงานตามประเด็นปัญหาที่เลือกศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์

6) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามประเด็นปัญหาที่เลือกศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมัยรัตนโกสินทร์จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ตามที่วางแผนไว้

7) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดวิเคราะห์พัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์จากข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้จากแหล่งเรียนรู้ที่ศึกษาค้นคว้า

8.2.3 ขั้นการพิสูจน์ข้อสมมติฐานและการสรุป

8) ให้นักเรียนระดมความคิดวิเคราะห์ และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม พร้อมสังเคราะห์สรุปพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์

9) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์

8.2.4 ขั้นการนำไปใช้

10) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนที่ความคิด (mind map) ที่แสดงถึงพัฒนาการของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ หรือผลงานอื่นๆ เช่น แผ่นพับ แผ่นโปสเตอร์ ป้ายนิเทศ เป็นต้น

8.3 ขั้นสรุปบทเรียน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อปรับปรุงการทำงานของตน พร้อมทั้งครูให้ข้อเสนอแนะในการทำงานของแต่ละกลุ่ม เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

9. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

9.1 เอกสารประกอบการสอนประวัติศาสตร์ไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สถาปนารัตนโกสินทร์ เรื่อง พัฒนาการไทยสมัยรัตนโกสินทร์

9.2 บทเพลง กรุงเทพมหานคร

9.3 PowerPointแฟ้มภาพแสดงพัฒนาการสมัยรัตนโกสินทร์

9.4 ใบงานพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์

9.5 อินเทอร์เน็ต

9.6 แบบทดสอบหลังเรียน

9.7 แบบสังเกตความรับผิดชอบในการทำงาน

แฟ้มภาพที่ 1

ภาพแสดงถึงพัฒนาการสมัยรัตนโกสินทร์

พระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1

ภาพวัดพระแก้วและพระบรมมหาราชวัง

การเลิกลา

การค้าระหว่างประเทศต้นรัตนโกสินทร์

การคมนาคมสมัยต้นรัตนโกสินทร์

สถานบันเทิง

การแต่งกายสมัยต้นรัตนโกสินทร์

เงินพดด้วงที่ใช้แลกเปลี่ยนสมัยต้นรัตนโกสินทร์

ใบงาน

พัฒนาการของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์

คำชี้แจง ให้นักเรียนระดมความคิดวิเคราะห์พัฒนาการของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ลงในตารางที่กำหนดให้

พัฒนาการของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์	ระบบ/รูปแบบ	ลักษณะการพัฒนาการ
1. ด้านการเมือง		
2. ด้านเศรษฐกิจ		
3. ด้านสังคม		
4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ		

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามให้ได้ใจความถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

1. รัตนโกสินทร์มีรูปแบบการปกครองในแต่ละยุคเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

2. รัตนโกสินทร์มีการจัดระเบียบการปกครองในแต่ละยุคเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

3. รัตนโกสินทร์ในแต่ละยุคมีลักษณะเศรษฐกิจเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

4. อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้รัตนโกสินทร์มีเศรษฐกิจมีความเจริญรุ่งเรือง

.....

.....

5. สินค้าส่งออกที่สำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์มีอะไรบ้าง

.....

.....

6. สมัยรัตนโกสินทร์มีลักษณะทางสังคมอย่างไร

.....

.....

7. อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ลักษณะทางสังคมสมัยรัตนโกสินทร์มีความมั่นคง

.....

.....

8. ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์มีลักษณะอย่างไร

.....

.....

9. อะไรเป็นเหตุปัจจัยสำคัญที่ทำให้รัตนโกสินทร์มีความเจริญกว่าหน้ามั่นคง

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์เวลา 3 คาบ/ชั่วโมง

มาตรฐาน	ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย
ตัวชี้วัด	ม.3/3วิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทย
ผลการเรียนรู้	2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศ ร่วมกัน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรม

1. สาระสำคัญ

สมัยรัตนโกสินทร์มีการติดต่อค้าขายกับประเทศตะวันตกมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้คนไทยมีพัฒนาการทางสังคมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่เจริญขึ้น โดยเฉพาะวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยทางด้านสถาปัตยกรรม และศิลปกรรมเป็นรูปแบบผสมผสานกับทางตะวันตกมากขึ้น ส่วนวัฒนธรรมทางภาษาและวรรณกรรมประเพณีสำคัญและศาสนายังคงสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองตามความเชื่อศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคง ซึ่งผลต่อวิถีชีวิตของคนไทยเป็นสังคมพุทธศาสนาจนปัจจุบันนี้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ได้
2. วิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ได้
3. สังเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบันได้

3. สาระการเรียนรู้

1. วัฒนธรรมทางภาษาและวรรณกรรม
2. ศิลปกรรมสมัยรัตนโกสินทร์
3. สถาปัตยกรรม
4. ประเพณีสำคัญ
5. ศาสนา

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักความเป็นไทย
2. มีความรับผิดชอบ

6. หลักฐานการเรียนรู้

6.1 ชิ้นงาน

- PowerPoint
- แผนผังความคิด
- ผลงานนักเรียน (แผ่นพับ แผ่นโปสเตอร์ ป้ายนิเทศ ตารางวิเคราะห์คุณค่าวัฒนธรรม

และภูมิปัญญาไทย)

6.2 ภาระงาน

- การนำเสนอแผนผังความคิดหน้าชั้นเรียน

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตัวชี้วัดจากจุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์
1. วิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ได้	การทดสอบ	แบบทดสอบ	ผู้เรียน	80%
2. วิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ได้	การทดสอบ การวัดการคิดวิเคราะห์	แบบทดสอบ แบบวัดการคิดวิเคราะห์	ผู้เรียน	80%
3. สังเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบันได้	การทดสอบ การสังเกต ความ รับผิดชอบ การวัดรักความเป็นไทย	แบบทดสอบ แบบประเมินความ รับผิดชอบ แบบวัดรักความเป็นไทย	ผู้เรียน	80%

8. กิจกรรมการเรียนรู้(สืบสวนสอบสวน)

8.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1) ครูนำเสนอแฟ้มภาพที่ 1 ภาพแสดงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ โดย PowerPoint

2) ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ พร้อมนำเข้าสู่บทเรียนเรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์

8.2 ขั้นทำกิจกรรมการเรียนรู้

8.2.1 ขั้นการสังเกตการกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน

1) ครูนำเสนอแฟ้มภาพที่ 2 เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์

2) ให้นักเรียนแต่ละคนตั้งคำถามในประเด็นต่างๆที่ต้องการรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์

3) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มระดมความคิดวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่สนใจศึกษาค้นหาคำถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยในปัจจุบัน

4) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดตั้งประเด็นคำถามที่นักเรียนต้องการรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ ตามประเด็นปัญหาที่กลุ่มสนใจศึกษาค้นหาคำถาม ดังนี้

4.1 ต้นรัตนโกสินทร์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญอะไรบ้าง

4.2 วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในแต่ละประเภทมีคุณค่าอย่างไรบ้าง

4.3 วิธีการดำรงชีวิตคนไทยในปัจจุบันอะไรบ้างที่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยในสมัยรัตนโกสินทร์

8.2.2 ขั้นการรวบรวมข้อมูลและการประเมินข้อมูล

5) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดวางแผนในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ตามความสนใจของผู้เรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

6) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการระดมความคิดในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตามความสนใจของผู้เรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ลงในใบงานที่กำหนดให้

8.2.3 ขั้นการพิสูจน์ข้อสมมติฐานและการสรุป

7) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มพร้อมสรุปคุณค่าและอิทธิพลวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน

8.2.4 ขั้นการนำไปใช้

8) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ตามรูปแบบที่กลุ่มเลือกศึกษาค้นคว้า

9) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดสังเคราะห์เคราะห์พร้อมสรุปคุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบันในรูปแบบวงล้ออนาคต (future wheel) หรือผลงานอื่นๆ เช่น แผ่นพับ ป้ายนิเทศ โปสเตอร์ เป็นต้น

8.3 ขั้นสรุปบทเรียน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อปรับปรุงการทำงานของตน พร้อมทั้งครูให้ข้อเสนอแนะในการทำงานของแต่ละกลุ่ม เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

9. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

9.1 เอกสารประกอบการสอนประวัติศาสตร์ไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สถาปนารัตนโกสินทร์ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์

9.2 PowerPointแฝ้มภาพที่ 1 และ 2 วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์

9.3 ใบงาน วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์

9.4 อินเทอร์เน็ต

9.5 แบบทดสอบหลังเรียน

9.6 แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

9.7 แบบวัดรักความเป็นไทย

9.8 แบบสังเกตความรับผิดชอบในการทำงาน

แฟ้มภาพที่ 1

ภาพแสดงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์

สถาปัตยกรรมเรือนไทยต้นสมัยรัตนโกสินทร์

ขนมหวานไทยจำมงกุฏ

การแสดงโขน เรื่อง รามเกียรติ์

วรรณกรรมไทยสมัยรัชกาลที่ 1 เรื่อง รามเกียรติ์

แฟ้มภาพที่ 2

ภาพแสดงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยในสมัยรัตนโกสินทร์

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

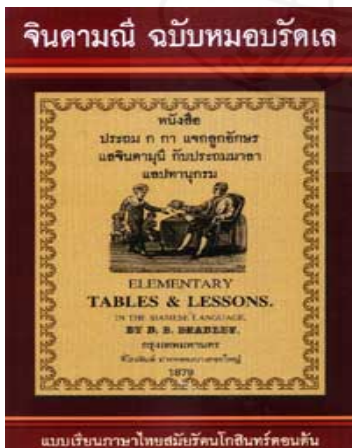
ตู้พระไตรปิฎกประเภทเท้าสิงห์

ศิลปะการตกแต่งอาหารไทย

ตลาดน้ำชุมชนริมคลอง

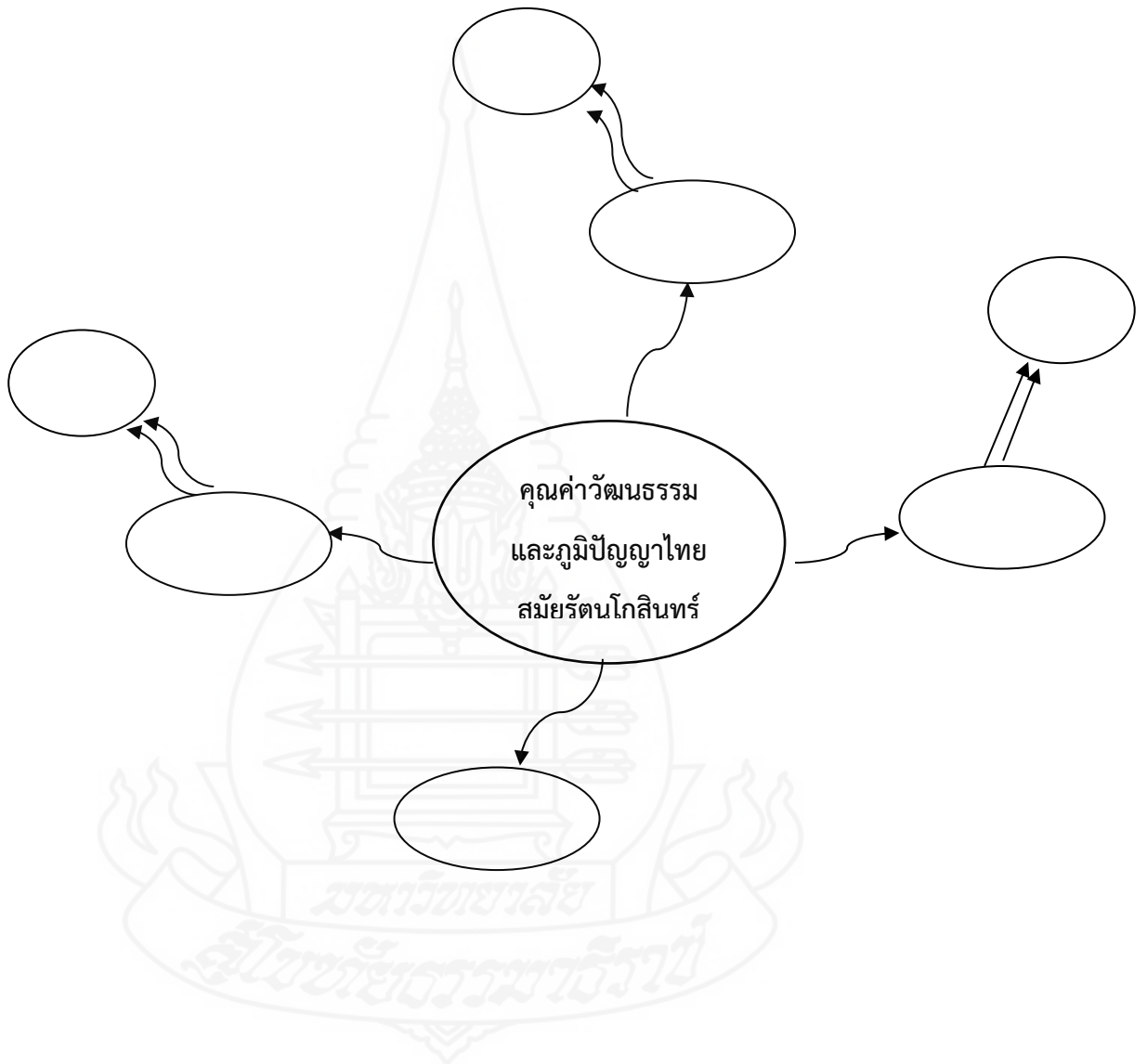

แบบเรียนจินตคณิต

จิตรกรรมฝาผนังเขียนแบบจีนสมัยรัชกาลที่ 3

แบบวิเคราะห์คุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์

ใบงาน

วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์

คำชี้แจง ให้นักเรียนระดมความคิดวิเคราะห์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ลงในตารางที่กำหนดให้

วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ	คุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์	อิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

แบบสังเกตความรับผิดชอบในการทำงาน

คำชี้แจง เขียนคะแนนความรับผิดชอบในการทำงานแต่ละด้านลงในช่องผลการประเมิน

- 1 คะแนน หมายถึง มีความรับผิดชอบอยู่ในระดับน้อย
- 2 คะแนน หมายถึง มีความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง
- 3 คะแนน หมายถึง มีความรับผิดชอบอยู่ในระดับสูง

ชื่อ-สกุล	ความรับผิดชอบในการทำงาน				
	ตั้งใจในการทำงาน ที่มอบหมาย	ทำงาน เป็นขั้นตอน	ปฏิบัติงานเต็ม ความสามารถ	งานเสร็จ ตรงเวลา	รวม

.....(ผู้ประเมิน)

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามให้ได้ใจความถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

1. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์มีอะไรบ้าง

.....
.....
.....

2. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ในแต่ละประเภทมีคุณค่าอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

3. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์อะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน

.....
.....
.....

4. ตันรัตนโกสินทร์มีวรรณกรรมที่สำคัญอะไรบ้าง

.....
.....
.....

5. ประเพณีที่สำคัญตันทันรัตนโกสินทร์อะไรบ้างที่ยังมีการสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

.....
.....
.....

6. ตันรัตนโกสินทร์มีสถาปัตยกรรมร่วมสมัยอะไรบ้าง

.....
.....
.....

แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ชุดที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทความที่กำหนดให้แล้วพิจารณาวิเคราะห์เลือกตอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

สถานการณ์ที่ 3

ต้องยอมรับว่าประเทศไทยนั้นเป็นดินแดนที่แสนอุดมมั่งคั่งทั้งด้านภูมิปัญญาและทรัพย์สินทางธรรมชาติที่ผู้เป็นเจ้าของกลับไม่ใคร่สนใจดูแลรักษาอย่างจริงจังจนบางประเทศมหาอำนาจมองเห็นช่องทางในการสูบบัตติเหล่านั้นไปครอบครองและหาผลประโยชน์ โดยละเลยเรื่องความชอบธรรมเราเพียงจะชนะในการทวงภูมิปัญญาไทยฤๅมิคัดค้านจากญี่ปุ่นที่ดอดไปจดทะเบียนลิขสิทธิ์กลับคืนมาได้แต่ถ้าย้อนกลับไปในอดีตประเทศไทยอยู่ในสภาพผู้พ่ายแพ้ในสงครามทำนองเดียวกันนี้มาแล้วหลายหนวันนี้ยังมีบางกรณีเกิดขึ้นและเวลาดัดสินยังไม่ถึงทั้งยังมีแนวโน้มว่าเราอาจเข้าสู่สงครามแย่งชิงทรัพย์สินและภูมิปัญญาไทยอีกหลายครั้งในอนาคต

โพสท์ทูเดย์ 2 ส.ค. 50

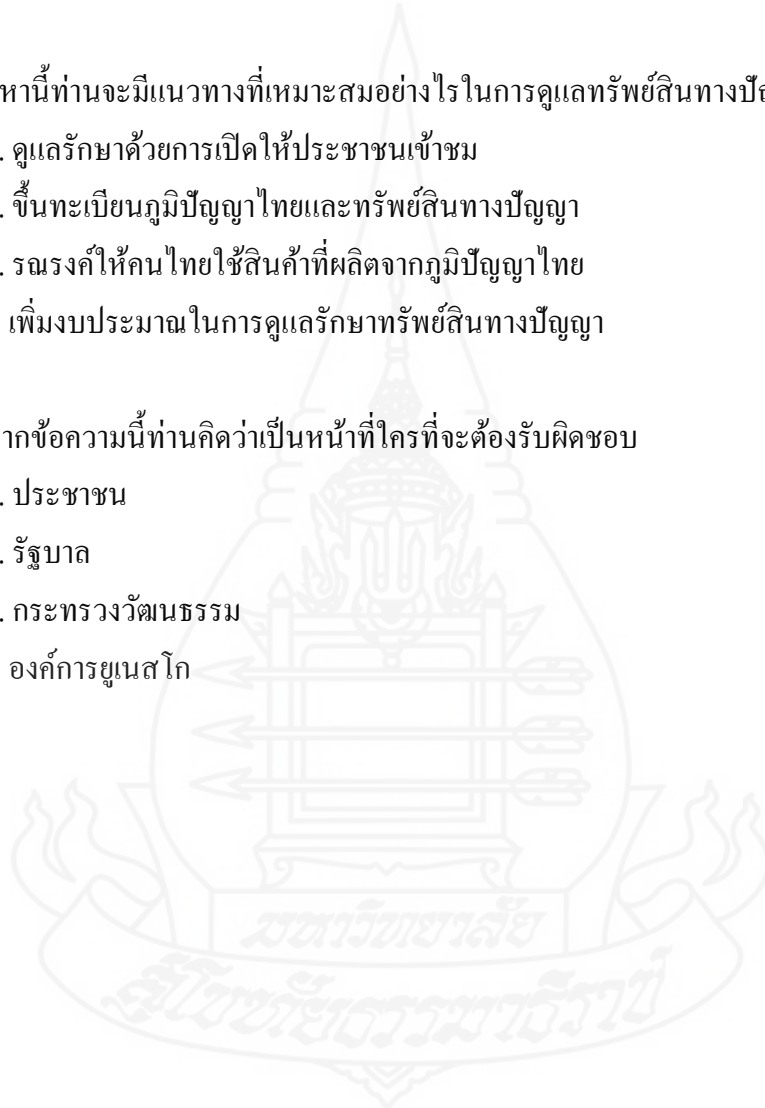
1. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ

- ก. การดูแลรักษาภูมิปัญญาและทรัพย์สินทางปัญญา
- ข. การคุ้มครองสิทธิอันชอบธรรมทางภูมิปัญญาไทย
- ค. การทำสงครามแย่งชิงทรัพย์สินและภูมิปัญญาไทย
- ง. การทวงภูมิปัญญาไทยกลับคืนจากประเทศญี่ปุ่น

2. ปัญหาที่สำคัญในข้อความนี้คือข้อใด

- ก. ประเทศไทยอยู่ในสภาพผู้พ่ายแพ้สงครามทางปัญญา
- ข. ญี่ปุ่นที่แอบไปจดทะเบียนลิขสิทธิ์ภูมิปัญญาไทยฤๅมิคัดค้านของไทย
- ค. ภูมิปัญญาและทรัพย์สินทางธรรมชาติขาดการดูแลรักษาอย่างจริงจัง
- ง. ประเทศมหาอำนาจกำลังหาช่องทางในการสูบบัตติทางปัญญาของไทย

3. จากข้อความนี้สะท้อนให้เห็นอะไรในอดีตบ้าง
- ก. ภูมิปัญญาไทยหลายชนิดเป็นที่ต้องการของต่างชาติ
  - ข. ประเทศไทยเคยทวงทรัพย์สินทางปัญญาคืนมาหลายครั้งแล้ว
  - ค. ภาษีตัดเป็นภูมิปัญญาของประเทศไทยทางด้านแพทย์แผนไทย
  - ง. ทรัพย์สินทางปัญญาอีกจำนวนมากที่ถูกต่างชาติแอบเอาไปเป็นของตน
4. จากปัญหานี้ท่านจะมีแนวทางที่เหมาะสมอย่างไรในการดูแลทรัพย์สินทางปัญญาของไทยให้คงอยู่
- ก. ดูแลรักษาด้วยการเปิดให้ประชาชนเข้าชม
  - ข. ขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาไทยและทรัพย์สินทางปัญญา
  - ค. รณรงค์ให้คนไทยใช้สินค้าที่ผลิตจากภูมิปัญญาไทย
  - ง. เพิ่มงบประมาณในการดูแลรักษาทรัพย์สินทางปัญญา
5. ปัญหาจากข้อความนี้ท่านคิดว่าเป็นหน้าที่ใครที่จะต้องรับผิดชอบ
- ก. ประชาชน
  - ข. รัฐบาล
  - ค. กระทรวงวัฒนธรรม
  - ง. องค์การยูเนสโก

แบบวัดรักความเป็นไทย

ชุดที่ 3

1. ศิลปวัฒนธรรมสาขาใดที่ท่านชื่นชอบและมีความเห็นว่าสามารถสะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยอย่างชัดเจนเพราะเหตุผลใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ปัจจุบันมีคนไทยจำนวนมากใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้องนักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร และนักเรียนคิดว่าจะใช้วิธีการใดให้คนไทยใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ภูมิปัญญาไทยมีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน นักเรียนคิดว่าจะมีแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนให้คนไทยนำภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนไทย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยเวลา 4 คาบ/ชั่วโมง

ตัวชี้วัด ม.3/2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์

ผลการเรียนรู้

1. วิเคราะห์ผลงานและคุณค่าของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในปัจจุบัน
2. รู้และเข้าใจในรากเหง้าความเป็นไทย และสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรม

1. สาระสำคัญ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีสังคมวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองอย่างมั่นคง ประชาชนชาวไทยมีความเป็นอยู่ที่ร่มเย็นเป็นสุข และอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนมีความเป็นอธิปไตยเป็นอิสระมั่นคงรอดพ้นจากการตกเป็นอาณานิคมของชาติอื่นใด ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ประเทศชาติมีความเจริญกว่าหน้าจันทูกันนี้ เพราะเรามีบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย โดยเฉพาะพระมหากษัตริย์ไทยในประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้นำสำคัญในการสร้างและพัฒนาประเทศไทยมาโดยตลอดจนปัจจุบัน ดังนั้นคนไทยทุกคนต้องตระหนักในความสำคัญของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์คุณค่าผลงานที่สำคัญของบุคคลสำคัญของไทยได้
2. สรุปผลงานของบุคคลสำคัญที่สร้างคุณประโยชน์ให้กับประเทศชาติได้
3. นำเสนอผลงานบุคคลสำคัญของไทยได้

3. สาระการเรียนรู้

1. บุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย
2. บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา
3. บุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักความเป็นไทย
2. มีความรับผิดชอบ

6. หลักฐานการเรียนรู้

6.1 ชิ้นงาน

- PowerPoint
- แผนผังความคิด
- ผลงานนักเรียน ป้ายนิเทศในรูปแบบนิทรรศการบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์

6.2 ภาระงาน

- การนำเสนอแผนผังความคิดหน้าชั้นเรียน
- การนำเสนอนิทรรศการ

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตัวชี้วัดจากจุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์
1. วิเคราะห์คุณค่าผลงานที่สำคัญของบุคคลสำคัญของไทยได้	การทดสอบ การวัดการ คิดวิเคราะห์	แบบทดสอบ แบบวัดการ คิดวิเคราะห์	ผู้เรียน	80%
2. สรุปผลงานของบุคคลสำคัญที่สร้างคุณประโยชน์ให้กับประเทศชาติได้ได้	การทดสอบ การสังเกตความ รับผิดชอบ	แบบทดสอบ แบบสังเกต ความรับผิดชอบ	ผู้เรียน	80%
3. นำเสนอผลงานบุคคลสำคัญของไทยได้	การประเมิน นิทรรศการ การวัดรักความ เป็นไทย	แบบประเมิน นิทรรศการ แบบวัดรักความ เป็นไทย	ผู้เรียน	80%

8. กิจกรรมการเรียนรู้(การอภิปราย)

8.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- 1) ครูนำเสนอวีดิทัศน์ภาพยนตร์เรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ตอนทำยุทธหัตถี
- 2) ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจการกอบกู้เอกราชของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พร้อมนำเข้าสู่บทเรียน เรื่อง บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย

8.2 ขั้นทำกิจกรรมการเรียนรู้

8.2.1 ขั้นการเตรียมการอภิปราย

- 1) ครูนำเสนอใบความรู้เกี่ยวกับบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยจากแฟ้มภาพที่ 1 บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยโดยPower point บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย
- 2) ให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับผลงานในการสร้างสรรค์และพัฒนาประเทศไทยในอดีตจนถึงปัจจุบันของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย
- 3) ให้นักเรียนร่วมระดมความคิดวิเคราะห์พร้อมตั้งประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับผลงานในการสร้างและพัฒนาประเทศไทยในอดีตจนถึงปัจจุบันของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย

4) แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสนใจตามประเด็นปัญหาที่ต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับผลงานในการสร้างสรรค์และพัฒนาประเทศไทยในอดีตจนถึงปัจจุบันของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยในแต่ละสมัย

8.2.2 ขั้นการดำเนินการอภิปราย

- 5) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดวางแผนในการศึกษาผลงานในการสร้างและพัฒนาประเทศไทยในอดีตจนถึงปัจจุบันของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย
- 6) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับผลงานในการสร้างและพัฒนาประเทศไทยในอดีตจนถึงปัจจุบันของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยในแต่ละสมัยตามขั้นตอนที่วางแผนในยุคนั้นที่สนใจ
- 7) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการนำเสนอผลงานในรูปแบบนิทรรศการผลงานการสร้างและพัฒนาประเทศไทยในอดีตจนถึงปัจจุบันของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยในแต่ละสมัย

8.2.3 ขั้นการสรุป

- 8) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดสรุปผลงานการสร้างและพัฒนาประเทศไทยในอดีตจนถึงปัจจุบันของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยในแต่ละสมัยตามบุคคลสำคัญที่กลุ่มเลือก

9) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานในรูปแบบนิทรรศการผลงานการสร้างและพัฒนาประเทศไทยในอดีตจนถึงปัจจุบันของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยในแต่ละสมัยตามยุคสมัยที่กลุ่มเลือก

10) ให้นักเรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้พร้อมสังเคราะห์สรุปคุณค่าผลงานการสร้างและพัฒนาประเทศไทยในอดีตจนถึงปัจจุบันของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยในแต่ละสมัย

8.3 ขั้นสรุปบทเรียน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อปรับปรุงการทำงานของตน พร้อมทั้งครูให้ข้อเสนอแนะในการทำงานของแต่ละกลุ่ม เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

9. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

9.1 เอกสารประกอบการสอนประวัติศาสตร์ไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บดินทร์ดิ้นไทย เรือง บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย

9.2 PowerPointแฟ้มภาพที่ 1 บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย

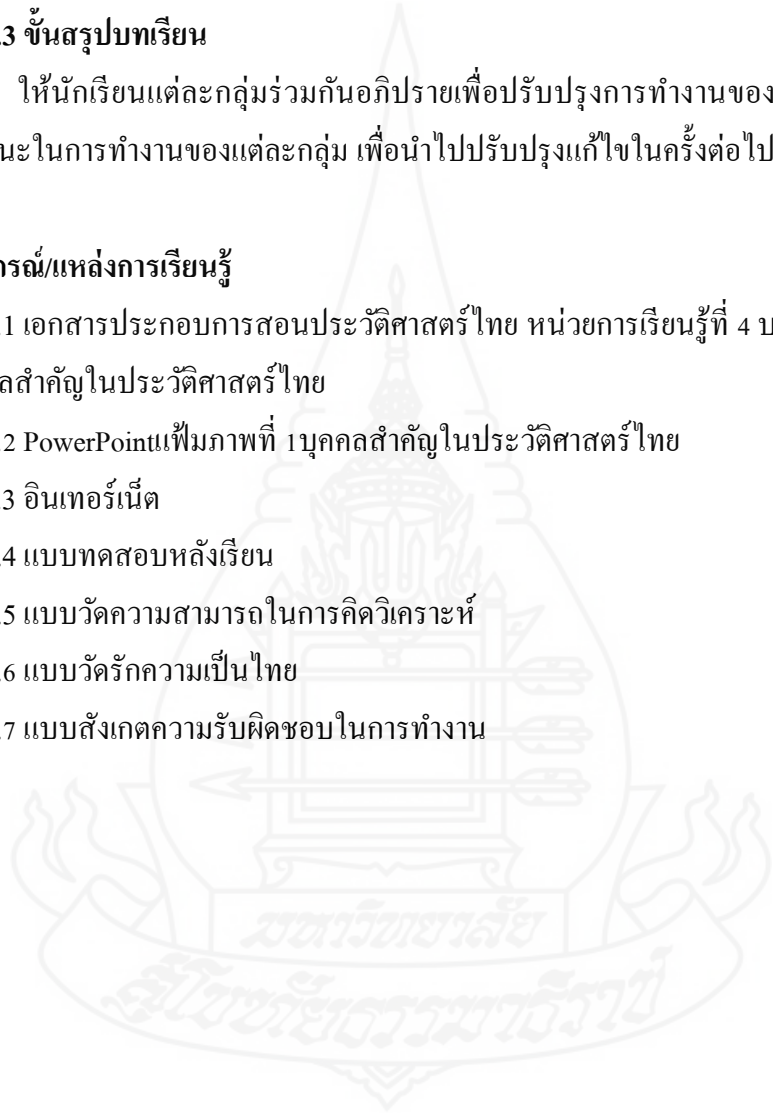
9.3 อินเทอร์เน็ต

9.4 แบบทดสอบหลังเรียน

9.5 แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

9.6 แบบวัดรักความเป็นไทย

9.7 แบบสังเกตความรับผิดชอบในการทำงาน

วีดิทัศน์

เรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ตอนยุทธหัตถี

แฟ้มภาพที่ 1

บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย

1. สมัยสุโขทัย

พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์สุโขทัย

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

พระมหาธรรมราชาที่ 1 (ลิไท)

2. สมัยอยุธยา

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

3. สมัยรัตนโกสินทร์

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล

แบบประเมินนิทรรศการ

คำชี้แจง เขียนคะแนนผลการประเมินผลชิ้นงานลงในช่องผลการประเมินผลการจัดนิทรรศการ

- 1 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับน้อย
- 2 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับพอใช้
- 3 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับสูง
- 4 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับสูงมาก
- 5 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับยอดเยี่ยม

ชื่อกลุ่ม	ผลของการจัดนิทรรศการ				
	ความถูกต้องของข้อมูล	ความสมบูรณ์ของเนื้อหา	ความสวยงาม	ความคิดสร้างสรรค์	รวม
กลุ่มที่ 1					
กลุ่มที่ 2					
กลุ่มที่ 3					
กลุ่มที่ 4					
กลุ่มที่ 5					

.....(ผู้ประเมิน)

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามให้ได้ใจความถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

1. บุคคลสำคัญสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์มีใครบ้างที่นักเรียนรู้จัก

.....
.....
.....

2. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชมีบทบาทสำคัญอย่างไรต่อประเทศไทย

.....
.....
.....

3. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสร้างผลงานที่สำคัญอะไรบ้างที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย

.....
.....
.....

4. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแนวคิดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปัจจุบันมีคุณค่าต่อประเทศไทยอย่างไร

.....
.....
.....

5. รัชกาลใดของรัตนโกสินทร์ที่ได้รับการยกย่องเป็นยุคทองของวรรณกรรม และเพราะเหตุผลใด

.....
.....
.....

6. รัชกาลใดของรัตนโกสินทร์ที่ได้ทรงวางรากฐานการพัฒนาประเทศสมัยใหม่และเพราะเหตุผลใด

.....
.....
.....

แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ชุดที่ 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทความที่กำหนดให้แล้วพิจารณาวิเคราะห์เลือกตอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

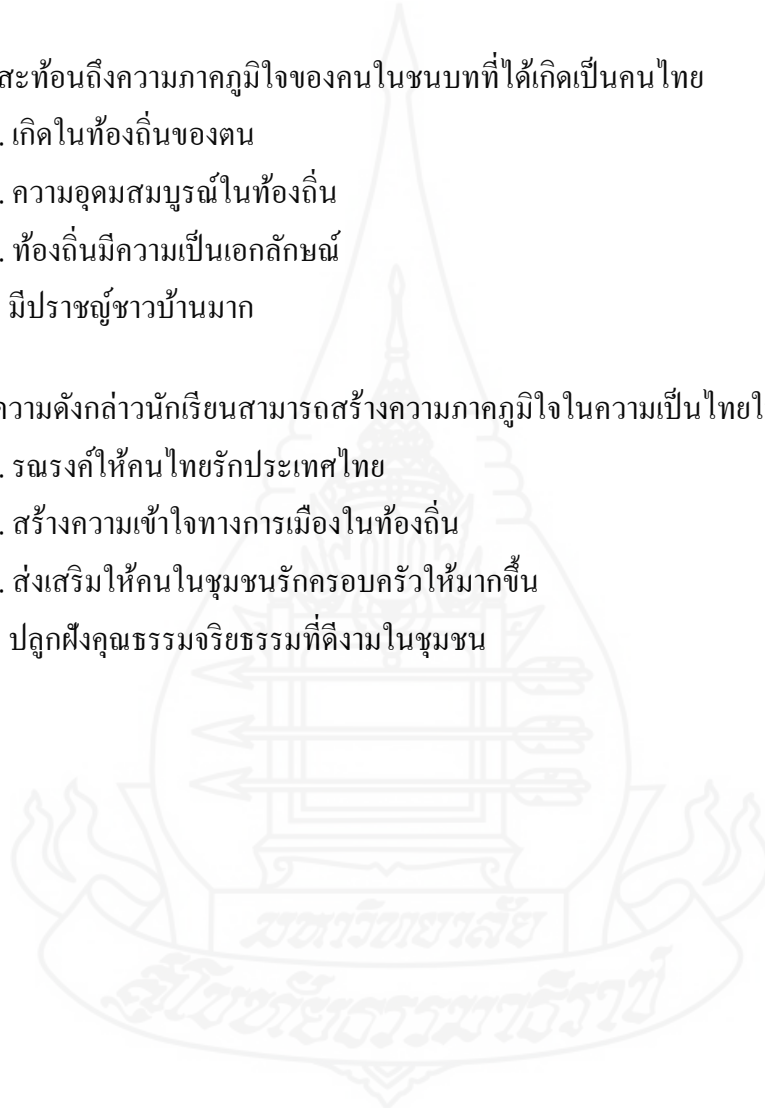
สถานการณ์ที่ 4

จากผลการศึกษาชนบทไทย พบว่ามีการรวมกลุ่มกันเพื่อปฏิบัติกิจกรรมต่างๆยังมี ความเป็นชนบทค่อนข้างสูง มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน คนในชุมชนทั้ง 3 ตำบล ได้สะท้อนความภาคภูมิใจที่เกิดขึ้นเป็นคนไทย อาศัยอยู่ในภาคใต้เกิดในท้องถิ่นของตน นั่นคือบทสรุปที่ว่าคนที่นี่รักครอบครัว รักชุมชน รักศาสนาสนใจการเมือง จะเห็นว่าเงินมีความสำคัญต่อชีวิตสิ่งที่ชุมชนปฏิเสธและไม่ต้องการเห็นคือ การมีเพื่อนบ้านเป็นคนลักขโมยเด็กและเยาวชนติดยาเสพติด คนที่ส่อทุจริต เช่นนำของหลวงหรือของสาธารณะมาเป็นของตนเองรวมทั้งกลุ่มผู้มีอิทธิพลและติดสุรา ข้อมูลที่ค้นพบทำให้ชุมชนได้รับรู้ว่าภายในท้องถิ่นตนเองนั้นมีผู้รู้หรือปราชญ์ชาวบ้านอยู่มากมาย รวมไปถึงมรดกทาง ธรรมชาติ มรดกทางวัฒนธรรมและทรัพยากร ทูนทางธรรมชาติ เช่น ป่าโกงกางที่ เปรียบเสมือนตู้เย็นใบใหญ่ของชาวบ้านป่าชายเลน ชายทะเล แหล่งน้ำตามธรรมชาติ

โพสต์ทูเดย์ที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2553

1. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ
  - ก. ความภาคภูมิใจที่เกิดขึ้นเป็นคนไทย
  - ข. เมืองไทยมีความอุดมสมบูรณ์มาก
  - ค. คนไทยยังมีความเป็นชนบทค่อนข้างสูง
  - ง. คนไทยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน
2. ข้อใดที่ความสัมพันธ์กับความเป็นชนบทของคนไทย
  - ก. การมีปราชญ์ชาวบ้าน
  - ข. ภูมิใจที่เกิดในท้องถิ่น
  - ค. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
  - ง. ความกตัญญูกตเวที

3. บุคคลในชุมชนกลุ่มใดที่เห็นว่าเงินมีความสำคัญต่อชีวิตมาก
- ก. กลุ่มผู้มีอิทธิพล
  - ข. กลุ่มผู้ติดสุรา
  - ค. กลุ่มรักครอบครัว
  - ง. กลุ่มเด็กและเยาวชน
4. ข้อใดที่สะท้อนถึงความภาคภูมิใจของคนในชนบทที่ได้เกิดเป็นคนไทย
- ก. เกิดในท้องถิ่นของตน
  - ข. ความอุดมสมบูรณ์ในท้องถิ่น
  - ค. ท้องถิ่นมีความเป็นเอกลักษณ์
  - ง. มีปราชญ์ชาวบ้านมาก
5. จากข้อความดังกล่าวนักเรียนสามารถสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นไทยให้คงอยู่ได้อย่างไร
- ก. รณรงค์ให้คนไทยรักประเทศไทย
  - ข. สร้างความเข้าใจทางการเมืองในท้องถิ่น
  - ค. ส่งเสริมให้คนในชุมชนรักครอบครัวให้มากขึ้น
  - ง. ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงามในชุมชน

แบบวัดรักความเป็นไทย

ชุดที่ 4

1. ความกตัญญูทวดที่เป็นเครื่องหมายของคนดี นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรและมีแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนให้คนไทยมีความกตัญญูทวดที่มีพระคุณอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนมีคิดว่าการสื่อสารในปัจจุบันที่มีการเปิดประเทศติดต่อสื่อสารกับประเทศต่าง ภาษาไทยยังมีความสำคัญอยู่หรือไม่อย่างไร เพราะเหตุผลใด จงอธิบายให้ชัดเจน

.....

.....

.....

.....

.....

3. ภูมิปัญญาไทยและวิถีชีวิตที่ดีงามของไทย นักเรียนคิดว่าจะมีแนวทางไหนบ้างที่ทำให้คนไทยตระหนักและเห็นความสำคัญในการนำมาประยุกต์ใช้ในวิถีการดำเนินชีวิตปัจจุบัน

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวิชาประวัติศาสตร์ไทย

แบบทดสอบวิชาประวัติศาสตร์ไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้คนไทยสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยเป็นราชธานีได้สำเร็จ
  - ก. การมีผู้นำที่เข้มแข็ง
  - ข. การมีขวัญกำลังใจที่ดี
  - ค. การรักความเป็นอิสระเสรี
  - ง. การมีบ้านเมืองที่อุดมสมบูรณ์
2. ปัจจัยใดที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะเศรษฐกิจความเป็นอยู่ในอาณาจักรสุโขทัยมากที่สุด
  - ก. ตำแหน่งที่ตั้ง
  - ข. จำนวนประชากร
  - ค. คุณภาพประชากร
  - ง. ขนาดของอาณาจักร
3. การปกครองของสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงมีความใกล้ชิดกับประชาชน เรียกการปกครองลักษณะนี้ว่าแบบใด
  - ก. ประชาธิปไตย
  - ข. ปิตาธิปไตย
  - ค. ธรรมาธิปไตย
  - ง. ราชาธิปไตย
4. ชาวสุโขทัยผลิตอาหารและเครื่องใช้ในครัวเรือนได้ไม่ต้องใช้สินค้าจากภายนอก สามารถเปรียบเทียบได้กับระบบเศรษฐกิจแบบใดในปัจจุบัน
  - ก. ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม
  - ข. ระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเอง
  - ค. ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม
  - ง. ระบบเศรษฐกิจแบบการค้าต่างตอบแทน

5. ลักษณะทางสังคมในสมัยสุโขทัยเป็นอย่างไร
- สังคมที่มีการแบ่งชนชั้น
  - สังคมที่มีความเสมอภาค
  - สังคมที่มีความสามัคคีกลมเกลียว
  - สังคมที่ไม่มีระบบเจ้าขุนมูลนาย
6. นโยบายด้านการต่างประเทศที่สำคัญในสมัยสุโขทัย คือข้อใด
- การทำสงคราม
  - การติดต่อค้าขาย
  - การขยายอาณาเขต
  - การเจริญสัมพันธไมตรี
7. สถาปัตยกรรมข้อใดที่อาณาจักรสุโขทัยสร้างสรรค์เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยของสุโขทัย
- เจดีย์ทรงย่อมุม
  - เจดีย์ทรงลังกา
  - เจดีย์ทรงระฆังคว่ำ
  - เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์
8. วิธีการใดที่อาณาจักรสุโขทัยได้นำมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ
- ระบบเงินตรา
  - ระบบแลกเปลี่ยนสินค้า
  - การไม่เก็บภาษีจากประชาชน
  - การกระจายสินค้าสู่หัวเมืองต่างๆ
9. สรีดภงส์ หรือ ทำนบพระร่วง มีประโยชน์สำคัญสุดในด้านใด
- การเกษตร
  - การเลี้ยงสัตว์
  - การประมง
  - การชลประทาน

10. วรรณกรรมเรื่องไตรภูมิพระร่วงหรือไตรภูมิกลา พระนิพนธ์พระมหากษัตริย์ราชที่ 1 เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อใดเป็นสำคัญ

- ก. ผลการปฏิบัติตามหลักธรรม
- ข. การมีธรรมในการดำรงชีวิต
- ค. ผลการปฏิบัติตามจารีตประเพณี
- ง. การปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียม

11. ข้อใดเป็นลักษณะรูปแบบการปกครองในสมัยอยุธยาตอนต้น

- ก. ผสมผสานระหว่างขอมกับละโว้
- ข. ผสมผสานระหว่างขอมกับสุโขทัย
- ค. ผสมผสานระหว่างขอมกับอยุธยา
- ง. ผสมผสานระหว่างขอมกับสุพรรณภูมิ

12. ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนกลางเศรษฐกิจมีความเจริญรุ่งเรืองมากกว่าสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้นเพราะเหตุใด

- ก. การขยายอาณาจักร
- ข. การค้าขายแบบเสรี
- ค. การค้าภายในประเทศ
- ง. การค้าระหว่างประเทศ

13. ชีวิตของผู้คนในสมัยกรุงศรีอยุธยามีความผูกพันกับข้อใดมากที่สุด

- ก. การค้าขาย
- ข. พระมหากษัตริย์
- ค. เครื่องญาติและมูลนาย
- ง. วัดและพระพุทธศาสนา

14. อาณาจักรอยุธยามีการปกครองที่พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้นำสูงสุด และมีพระราชอำนาจเด็ดขาดนั้นเป็นลักษณะของรูปแบบการปกครองใด

- ก. ระบอบประชาธิปไตย
- ข. ระบอบธรรมาธิปไตย
- ค. ระบอบราชาธิปไตย
- ง. ระบอบปิตุราชาธิปไตย

15. อาชีพหลักของชาวไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยาคืออาชีพใด
- ก. หัตถกรรม
  - ข. เกษตรกรรม
  - ค. การค้าขาย
  - ง. อุตสาหกรรม
16. ระบบศักดินาหรือระบบราชการมีความสำคัญอย่างไรต่อการพัฒนาด้านการเมืองการปกครอง
- ก. เพื่อแบ่งการปกครองออกเป็น 3 เขต
  - ข. เพื่อแบ่งการปกครองออกไปสู่หัวเมือง
  - ค. เพื่อกำหนดการปกครองแบบจตุสดมภ์
  - ง. เพื่อกำหนดสิทธิและหน้าที่ของคนในสังคม
17. ข้อใดเป็นนโยบายต่างประเทศที่สำคัญของกรุงศรีอยุธยา
- ก. การค้าและการทำสงคราม
  - ข. การคานอำนาจมหาอำนาจตะวันตก
  - ค. การสร้างสัมพันธไมตรีกับประเทศเพื่อนบ้าน
  - ง. การเผยแพร่พระพุทธศาสนาสู่ประเทศเพื่อนบ้าน
18. วรรณกรรมในข้อใดเป็นที่ยอมรับว่าเป็นวรรณกรรมเพื่อการวางรากฐานการพัฒนาคนไทยในสมัยอยุธยา
- ก. โคลงสุภายิต
  - ข. กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
  - ค. ลิลิตพระลอ
  - ง. จินดามณี
19. พระราชศาสตร์ เปรียบได้กฎหมายใดในปัจจุบัน
- ก. กฎหมายรัฐธรรมนูญ
  - ข. พระราชกำหนด
  - ค. พระราชกฤษฎีกา
  - ง. พระราชอำนาจ
20. การสักเลก ทำขึ้นเพื่อสิ่งใดเป็นสำคัญ
- ก. เพื่อบ่งบอกฐานะคน
  - ข. เพื่อระบุเชื้อชาติคน
  - ค. เพื่อควบคุมไพร่พล

ง. เพื่อป้องกันภัยผ่านการบวชเรียน

21. ความเจริญรุ่งเรืองของวัฒนธรรมสมัยอยุธยาและธนบุรีนับว่าเป็นเอกลักษณ์และเป็นมรดกอันล้ำค่าของไทยในปัจจุบัน แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดมากที่สุดข้อใด
- งานประเพณี
  - การละเล่นพื้นบ้าน
  - การละครคนตรี
  - งานศิลปกรรมทางพุทธศาสนา
22. กิจกรรมทางการเมืองของรัชกาลที่ 5 ข้อใดที่เป็นรูปธรรมและมีความชัดเจนมากที่สุดในการวางรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- การจัดตั้งสภาที่ปรึกษาทั้งสอง
  - การปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน
  - การแบ่งแยกอำนาจการปกครองเป็น 3 ฝ่าย
  - การทดลองเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านที่บางปะอิน อยุธยา
23. ในสมัยรัชกาลที่ 5 พระองค์ทรงใช้มาตรการใดในการเพิ่มพูนรายได้ของประเทศ
- เพิ่มชนิดของภาษี
  - เพิ่มอัตราจัดเก็บภาษี
  - ปรับปรุงวิธีการจัดเก็บภาษี
  - ขยายบทบาทเจ้าภาษีนายอากร
24. ระบบไพร่มูลนายสมัยรัตนโกสินทร์ส่งผลต่อการพัฒนาการทางสังคมไทยในปัจจุบันอย่างไร
- การควบคุมกำลังคน
  - การแบ่งชนชั้นในสังคม
  - การเกณฑ์ไพร่พลทหาร
  - การกำหนดสิทธิหน้าที่คนในสังคม
25. ผลของการปฏิรูปการปกครองในสมัยรัชกาลที่ 5 ที่ส่งผลมาจนถึงปัจจุบัน คือข้อใด
- เกิดกฎเพื่อต่อต้านอำนาจรัฐในหัวเมืองต่าง ๆ
  - การสูญเสียอำนาจของบรรดาขุนนางในหัวเมือง
  - รวมอำนาจการปกครองเข้าสู่ศูนย์กลางและมีความเป็นเอกภาพ
  - การจัดตั้งกระทรวงต่างๆ เพื่อทำหน้าที่ในบริหารราชการแผ่นดิน

26. ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นรายได้หลักของแผ่นดินได้มาจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจในข้อใด
- การค้ากับชาวต่างประเทศ
  - อุตสาหกรรมในครัวเรือน
  - การทำเกษตรกรรมของประชาชน
  - การส่งเครื่องราชบรรณาการจากประเทศราช
27. ข้อใดคือสาเหตุทำให้การค้าขายกับต่างประเทศของไทยเจริญรุ่งเรืองมากขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์
- การทำสัญญาเบาริงกับประเทศตะวันตก
  - การเลิกระบบผูกขาดการค้าของพระคลังสินค้า
  - การยอมรับให้ฝรั่งเศสเข้ามาเผยแพร่คริสต์ศาสนาได้
  - การลดการเก็บภาษีเข้าจากเก็บสิบหยิบหนึ่งเป็นร้อยละสาม
28. พระราชกรณียกิจสำคัญใดของรัชกาลที่ 5 ที่สะท้อนให้เห็นว่าพระองค์ทรงปรับปรุงสภาพสังคมไทยให้เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
- การเลิกระบบไพร่
  - การปฏิรูปกฎหมาย
  - การปฏิรูปการศึกษา
  - การปฏิรูปขนบธรรมเนียมประเพณี
29. เพราะเหตุใดในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นประเทศไทยได้ยอมทำสนธิสัญญากับชาติตะวันตก
- ต้องการรักษาเอกราชของชาติไว้
  - ต้องการทำการค้ากับชาติตะวันตก
  - ต้องการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยเข้ากับตะวันตก
  - ต้องการให้ประเทศเป็นที่ยอมรับของชาติตะวันตก
30. การที่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นไทยใช้นโยบายผ่อนหนักผ่อนเบากับชาติตะวันตก ทำให้เกิดผลต่อประเทศชาติอย่างไร
- ทำให้ประเทศชาติทันสมัย
  - ทำให้ชาวตะวันตกเข้ามารับราชการ
  - ทำให้ประเทศรอดพ้นจากการเป็นเมืองขึ้น
  - ทำให้ประชาชนทั่วไปได้รับการศึกษามากขึ้น

31. พระราชกรณียกิจการปรับปรุงขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมในสมัยรัชกาลที่ 4 ข้อใดที่แสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงพัฒนาประเทศ

- ก. การยกเลิกประเพณีโกนจุก
- ข. การให้ขุนนางข้าราชการสวมเสื้อเข้าเฝ้า
- ค. การเปลี่ยนแปลงพระราชพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา
- ง. การปรับปรุงประเพณีการตีกลองร้องฎีกาของราษฎร

32. การเปลี่ยนแปลงขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมข้อใดในสมัยรัชกาลที่ 6 อันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความผูกพันในครอบครัว

- ก. การตราพระราชบัญญัตินามสกุล
- ข. การกำหนดค่าน้ำหนักของบุคคล
- ค. การประกาศห้ามสามีขยภรรยาเป็นทาส
- ง. การกระตุ้นความรู้สึกชาตินิยมด้วยบทเพลงปลุกใจ

33. สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถทรงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในข้อใด ที่ส่งผลให้เป็นที่รู้จักและยอมรับทั้งคนไทยและต่างประเทศในปัจจุบัน

- ก. เครื่องทอง
- ข. กระเป๋าย่านลิเกา
- ค. ดอกไม้ประดิษฐ์
- ง. การทอผ้าไหมไทย

34. พระราชกรณียกิจข้อใดของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ที่แสดงถึงในการวางรากฐานที่สำคัญทางวัฒนธรรมของไทย

- ก. การประดิษฐ์อักษรไทย
- ข. การปกครองแบบธรรมราชา
- ค. การทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา
- ง. การสร้างพระแท่นมนังคศิลาอาสน์

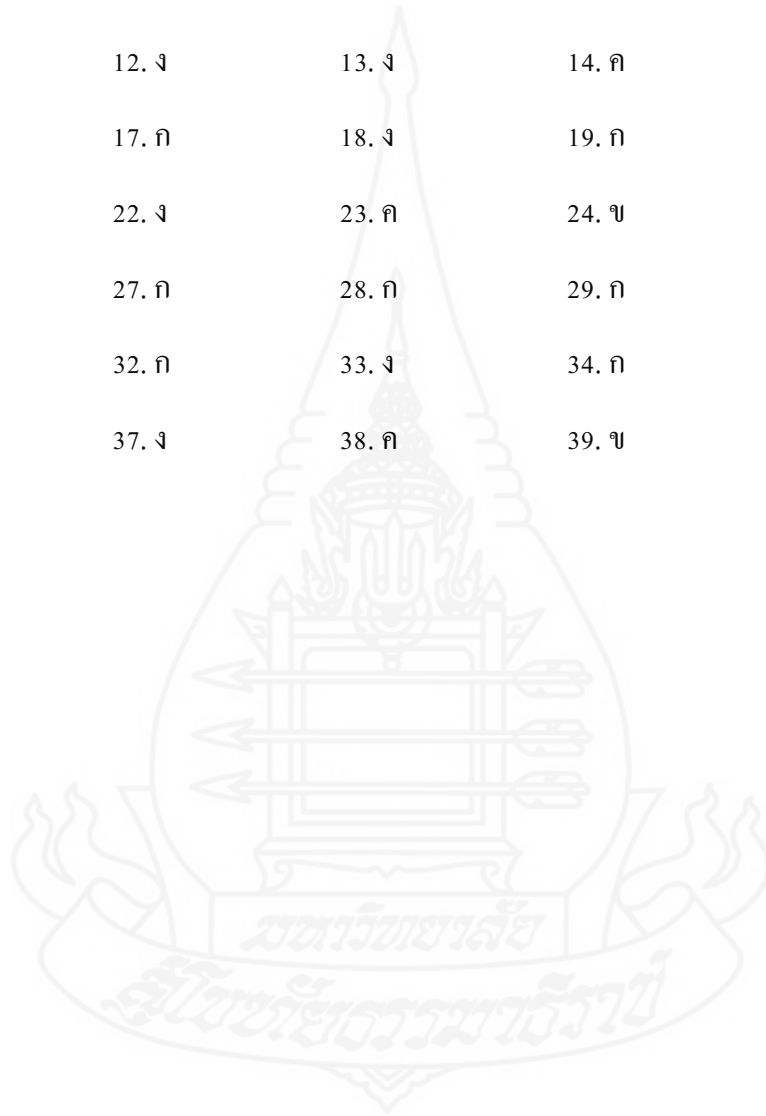
35. พระมหากษัตริย์พระองค์ใดที่ทรงปรับปรุงการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด

- ก. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
- ข. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
- ค. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- ง. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

36. พระราชกรณียกิจใดของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นพระราชกรณียกิจอันยิ่งใหญ่ในการปรับปรุงประเทศตามแบบสมัยใหม่
- การเลิกไพร่
  - การเลิกทาส
  - การปฏิรูปการปกครอง
  - การปฏิรูปทางเศรษฐกิจ
37. พระราชกรณียกิจในข้อใดที่รัชกาลที่ 6 ที่แสดงให้เห็นถึงว่าพระองค์ทรงวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง
- การสร้างเมืองจำลองดุสิตธานี
  - การจัดตั้งธนาคารออมสิน
  - การตราพระราชบัญญัติขนานนามสกุล
  - การตราพระราชบัญญัติประถมศึกษา
38. พลังสามัคคีของคนไทยที่แสดงถึงความรักชาติ รักความเป็นอิสระไม่ยอมอยู่ใต้อำนาจของศัตรูอย่างแท้จริงคือเหตุการณ์ในเรื่องใด
- การทำสงครามยุทธหัตถี
  - การทำสงครามเสียกรุงครั้งที่ 2
  - การสู้รบกับพม่าของชาวบ้านบางระจัน
  - การทำสงครามกู้เอกราชของพระเจ้าตากสิน
39. พระมหากษัตริย์ไทยพระองค์ใดที่ทรงปฏิรูปบ้านเมืองครั้งใหญ่เพื่อปรับปรุงและพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าเข้ากับอารยประเทศ
- พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
  - พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
  - พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
  - พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
40. พระมหากษัตริย์ไทยพระองค์ใดที่ทรงใช้ภูมิปัญญาไทยที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม
- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
  - พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
  - พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
  - พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

คำตอบ

1. ก	2. ค	3. ข	4. ข	5. ข
6. ง	7. ง	8. ค	9. ง	10. ก
11. ข	12. ง	13. ง	14. ค	15. ข
16. ง	17. ก	18. ง	19. ก	20. ค
21. ง	22. ง	23. ค	24. ข	25. ง
26. ก	27. ก	28. ก	29. ก	30. ค
31. ข	32. ก	33. ง	34. ก	35. ก
36. ข	37. ง	38. ค	39. ข	40. ง

ภาคผนวก ง

แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้พร้อมพิจารณาเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

สถานการณ์ที่ 1

มูลนิธิเพื่อนเยาวชนเพื่อการพัฒนา ร่วมกับ มูลนิธิหญิงชายก้าวไกลและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) จึงจัดกิจกรรมรณรงค์ "ดื่มไม่ลอย...ไม่เสียวล่งละเมิดทางเพศ" ที่หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครพร้อมทั้งมีการสำรวจความคิดเห็นเรื่อง “วัยรุ่นไทยกับประเพณีลอยกระทงและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” จากกลุ่มตัวอย่าง 1,042 รายอายุ 15 - 25 ปี ระหว่างวันที่ 7 - 15 พฤศจิกายน ที่ผ่านมาโดยแบ่งเป็นหญิง 59% ชาย 41% พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 82% เคยเห็นเพื่อนในวัยเดียวกันดื่มสุราวันลอยกระทงระบุถึงปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นนิยมดื่มสุราในวันลอยกระทงเพราะบรรยากาศชวนดื่มมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อนชวนและดื่มเพื่อสร้างคิงคุดเพศตรงข้าม โดยผลสำรวจดังกล่าวกลุ่มตัวอย่างกว่า 61% เชื่อว่า การดื่มสุราเป็นปัจจัยเสริมสำคัญที่ทำให้เกิดการถูกล่วงละเมิดทางเพศ

ที่มา..คมชัดลึกออนไลน์ วันที่ 22 มิถุนายน 2558

1. ปัญหาที่สำคัญในบทความนี้คืออะไร

- ก. สุรา
- ข. วัยรุ่น
- ค. วันลอยกระทง
- ง. การล่วงละเมิดทางเพศวัยรุ่น

2. จากบทความข้อใดเป็นปัจจัยสำคัญต่อการถูกล่วงละเมิดทางเพศของวัยรุ่นในวันลอยกระทง

- ก. เพื่อน
- ข. การดื่มสุรา
- ค. การชักชวนของเพื่อน
- ง. บรรยากาศวันลอยกระทง

3. เหตุการณ์ในข้อความข้างต้นสามารถแก้ไขได้โดยวิธีการใด

- ก. ห้ามวัยรุ่นเที่ยวงานลอยกระทง
- ข. เพิ่มกำลังตำรวจตรวจเข้มการดื่มสุรามากขึ้น
- ค. ออกกฎหมายห้ามจำหน่ายสุราให้กับวัยรุ่น
- ง. ออกกฎหมายห้ามดื่มสุราในวันลอยกระทง

4. จากบทความ ปัญหาดังกล่าวเกิดจากสาเหตุใดมากที่สุด

- ก. ศิลธรรม
- ข. จริยธรรม
- ค. วัฒนธรรม
- ง. พฤติกรรม

5. วิธีการใดที่สามารถทำให้ปัญหาดังกล่าวลดลง

- ก. รณรงค์ให้เยาวชนรู้จักรักษาวินัยส่วนตัว
- ข. รณรงค์ให้เยาวชนรู้จักคุณค่าของประเพณีลอยกระทง
- ค. รณรงค์ให้เยาวชนรู้จักโทษของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัย
- ง. รณรงค์ให้เยาวชนรู้จักโทษและพิษภัยที่เกิดจากการดื่มสุรา

สถานการณ์ที่ 2

ผลจากการสำรวจความคิดเห็นเยาวชนชายอายุระหว่าง 15-25 ปี จำนวน 664 ชุดในพื้นที่กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 26-30 มีนาคม 2556 พบว่า เทศกาลสงกรานต์เป็นเทศกาลที่วัยรุ่นไทยให้ความสำคัญที่สุดรองลงมาคือ วันปีใหม่ วันวาเลนไทน์ และวันลอยกระทงทั้งนี้วัยรุ่นส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับวันสงกรานต์ในเรื่องการสาดน้ำประแป้งถึงร้อยละ 54 การรดน้ำคำหัวผู้ใหญ่มีเพียงร้อยละ 20 เมื่อถามถึงปัญหาการลวนลามคุกคามทางเพศของวัยรุ่นในช่วงสงกรานต์ ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 57 มองว่าเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข ในขณะที่ร้อยละ 26 มองว่าเป็นเทศกาลแห่งโอกาส ใครๆ ก็ทำได้ไม่ต้องสนใจกฎหมาย ส่วนอีกร้อยละ 17 มองว่าเป็นเรื่องปกติ และถ้าหากถามถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 59 ระบุว่า มาจากการดื่มสุราร้อยละ 14 ค่านิยมแบบผิดๆ คือการไม่ให้เกียรติกัน ไม่เคารพสิทธิของผู้อื่นร้อยละ 9 เจ้าหน้าที่รัฐปล่อยปละละเลยร้อยละ 6 การยุยงส่งเสริมของเพื่อนร้อยละ 6 การพึ่งพาอาศัยเพศผิดร้อยละ 5

6. ปัญหาที่สำคัญในบทความนี้คือเรื่องอะไร
- ปัญหาวันสงกรานต์
  - ปัญหาวัยรุ่นในวันสงกรานต์
  - ปัญหาการคุกคามทางเพศของวัยรุ่น
  - ปัญหาพฤติกรรมการเล่นสงกรานต์ที่ไม่เหมาะสม
7. ปัญหาในบทความนี้น่าจะมาจากสาเหตุใดสำคัญที่สุด
- โอกาสที่เอื้ออำนวย
  - กฎหมายที่ไม่เข้มงวด
  - การมีค่านิยมที่ผิด
  - การดื่มสุรา
8. ปัญหานี้สามารถแก้ไขได้โดยวิธีการใด
- บังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดมากขึ้น
  - ตรวจจับการดื่มสุราในวันสงกรานต์
  - ออกกฎหมายห้ามจำหน่ายสุราให้กับวัยรุ่น
  - จัดสถานที่เล่นสงกรานต์สำหรับวัยรุ่นโดยเฉพาะ
9. อะไรเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นเข้าร่วมประเพณีวันสงกรานต์
- รดน้ำขอพรผู้ใหญ่
  - ทำบุญเพื่อเป็นสิริมงคล
  - ร่วมสืบสานประเพณีอันดีงาม
  - ร่วมสนุกสนานเล่นสาดน้ำปะแป้ง
10. ประเพณีไทยอะไรในปัจจุบันที่เยาวชนให้ความสำคัญมากที่สุด
- ประเพณีลอยกระทง
  - ประเพณีขึ้นปีใหม่
  - ประเพณีสงกรานต์
  - ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา

สถานการณ์ที่ 3

เมื่อต้นปีนี้ผู้สูงอายุได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สภาพของผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้งอยู่กันตามลำพังขาดผู้ดูแล ต้องหาเลี้ยงชีพให้กับตนเองย่อมมีมากขึ้น ในอดีตครอบครัวยอมรับว่าผู้สูงอายุเป็นเรื่องส่วนบุคคลภายในครอบครัวที่ต้องดูแล ทุกวันนี้จำนวนผู้สูงอายุที่มีปัญหาและความต้องการเหมือนกันในด้านการดูแลสุขภาพ ที่อยู่อาศัย และอาหาร เพิ่มจำนวนมากขึ้นซึ่งดูเหมือนว่ากำลังจะเปลี่ยนไปเป็นปัญหาสังคมที่รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องจัดบริการสวัสดิการสังคมให้

จุฬาสารศูนย์ศึกษาด้านสุขภาพและชาย ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เดือน เม.ย. - มิ.ย. 46

11. ปัญหาที่สำคัญที่สุดในบทความนี้คือเรื่องอะไร
  - ก. ปัญหาการดูแลผู้สูงอายุ
  - ข. ปัญหาการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุ
  - ค. ปัญหาการจัดสวัสดิการสังคม
  - ง. ปัญหาการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ
12. ข้อใดเป็นสาเหตุสำคัญในประเด็นปัญหาบทความนี้
  - ก. หน่วยงานของรัฐจัดสวัสดิการไม่ทั่วถึง
  - ข. ครอบครัวไม่ดูแลผู้สูงอายุ
  - ค. ผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้น
  - ง. ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ดูแลตนเองได้
13. ข้อใดเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้หน่วยงานของรัฐต้องเข้ามาดูแล
  - ก. ผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
  - ข. ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งอยู่ตามลำพังขาดผู้ดูแล
  - ค. ผู้สูงอายุได้รับบริการสวัสดิการจากรัฐไม่ทั่วถึง
  - ง. ผู้สูงอายุขาดการดูแลด้านสุขภาพที่อยู่อาศัยและอาหาร
14. ข้อใดเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหาในบทความนี้
  - ก. กระตุ้นให้ครอบครัวคำนึงถึงหน้าที่และความรับผิดชอบในการดูแลผู้สูงอายุ
  - ข. รัฐบาลจัดอบรมบุคลากรในครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุ
  - ค. รัฐบาลตั้งหน่วยงานให้มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรง
  - ง. เอกชนและรัฐบาลร่วมกันจัดตั้งสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุ

15. สาเหตุที่ทำให้จำนวนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นน่าจะมาจากความเจริญก้าวหน้าทางใดมากที่สุด

- ก. โภชนาการ
- ข. การศึกษา
- ค. การแพทย์
- ง. เทคโนโลยี

สถานการณ์ที่ 4

สังคมไทยของเราในทุกวันนี้เปลี่ยนแปลงจากสังคมไทยในอดีตไปอย่างมาก ด้วยกระแสของความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่หมุนไปอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตของผู้คนทั่วไป จะเห็นได้จากเครื่องใช้สอยหลายประเภท ที่ได้มีการผลิตออกมาสู่ท้องตลาด ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ ที่มีการพัฒนาให้มีการใช้งานในลักษณะลูกเล่นใหม่ๆ แปรกษาแปรกตาเป็นที่ถูกอกถูกใจผู้บริโภค โดยเฉพาะในกลุ่มของวัยรุ่นที่มีค่านิยมต้องพยายามตามกระแสให้ทันตามสมัยวัยรุ่นไทยในยุคสมัยที่เรียกกันว่า ยุคโลกาภิวัตน์ จึงเป็นวัยรุ่นที่บางครั้งก้าวล้ำนำสมัย จนผู้ใหญ่หลายคนตามไม่ทัน และวัยรุ่นบางคนก็มีความกล้า มีความมั่นใจในตัวเองสูงมาก ซึ่งถ้ามองในมุมกลับ ถ้าวัยรุ่นเหล่านั้นใช้ความมั่นใจ ความกล้าไปในทางที่ถูก ที่ควร และเหมาะสม ก็จะส่งผลให้สังคมไทยมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

จุดสารศูนย์ศึกษาบทบาทหญิงและชาย ปีปีที่ 3 ฉบับที่ 3 ที่เดือน เม.ย. - มิ.ย. 47

16. ผู้เขียนบทความนี้ต้องการสะท้อนให้เห็นเรื่องใดเป็นสำคัญ

- ก. การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย
- ข. การพัฒนาที่นำสมัยของสังคมไทย
- ค. พฤติกรรมของวัยรุ่นที่มีค่านิยมตามกระแสของสังคม
- ง. พฤติกรรมของวัยรุ่นที่มีค่านิยมในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ในสังคม

17. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น

- ก. สังคมไทยปัจจุบันเปลี่ยนแปลงจากอดีต
- ข. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีการพัฒนามาก
- ค. เครื่องใช้สอยมีหลายประเภทหลายชนิด
- ง. วัยรุ่นยุคโลกาภิวัตน์ต้องก้าวล้ำนำสมัย

18. ข้อใดมีความสอดคล้องกับบทสรุปของข้อความข้างต้น
- วัยรุ่นเป็นผู้ที่มีความทันสมัย
  - วัยรุ่นเป็นที่เชิดหน้าชูตาในสังคม
  - วัยรุ่นเป็นผู้ที่สามารถทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้มาก
  - วัยรุ่นเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์นำสมัยตามกระแสสังคมมาก
19. ผู้เขียนบทความนี้ต้องการจะสื่อสารให้สังคมเห็นความสำคัญในเรื่องใด
- วัยรุ่น
  - ผู้ใหญ่
  - ผู้ปกครอง
  - คนทั่วไป
20. ข้อใดเป็นตัวละครสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการกระทำของวัยรุ่น
- เพื่อน
  - ครอบครัว
  - สถานศึกษา
  - กระแสสังคม

สถานการณ์ที่ 5

จากข้อมูลด้านการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และอุบัติเหตุจากรถจากโปรแกรมข้อมูลชุดเดียวกันในเดือน ก.ค.2558 ใน อปท.ทั้งหมด 1,881 แห่ง 2,519 ชุมชน 441,525 ครัวเรือน พบ 258,222 ครัวเรือน ยังมีสมาชิกดื่มแอลกอฮอล์ เฉลี่ย 1 คนต่อครัวเรือน ซึ่งพบว่าในครัวเรือนที่มีนักดื่มแอลกอฮอล์นั้นมีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ 116,000 บาทต่อปี ส่วนมากมีรายได้ต่ำกว่า 400,000 บาท ส่วนข้อมูลภาระหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนละ 207,000 บาทต่อปี ขณะที่เงินออมเฉลี่ยครัวเรือนละ 51,000 บาทเท่านั้น ซึ่งกรณีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นก็เป็นที่น่าห่วงและต้องเร่งรัดลดจำนวนนักดื่มลงซึ่งจะมีผลต่อการลดจำนวนอุบัติเหตุบนท้องถนนด้วย

โพสต์ทูเดย์ 30 กรกฎาคม 2558

21. ข้อใดเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน
- ภาระหนี้สินครัวเรือน
  - รายได้เฉลี่ยครัวเรือน
  - การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
  - ข้อมูลด้านการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
22. ข้อเขียนนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องใดมากที่สุด
- อุบัติเหตุบนท้องถนน
  - รายได้ของครัวเรือน
  - หนี้สินของครอบครัว
  - การดื่มสุราของประชาชน
23. ข้อใดมีเนื้อความสอดคล้องเป็นเหตุเป็นผลกัน
- การดื่มแอลกอฮอล์ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ
  - การดื่มแอลกอฮอล์มีทุกครัวเรือนโดยเฉลี่ยครัวเรือนละ 1 คน
  - ครัวเรือน ไม่มีผู้ดื่มแอลกอฮอล์จะมีรายได้เฉลี่ยปีละ 400,000 บาท
  - ปริมาณในการดื่มแอลกอฮอล์ส่งผลต่อการเป็นโรคที่ทำลายสุขภาพ
24. จากบทความดังกล่าวข้อใดสรุปได้ถูกต้อง
- ภาระหนี้สินที่เพิ่มมากขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของการดื่มแอลกอฮอล์
  - การออมเงินต่อครัวเรือนมากขึ้นช่วยลดจำนวนนักดื่มแอลกอฮอล์
  - ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยครัวเรือนมากขึ้นส่งผลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
  - เงินออมเฉลี่ยต่อครัวเรือนมากขึ้นส่งผลให้สมาชิกดื่มแอลกอฮอล์ต่อครัวเรือนน้อยลง
25. จากบทความที่กำหนดรัฐควรนำข้อมูลไปกำหนดนโยบายในข้อใดมากที่สุด
- ส่งเสริมให้มีการทำบัญชีครัวเรือน
  - บังคับใช้กฎหมายให้เข้มงวดมากขึ้น
  - ส่งเสริมให้มีการออมเงินต่อครัวเรือนมากขึ้น
  - กำหนดมาตรการในการลดจำนวนนักดื่มแอลกอฮอล์

สถานการณ์ที่ 6

(1) จากผลสำรวจ เรื่อง การควบคุมการบริโภคยาสูบระดับครัวเรือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) 1,881 แห่ง 15,503 หมู่บ้าน/ชุมชน 1,610,198 ครัวเรือน ประชากรทั้งหมด 4,250,971 คน (2) พบว่ามีครอบครัวที่มีสมาชิกสูบบุหรี่มากถึง 244,640 ครัวเรือน โดยแต่ละครอบครัวมีสมาชิกสูบบุหรี่ เฉลี่ยครอบครัวละ 2 คน(3)นอกจากนี้ พบว่าส่วนมากครอบครัวนักสูบบุหรี่มีหนี้สินมากกว่าเงินออม โดยมีภาระหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนละ 190,000 บาทต่อปี ขณะที่เงินออมเฉลี่ย 46,000 บาทต่อปี(4)และข้อมูลด้านการเจ็บป่วยพบว่าร้อยละ 36.87 เป็น โรคความดันโลหิตสูง โรคปวดข้อและข้อเสื่อม ร้อยละ 25.95 ร้อยละ 15.86 เป็นโรคเบาหวาน ร้อยละ 10.43 โรคถุงลมโป่งพอง และโรคอื่นๆ เช่น โรคหัวใจ โรคมะเร็ง ภูมิแพ้ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้การทำงานควบคุมการบริโภคยาสูบตรงเป้ามากขึ้น (5)จากข้อมูลพบว่าครัวเรือนที่มีผู้สูบบุหรี่มีผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือด้านการลดละเลิก บุหรี่ เนื่องจากห่วงสุขภาพของคนในครอบครัวโดยเฉพาะเด็ก ผู้สูงอายุ และผู้ป่วย

โพสต์ทูเดย์ 30 กรกฎาคม 2558

26. ข้อความตอนใดเป็นผลสรุปของสถานการณ์ที่กล่าวถึง

- ก. (1)
- ข. (3)
- ค. (4)
- ง. (5)

27. จากบทความนี้ข้อใดมีความสอดคล้องกันมากที่สุด

- ก. ครอบครัวที่มีผู้สูบบุหรี่จะมีเงินอมน้อยลง
- ข. ผู้เจ็บป่วยโรคหัวใจและโรคภูมิแพ้ส่วนหนึ่งมาจากการสูบบุหรี่
- ค. ข้อมูลทำให้การควบคุมปริมาณการบริโภคยาสูบหรือลดลงเป็นอย่างมาก
- ง. ข้อมูลทำให้รัฐบาลสามารถจัดสรรงบประมาณในการดูแลสุขภาพเป็นไปตามเป้าหมาย

28. จากสถานการณ์ข้างต้น ปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมการสูบบุหรี่น่าจะเป็นข้อใดมากที่สุด

- ก. ตนเอง
- ข. รัฐบาล
- ค. ครอบครัว
- ง. สิ่งแวดล้อม

29. ปัญหาการสูญพันธุ์จะลดลงได้โดยใช้วิธีการใด

- ก. กำหนดให้พันธุ์มีราคาสูงขึ้น
- ข. จำกัดจำนวนการขายพันธุ์ให้แก่ผู้บริโภค
- ค. เสนอแนะบรรณรักษ์โครงการเลิกสูญพันธุ์
- ง. เก็บภาษีพันธุ์ให้แพงขึ้นทั้งที่ผลิตในประเทศและต่างประเทศ

30. ผู้เขียนใช้ข้อมูลใดในการเขียนสถานการณ์ข้างต้น

- ก. ผลการวิจัย
- ข. ผลการสำรวจ
- ค. ผลการทดลอง
- ง. ผลการทำประชามติ

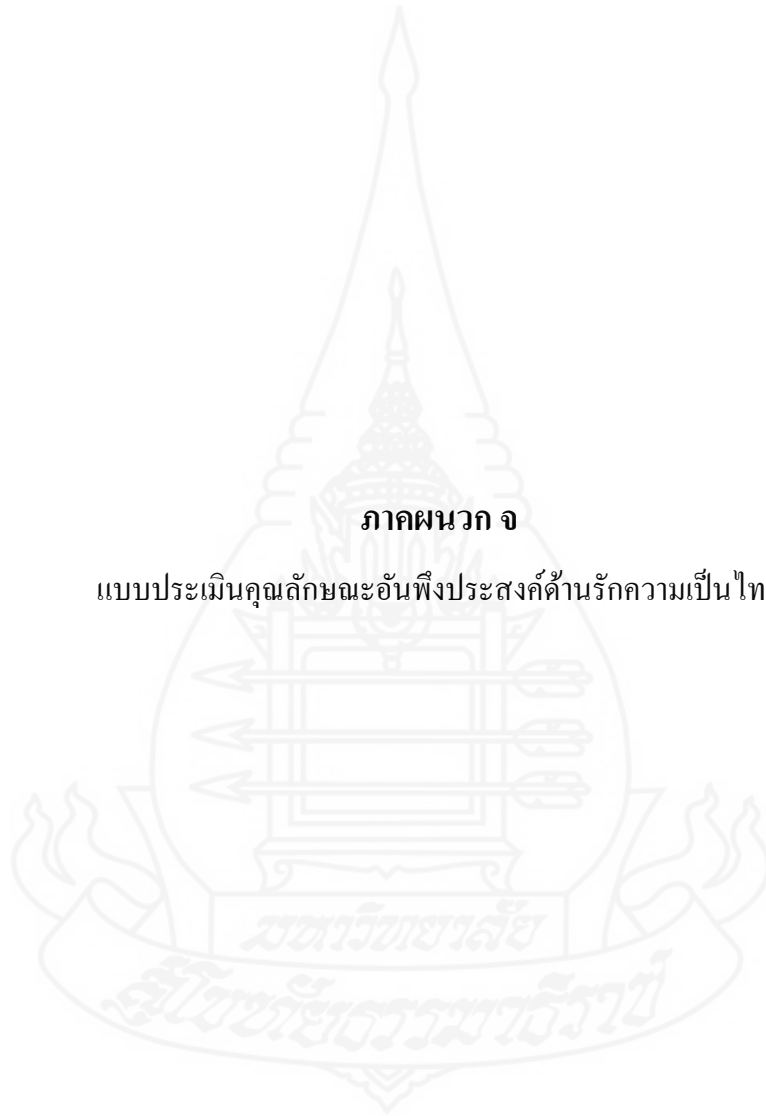
*****

คำตอบ

1. ก	2. ข	3. ข	4. ก	5. ง
6. ค	7. ง	8. ค	9. ง	10. ค
11. ก	12. ข	13. ข	14. ก	15. ค
16. ก	17. ง	18. ค	19. ก	20. ง
21. ค	22. ง	23. ก	24. ก	25. ง
26. ง	27. ข	28. ค	29. ค	30. ข

ภาคผนวก จ

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยมาก (1)
1. ข้าพเจ้าแต่งกายด้วยผ้าไทย					
2. ข้าพเจ้ายกมือไหว้ผู้อาวุโสและบุคคลทั่วไปด้วยความเคารพ					
3. ข้าพเจ้าเดินค้อมตัวเมื่อผ่านผู้ใหญ่ที่นั่งอยู่ด้วยความเคารพ					
4. ข้าพเจ้ากล่าวคำ “ขอบคุณ และขอโทษ” เพื่อแสดงถึงการมีมารยาทที่ดี					
5. ข้าพเจ้าหาโอกาสตอบแทนคนที่มีพระคุณ					
6. ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมวันไหว้ครู					
7. ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติ					
8. ข้าพเจ้าเข้าร่วมเล่นประเพณีสงกรานต์เป็นประจำ					
9. ข้าพเจ้าอยู่ร่วมกิจกรรมที่สำคัญของครอบครัว					
10. ข้าพเจ้าอยู่ร่วมชมการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทย					
11. ข้าพเจ้าชอบชวนครอบครัวและเพื่อนเข้าร่วมประเพณีวัฒนธรรมไทย					
12. ข้าพเจ้าชอบชวนเพื่อนและครอบครัวรับประทานอาหารและขนมไทย					
13. ข้าพเจ้าแนะนำเพื่อนๆ และผู้อื่นให้แสดงมารยาทอย่างไทย					
14. เมื่อข้าพเจ้าพบชาวต่างชาติข้าพเจ้าแนะนำให้รู้จักอาหารและสถานที่ท่องเที่ยวของไทย					
15. ข้าพเจ้าอธิบายให้ชาวต่างชาติเข้าใจในวัฒนธรรมที่ถูกต้อง					
16. ข้าพเจ้าใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องในการสื่อสาร					
17. ข้าพเจ้าสื่อสารในสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยการเขียนเป็นภาษาไทย					
18. ข้าพเจ้าเขียนภาษาไทยตามหลักภาษาไทย					
19. ข้าพเจ้าพูดถูกต้องตามหลักภาษาไทย					
20. ข้าพเจ้าเขียนเลขไทยในการสื่อสาร					

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักความเป็นไทย
คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยมาก (1)
21. ข้าพเจ้าชวนเพื่อนให้สื่อสารด้วยภาษาไทยในโอกาสต่างๆ					
22. ข้าพเจ้าสอนชาวต่างชาติให้สามารถใช้ภาษาไทยสื่อสารอย่างง่ายๆ					
23. ข้าพเจ้าแนะนำเพื่อนใช้ภาษาไทยในสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
24. ข้าพเจ้าแนะนำเพื่อนเขียนภาษาไทยตามหลักภาษา					
25. ข้าพเจ้าแนะนำเพื่อนเขียนเลขไทยในการสื่อสาร					
26. ข้าพเจ้าชอบรับประทานอาหารไทยที่ใส่สมุนไพรไทย					
27. ข้าพเจ้าชอบรับประทานผลไม้ไทย					
28. ข้าพเจ้าชอบรับประทานขนมไทย					
29. ข้าพเจ้าใช้สมุนไพรไทยในการบำรุงรักษาสุขภาพ					
30. ข้าพเจ้าใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำความสะอาดร่างกายจากสมุนไพร					
31. ข้าพเจ้าชอบไปชมผลิตภัณฑ์ของไทย					
32. ข้าพเจ้าชอบดูการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย					
33. ข้าพเจ้าชอบเที่ยวงานแสดงสินค้าไทย					
34. ข้าพเจ้าชอบชมพิพิธภัณฑ์หรือนิทรรศการแสดงภูมิปัญญาไทย					
35. ข้าพเจ้าชอบร้องเพลงไทย					
36. ข้าพเจ้าแนะนำเพื่อนๆและผู้อื่นใช้สินค้าและผลิตภัณฑ์ไทย					
37. ข้าพเจ้าแนะนำเพื่อนๆและผู้อื่นรับประทานอาหารและผลไม้ไทย					
38. ข้าพเจ้าแนะนำเพื่อนๆและผู้อื่นแต่งกายด้วยผ้าไทย					
39. ข้าพเจ้าแนะนำเพื่อนๆและผู้อื่นดูการละเล่นพื้นบ้านไทย					
40. ข้าพเจ้าแนะนำเพื่อนๆและผู้อื่นใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสาร					

ภาคผนวก จ

แบบประเมินร่างหลักสูตร

หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบประเมินร่างหลักสูตร

หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

.....

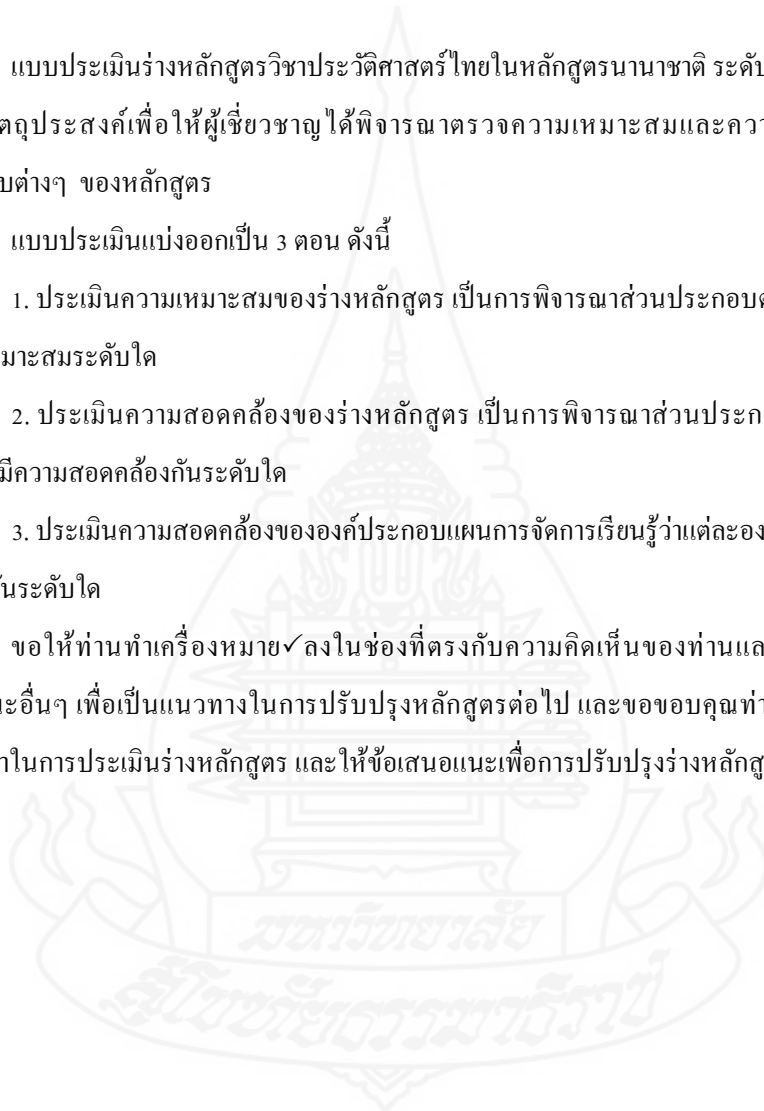
คำชี้แจง

แบบประเมินร่างหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่าง องค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร

แบบประเมินแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตร เป็นการพิจารณาส่วนประกอบต่างๆ ของร่างหลักสูตร ว่ามีความเหมาะสมระดับใด
2. ประเมินความสอดคล้องของร่างหลักสูตร เป็นการพิจารณาส่วนประกอบต่างๆ ของโครงสร้างหลักสูตรว่ามีความสอดคล้องกันระดับใด
3. ประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ว่าแต่ละองค์ประกอบความ สอดคล้องกันระดับใด

ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านและขอความกรุณาเขียน ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป และขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณา เสียสละเวลาในการประเมินร่างหลักสูตร และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงร่างหลักสูตรให้มีความเหมาะสม ยิ่งขึ้น

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมของหลักสูตร					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยมาก (1)	
5. กระบวนการจัดการเรียนรู้						
5.1 มีความหลากหลาย.....	.....	.....	.....	.....	.....	
5.2 มีความเป็นไปได้ในการพัฒนา.....	.....	.....	.....	.....	.....	
5.3 เหมาะสมกับมาตรฐานและตัวชี้วัด.....	.....	.....	.....	.....	.....	
5.4 ส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรัก ความเป็นไทย.....	.....	.....	.....	.....	.....	
5.5 ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์	.....	.....	.....	.....	.....	
5.6 เหมาะสมกับโครงสร้างเวลา.....	.....	.....	.....	.....	.....	
5.7 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
6. สื่อและแหล่งการเรียนรู้						
6.1 มีความหลากหลาย.....	.....	.....	.....	.....	.....	
6.2 มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
6.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....	
6.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์.	.....	.....	.....	.....	.....	
6.5 ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักในความเป็นไทย.....	.....	.....	.....	.....	.....	
7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
7.1 ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการประเมิน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
7.2 มีความหลากหลาย.....	.....	.....	.....	.....	.....	
7.3 สอดคล้องกับการรักความเป็นไทย.....	.....	.....	.....	.....	.....	
7.4 สะท้อนคุณภาพการเรียนรู้ที่แท้จริง.....	.....	.....	.....	.....	.....	
7.5 สามารถตรวจสอบการบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้...	.....	.....	.....	.....	.....	

ตอนที่ 2 ประเมินความสอดคล้องของร่างหลักสูตร

คำชี้แจงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รายการที่ประเมิน	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
	สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
1. ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรกับ โครงสร้างของหลักสูตร				
2. คำอธิบายรายวิชากับมาตรฐานตัวชี้วัด				
3. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรกับคำอธิบายรายวิชา				
4. แผนการจัดการเรียนรู้กับ โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร				
5. จุดประสงค์การเรียนรู้กับมาตรฐานตัวชี้วัด				
6. แผนการจัดการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้				
7. กระบวนการจัดการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้				
8. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้				
9. กระบวนการจัดการเรียนรู้กับ โครงสร้างของเวลาในการเรียน				
10. สื่อและแหล่งการเรียนรู้กับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้				
11. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้				
12. ผลการเรียนรู้กับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
13. จุดประสงค์การเรียนรู้กับผลการเรียนรู้				

ตอนที่ 3 ประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

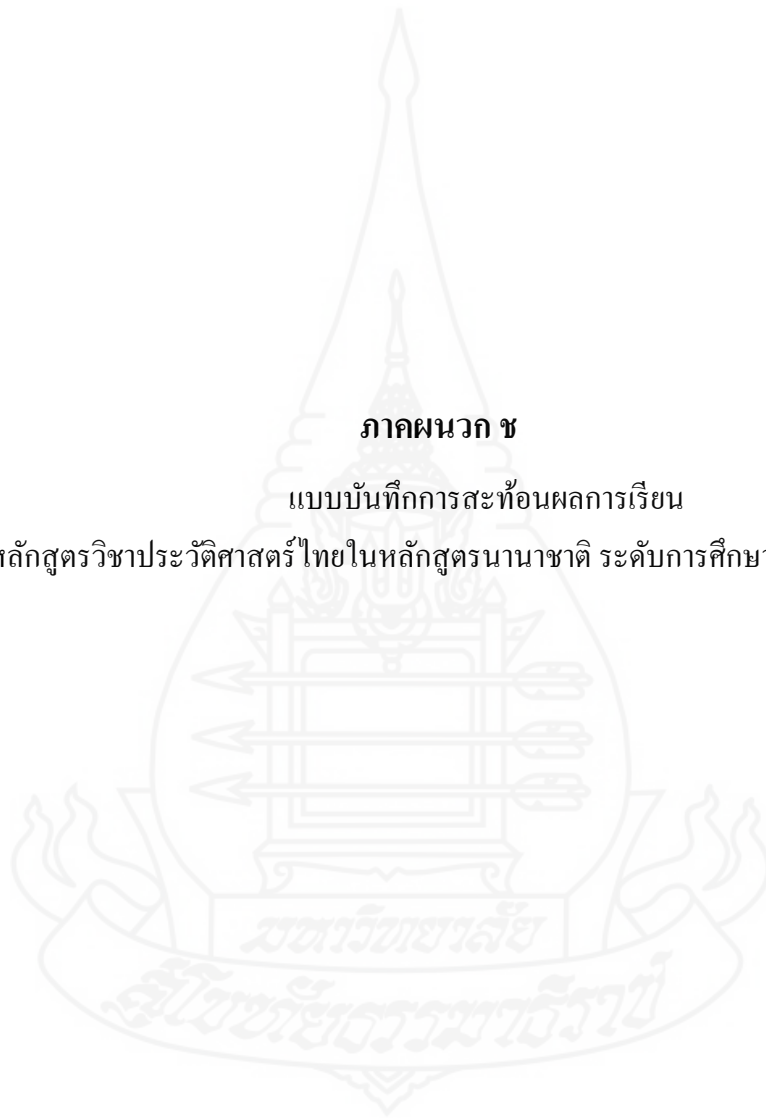
รายการที่ประเมิน	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
	สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1				
2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2				
3. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3				
4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4				
5. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5				
6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6				
7. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7				

ภาคผนวก ข

แบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียน

หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

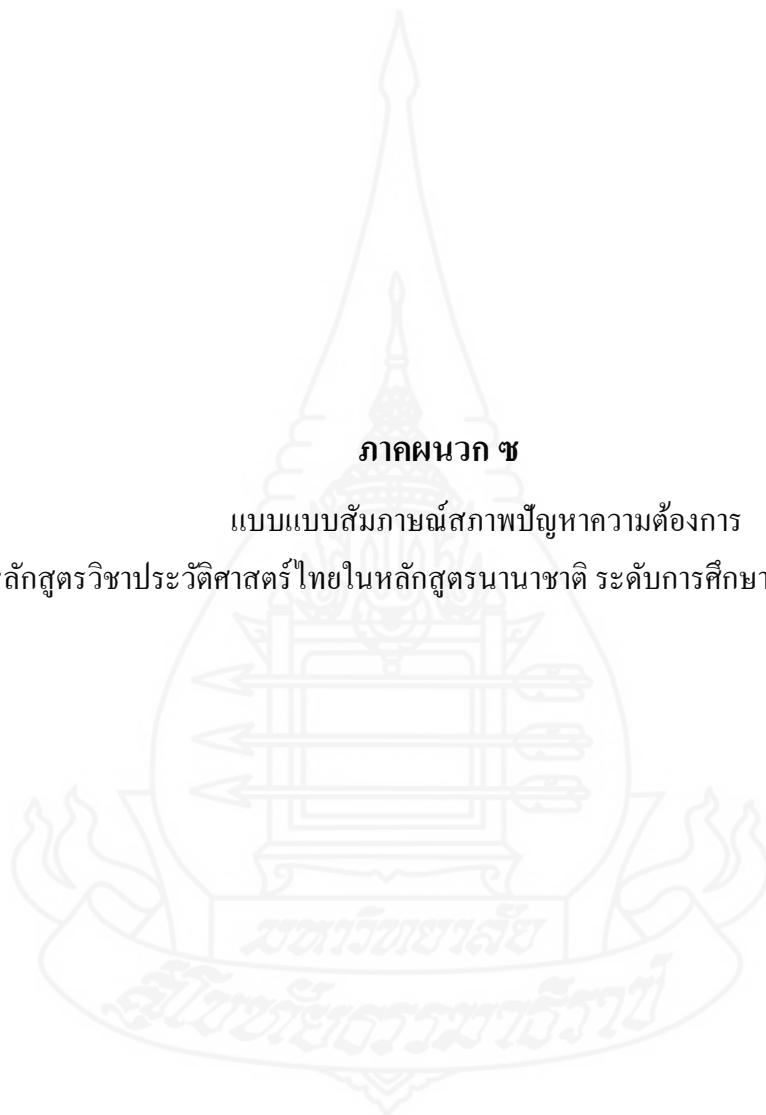
แบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนรู้
วิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชื่อ-สกุล.....Year.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกที่มีต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ตามประเด็นคำถามที่กำหนดให้

1. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยตามหลักสูตรนี้
.....
.....
.....
2. นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยตามหลักสูตรนี้
.....
.....
.....
3. นักเรียนประทับใจในกิจกรรมการเรียนรู้อะไรบ้างจากการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยตามหลักสูตรนี้
.....
.....
.....
4. นักเรียนคิดว่านักเรียนได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยตามหลักสูตรนี้
.....
.....
.....
5. สิ่งที่นักเรียนต้องการเสนอแนะมากที่สุดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยตามหลักสูตรนี้
.....
.....
.....

ภาคผนวก ข
แบบแบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาความต้องการ
หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบสัมภาษณ์

สภาพปัญหาความต้องการหลักสูตรนานาชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

ชื่อ-สกุล.....สถานภาพ.....

คำชี้แจง ให้ท่านแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกที่มีต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

1. ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนานาชาติมีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

.....
.....

2. ท่านคิดว่าพฤติกรรมนักเรียนระหว่างหลักสูตรนานาชาติ กับนักเรียนหลักสูตรปกติมีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

.....
.....

3. ท่านคิดว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใดบ้างที่นักเรียนในหลักสูตรนานาชาติยังมีน้อยกว่านักเรียนในหลักสูตรปกติ

.....
.....

4. ท่านมีความประสงค์ให้โรงเรียนส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใดบ้างกับนักเรียนในหลักสูตรนานาชาติ

.....
.....

5. ท่านคิดว่าจะมีวิธีใดบ้างที่ยั่งยืนในการปลูกฝังและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในข้อ 4

.....
.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายกิตติคุณ รุ่งเรือง
วัน เดือน ปีเกิด	20 พฤศจิกายน 2507
สถานที่เกิด	จังหวัดกาญจนบุรี
ประวัติการศึกษา	ค.บ. วิชาเอกสังคมศึกษา วิทยาครุนครปฐม พ.ศ. 2529 ศศ.ม. สาขาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2537
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตำแหน่งทางวิชาการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์

